

kênh (đào) panama

TRẦN LÝ LÊ

Vũ khắc khoan & thần tháp rùa

DU TỬ LÊ

nhẫn & nhẫn tâm

DU UYÊN

nam thần tháng 3

GIÓ VIVU

món hàng khoáng sản ukraine

VŨ HIẾN

tục “ngủ thăm” của người thái

NGUYỄN SINH

Lăng Minh Mạng

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Sáu hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

ĐỊA CHỈ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044
Điện thoại: 972-675-4383

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9am - 5pm
Thứ Bảy: 9am - 4pm
Chủ Nhật: 9am - 3pm

THỰC HIỆN

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

BIÊN TẬP

Nguyễn Xuân Thiệp

DỊCH THUẬT

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

CỐ VẤN PHÁP LÝ

Luật Sư **Cao Quang Ánh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

LUẬT SƯ ĐẠI DIỆN

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)
1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

LAYOUT DIRECTOR

Bảo Huân

LAYOUT & ART DESIGNERS

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

PHỤ TRÁCH KỸ THUẬT & WEBSITE

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

HOA SĨ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

QUẢNG CÁO

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.
Điều kiện dễ dàng, thoải mái.
Xin liên lạc: 972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)
email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383 * Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net * info@trenews.net
Địa chỉ: **3202 N Shiloh Rd, Garland TX 75044**

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: **11210 Bellaire Blvd. #143. Houston, TX 77072**

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012 * 407-894-5111 * 407-897-1114
Fax: 407-894-6190 * Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: **302 S. Graham Ave., Orlando, FL 32803**

TRẺ GEORGIA

Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.org
Địa chỉ: **1805 Shackelford Ct, Ste 150. Norcross GA 30093**

Với sự cộng tác

■ Hoàng Đình Nam (TX) ■ Nguyễn Thị Thanh Dương (TX) ■
■ Ngọc Linh (TX) ■ Hải Vân ■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■
■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng Tú (WA) ■ Du Uyên (VN)
■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
■ TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia
Bảo ■ Lê Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng
Dương ■ Tạ Phong Tần (CA) ■ Thi Hạnh (Na-Uy) ■ BS Trần
Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh Dũng ■ Dương Hùng ■
Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Trần Vũ ■ Thiên Hương ■
Hồ Đắc Vũ (MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng
Nga ■ Lương Thu Trung ■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn
Xuân Thu (Úc) ■ Trangdài Glassey - Tra62nguyen (CA) ■ Lê
Kung Diễm ■ Đào Duy Hòa (Úc) ■ Thanh Tú ■ Thái Bảo (FL)
■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■ Chiêu Ấn (Canada) ■ Vũ Thị Thanh
Mai ■ Ban Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang
Nguyễn ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam
Sơn (TX) ■ Hạnh Việt ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Vũ ■ Phạm
Thị Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■
Ngân Bình ■ Đặng Hiếu Sinh ■ Đào Thị Thanh Tuyền (VN) ■
Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư (TX) ■ Ian Bùi (TX)
■ Cổ Ngư (Pháp) ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường ■
Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo (TX) ■ Kim Loan (Canada)
■ Hải Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn
■ Vương Mộng Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■
Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô Nguyên Dũng (Đức) ■ Đặng Mai
Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục Thần Phong (Georgia) ■
Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê (Pháp) ■
Gió Vivu (Canada) ■ Cyndy Thu Hoàng (TX) ■ Mộc Mạc (VN)
■ Trần Thị Nhật Hưng (Thụy Sĩ) ■ Hoàng Quân (CA) ■ Nguyễn
Thanh Bình (VN) ■ Vương Hoài Uyên (CO) ■ Nguyễn Thạch
Giang (CA) ■ Uyên Ca (VN) ■ Hồ Thụy Mỹ Hạnh (VN) ■ Đơn
Phương Thạch Thảo ■ Bảo Sơn

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể
hiện quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos.
Contents reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)
Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.
Mọi thay đổi về quảng cáo xin gọi trước 2 tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.
Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Hoa dành dành trắng
6	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN	Trần Lý Lê	Kênh [đào] Panama
11		Mộc Mạc	Nhật ký bác sĩ
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Tháng Ba chim bay về nhiều
16	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Món hàng khoáng sản Ukraine
19		Tám Vạn	Phim tài liệu “Tù tro tàn chiến tranh” của đạo diễn Thanh Tâm
22	NGÀY NÀY TRONG LỊCH SỬ	Trẻ	
23	MIẾNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Nhấn & nhấn tâm
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Trong đời sống hàng ngày
29	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Trà
30	TRUYỆN NGẮN	Ngân Bình	Phải chi
34		Tạ Phong Tần	“Ăn ốc đau lưng”
36		Hoàng Mai	Top O’Hill Terrace ngày ấy & bây giờ
40	SOMETHING & ANYTHING	lan Bùi	“And the Actor goes to...”
43	MẸO VẶT	Hoàng Hương	Nệm giường Memory foam
44	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
46	THỜI TRANG	Điều Cô Nường	Phụ nữ trung niên giày và jeans
48	TRANG THƠ	Thành Tôn	
50	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Uyển Ca	Tìm việc mùa Xuân
53	HỘP THU TRẺ	Trẻ	
54	GÓC NHIẾP ẢNH	Andy Nguyễn	7 giai đoạn của một nhiếp ảnh gia
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Ned Kelly!
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	
59	Ơ RÊ KÀ	Trẻ	Oan... doctor
60		Gió Vivu	Nam thần tháng 3
63	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Hạn chế sử dụng màn hình nhỏ
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Trung tâm Steinbeck ở Salinas
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Lửa đảo khi chuyển tiền mua nhà
66		Thúy Messegee	Những người bạn già trong làng già
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Bàn uống trà
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sáu tám	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Du Tử Lê	Vũ Khắc Khoan & Thần Thập Rùa
76	TRUYỆN NGẮN	Nguyễn Thị Thanh Dương	Việt kiều hồi hương
79		Đào Duy Hòa	Đông lạnh cơ thể để hồi sinh!
82	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Mạnh Tuấn	Mẻ sọ của Dim
86		Đào Thị Thanh Tuyền	Lăng Minh Mạng Huế
91		Ngọc Diệp	Quang gánh Việt Nam
95	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Thắc mắc đời thường
96	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Tục “ngủ thăm” của người Thái
99	SỐ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Không quên uống thuốc
102	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
104	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
111	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

NGUỒN CAROLYNDAGHTERS.COM

Hoa dành dành trắng

NHƯ SAO Tình thương của mẹ như ánh trăng chiếu sáng đời con. Cho tới ngày cuối cùng mẹ không còn ở trên thế gian này nữa. Nhưng màu trắng của hoa dành dành (hoa gardenia) thì mãi mãi là kỷ niệm không quên. **NS**

Từ khi tôi 12 tuổi, năm nào cũng vậy, cứ đúng vào sinh nhật tôi, một bông hoa dành dành trắng lại được gửi tới nhưng người gửi không bao giờ ghi tên. Hoa chuyển đến không kèm theo thiệp hay lời chúc nào cả, tôi gọi điện ra bưu điện hỏi thì họ bảo rằng người gửi không cho biết tên. Đoán chán chẳng ra được, tôi không suy nghĩ nữa mà chỉ khoái thưởng thức vẻ đẹp và mùi hương dịu dàng của loại hoa tôi yêu thích. Nhưng thực ra tôi chưa

bao giờ hoàn toàn ngừng tưởng tượng về người gửi hoa. Có thể người gửi chính là anh chàng dễ thương cao nhất lớp tôi, hẳn là mê tít tôi nhưng còn quá nhút nhát đến nỗi phải giấu tên... Hoặc cũng có thể là một người tôi không hề quen biết nhưng đã để ý tôi... hí hí...

Mẹ cũng thường hay gợi ý... Mẹ hỏi liệu có ai đó mà tôi đã từng giúp đỡ không, vì có thể người đó muốn cảm ơn. Mẹ nhắc tôi nhớ đến những lúc tôi đang phi xe đạp vào ngõ và nhìn thấy cô

hàng xóm đeo con đi học về, giỏ xe đầy hàng hóa và tôi đã giúp cô xách hàng vào nhà. Cũng có thể người gửi hoa bí ẩn là ông cụ sống một mình ở nhà bên kia đường mà tôi vẫn thường hay ra bưu điện gửi thư hộ. Mẹ gợi ý cho tôi như thế bởi mẹ luôn muốn chúng tôi có trí tưởng tượng phong phú và linh hoạt. Mẹ cũng muốn tôi biết rằng tôi được yêu quý, không chỉ từ gia đình, mà còn từ rất nhiều người khác mà có thể tôi không biết. Năm tôi 17 tuổi, cậu bạn dễ thương cao nhất

lớp tôi có bạn gái! Mỗi tình... đơn phương suốt mấy năm qua của tôi thực sự... vỡ mộng... Tôi nằm nhà khóc suốt mấy ngày. Vài hôm sau, tôi nhận được một tấm thiệp, màu đỏ: “Khi chuyện buồn qua đi, những niềm vui sẽ tới”. Vẫn không ghi người gửi. Tôi được an ủi rất nhiều vì biết vẫn còn có người quan tâm đến mình. Thế là tôi lại khoái chí chạy bỏ ra đường chơi.

Nhưng cũng có những chuyện mà... người vô danh... không giúp tôi hàn gắn được. Một tháng trước hôm tôi thi tốt nghiệp trung học, bố

tôi qua đời vì một cơn đau tim. Tôi quyết định không ra thành phố thi đại học nữa, chỉ thi vào trường cao đẳng gần nhà. Tôi cảm thấy thiếu an toàn kinh khủng.

Thực ra, ngay trước hôm bố mất, mẹ và tôi đã đi mua được một chiếc váy rất đẹp để khi đi thi ĐH tôi sẽ mặc. Đó là chiếc váy chấm xanh-trắng giống như của Scarlett O'Hara vậy. Nhưng sau khi bố mất vài ngày, tôi gây sứt hấn đi, cái váy trở nên rộng thùng thình một cách ngớ ngẩn. Do có quá nhiều chuyện phải lo, tôi đã quên hẳn không mang chiếc váy đi sửa.

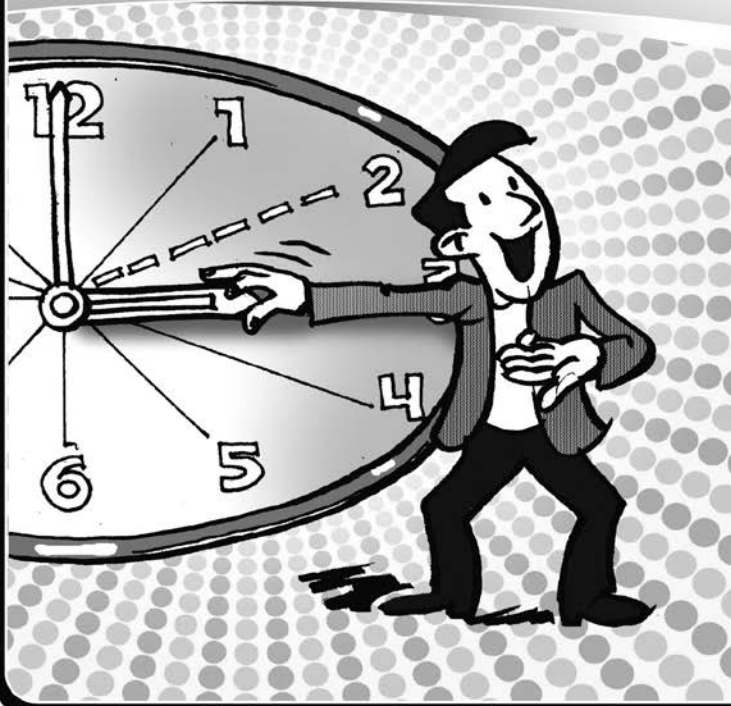
Nhưng mẹ tôi không quên nó. Ngay trước hôm nhà trường tổ chức lễ tốt nghiệp cấp 3, tôi thấy chiếc váy được gấp cẩn thận đặt trên ghế sofa. Nó đã được sửa cho vừa với người tôi. Tôi không còn quan tâm đến chiếc váy nhưng mẹ thì có. Mẹ bảo, tôi phải giống như những bông dành dành trắng mà ai đó gửi cho tôi: Mạnh mẽ và kỳ diệu.

Mẹ mất 10 ngày trước sinh nhật lần thứ 22 của tôi. Đó cũng là sinh nhật lần đầu tiên, kể từ năm tôi 12 tuổi, mà những bông dành dành trắng không đến nữa.

NS

(THEO CHICKEN SOUP FOR THE SOUL)

ĐỔI GIỜ

Việc đổi giờ theo quy định từ đạo luật Energy Policy Act, vào lúc **2 giờ sáng Chúa Nhật, ngày 9 tháng 3 năm 2025**, theo giờ địa phương. Đồng hồ cần được vặn **lên thêm 1 tiếng**, nghĩa là từ **2 giờ sáng** điều chỉnh lại thành **3 giờ sáng**.

Luật này áp dụng trên tất cả các tiểu bang của Hoa Kỳ ngoại trừ **Arizona, Hawaii, Puerto Rico, Virgin Island, Guam, và American Samoa**.

Kênh [đào] Panama

Trước khi ông Trump tuyên bố “đòi” kênh Panama (Panama Canal) về cho Hoa Kỳ thì chẳng mấy ai nhắc đến địa danh ấy ngoài mấy hãng du lịch bằng thuyền bè, cruise. Họ quảng cáo mời gọi du khách mua các chuyến hải hành trên du thuyền. Từ đó, thăm viếng, nhìn ngắm Panama Canal trở nên phổ thông, địa điểm này nghiêm nhiên trở thành nơi thu hút du khách của quốc gia ấy. Thực ra Panama Canal là đường vận chuyển khá quan trọng cho ngành hàng hải và thương mại.

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Suốt thế kỷ XIX, chính phủ Hoa Kỳ và Anh Quốc cũng như các thương gia đều mong ước việc vận chuyển hàng hóa nhanh lẹ [ít tốn kém] giữa hai bờ biển Đại Tây Dương và Thái Bình Dương. Năm 1850, để tranh giành với Central American Republic of Nicaragua, Hoa Kỳ và Anh Quốc đã từng thương lượng [không thành công]

chương trình xây cất một kênh đào nối liền hai bờ biển này. Chương trình đào kênh qua Panama (thửa ấy là lãnh thổ của Colombia) của Pháp tiến xa hơn. Chính ông Ferdinand de Lesseps, người xây cất Suez Canal tại Ai Cập trước đó, khởi đầu chương trình xây cất Panama Canal qua sự tài trợ của chính phủ Pháp năm 1880. Bệnh tật, sốt rét, sốt vàng da và các căn bệnh thời khí, đã phá

nát chương trình xây cất kia. Sau 9 năm ròng rã và 20 ngàn nhân công tử vong, chính phủ Pháp vỡ nợ nên đành buông tay. Người Hoa Kỳ nhanh chóng thế chỗ, hủy bỏ hiệp ước trước đó với Anh quốc và ký kết với chính phủ Colombia qua hiệp ước ‘The Hay-Pauncefote Treaty of 1901’. Hiệp ước này cho phép Hoa Kỳ xây cất và điều hành kênh đào. Việc ký kết giữa hai ông ngoại trưởng bị quốc

hội Colombia phản đối, đòi hủy bỏ vì các điều kiện kém lợi lộc về tài chính.

Thương thảo không xong thì Hoa Kỳ dùng bắp thịt. Chính Tổng Thống Hoa Kỳ Theodore Roosevelt đã khởi đầu chương trình đào kênh Panama vào đầu thế kỷ XX sau khi đưa quân đội đến bờ biển Panama City (Thái Bình Dương) và Colón (Đại Tây Dương) dưới danh nghĩa “ủng hộ việc độc lập của người Panama” (tách rời Colombia). Ngày 3 tháng Mười Một, Panama tuyên bố độc lập sau khi quân đội Colombia thua trận, trở thành ‘Republic of Panama’. Quốc gia tân lập nọ chọn ông Philippe Bunau-Varilla (kỹ sư công chánh Pháp làm việc trong chương trình xây cất Lesseps trước đó) làm đại diện (“Envoy Extraordinary và Minister Plenipotentiary”) để nối lại việc thương thảo hiệp ước ‘Hay-Bunau-Varilla Treaty of 1903’. Hiệp ước này cho Hoa Kỳ quyền sở hữu kênh đào, trả Panama 10 triệu Mỹ kim [đặt cọc] và sau đó, mỗi năm 250 ngàn Mỹ kim [thuê mướn]. Hoa Kỳ cũng thỏa thuận bảo vệ nền độc lập của Panama!

Hoàn tất năm 1914 với phí tổn trên dưới 400 triệu Mỹ kim, Panama Canal trở thành biểu tượng về sức mạnh kỹ thuật và kinh tế của Hoa Kỳ và được xem là sự

Người Pháp khởi công xây cất ở chân Đồi Vàng ở Culebra Cut năm 1896. NGUỒN: EN.WIKIPEDIA.ORG

thành công quan trọng trong chính sách đối ngoại của chú Sam thừa ấy. Thấy Hoa Kỳ kiểm tiền và kiểm soát kênh đào, tiền bạc lẫn quyền

hành, qua nhiều năm, người Panama nóng mặt nên kỳ kèo đòi lại chủ quyền. Việc thương thảo dẫn đến hòa ước Torrijos-Carter Treaties

năm 1977, Hoa Kỳ trả lại Panama Canal. Nhưng mãi 22 năm sau, dưới sự kiểm soát của cả hai quốc gia, Hoa Kỳ mới hoàn toàn rút lui, chính phủ Panama chính thức lấy lại chủ quyền Panama Canal năm 1999.

Năm nay vừa lên ngôi, ông Trump đánh tiếng đòi chủ quyền của kênh đào này. Kênh đào này mang lại những quyền lợi nào để Hoa Kỳ nhìn ngẫm?

Một số chi tiết đáng kể về Panama Canal:

1. Panama Canal là hải lộ ngắn giữa Đại Tây Dương và Thái Bình Dương.

Kênh đào Panama nằm giữa vùng Bắc và Nam Mỹ, dài 50 dặm (77 cây số), tàu bè tốn khoảng 8 tiếng để vượt qua hải trình này. Trước đó, để vận chuyển, tàu bè phải đi vòng qua Cape Horn,

Tổng thống Theodore Roosevelt tại Culebra Cut, 1906.

NGUỒN: EN.WIKIPEDIA.ORG

“mũi” biển tại vùng Nam Mỹ, một hải trình dài 12,500 dặm (20 ngàn cây số); Panama Canal “ra đời”, tiết kiệm biết bao nhiêu thời giờ và tiền bạc.

2. Kênh đào Panama đã trên trăm tuổi, “qua tay” nhiều quốc gia, từ lãnh thổ của Colombia, Pháp rồi Hoa Kỳ và hiện nay, Panama.

3. Để xây cất Panama Canal, 43+ ngàn nhân công đã đổ mồ hôi, xương máu. Đầu thế kỷ XX, thừa “sơ khai” về y tế công cộng, chương trình xây cất kênh đào Panama của Pháp đã khiến 20 ngàn nhân công tử vong vì bệnh truyền nhiễm. Người Hoa Kỳ tiếp tục và áp dụng các nguyên tắc phòng bệnh [qua

phương pháp diệt muỗi] nên tiết giảm được bệnh tật. Tuy nhiên, số thương vong của nhân công vẫn khoảng 5 ngàn người. Tạm hiểu là chương trình xây cất Panama Canal đã khiến 25 ngàn người mất mạng.

4. Theo American Society of Civil Engineers, Panama Canal là một kỳ quan của thế giới về công chánh; xây cất kênh đào ấy là một quá trình lớn nhất và khó khăn nhất về kỹ thuật. Cả một hệ thống “khóa” (rộng 110 bộ Anh hay 33 thước; dài 1,000 bộ hay 300 thước) giúp đưa tàu bè lên độ cao 85 bộ Anh (26 thước) trên mực nước biển để vào một hồ nước nhân tạo, sau khi vượt qua hồ nước (kênh đào) đó, hạ tàu xuống để trở lại bờ

biển phía bên kia.

5. Sách vở ghi chép nhiều kỷ lục về Panama Canal: Năm 1914, khoảng 1,000 con tàu đã đi qua Panama Canal, đến nay thì con số ấy lên đến cả triệu chuyến hải hành, vận chuyển mấy trăm triệu tấn hàng hóa, gấp 4 lần mức ước tính ban đầu! Nhiều tàu bè qua lại, nên tiền thu thuế đã lên đến trên 2 tỷ Mỹ kim hằng năm. Thuế mãi lộ dựa trên kích thước, lượng hàng hóa chuyên chở.... Khoảng 450 ngàn Mỹ kim / chuyến, du thuyền thì ít thuế hơn, có lẽ nhân sự “nhẹ” hơn hàng hóa? Ông Richard Halliburton người Hoa Kỳ đã trả 36 cents năm 1928 để bơi qua kênh đào này!

Panama Canal tiếp tục

được khai mở rộng rãi hơn để tiếp nhận các tàu bè lớn hơn, vận chuyển khoảng 5% lượng hàng hóa qua đường hàng hải của thế giới. Lần xây cất sau cùng vào năm 2016. Quan trọng như thế nên dễ hiểu là Panama Canal trở thành tâm điểm của các cuộc tranh chấp, hiện nay mới chỉ *lời qua tiếng lại*, chưa biết lúc nào thì xảy ra chiến tranh?

Phía Hoa Kỳ, Panama Canal đã “bị” “Tàu hóa”, Trung Cộng sử dụng kênh đào này để buôn bán rầm rộ quá xá, Hoa Kỳ [ám úc] việc bỏ tiền xây cất, làm cổ để “đổi thủ kinh tế” sử dụng, tạm hiểu là ‘Panama Canal bị Trung Cộng “mua” và Hoa Kỳ phải đòi lại sau khi bị trả thuế mãi lộ cao ngất ngưỡng!’ Hoa Kỳ dựa trên điều khoản “Panama giữ trung lập” trong Torrijos–Carter Treaties năm 1977, lập luận rằng Hoa Kỳ có thể “đụng tay đụng chân” để bảo vệ Panama Canal khi kênh đào này “mất trung lập”.

Bên Panama trả lời rằng Panama Canal vẫn là tài sản của họ, ông Tổng thống José Raúl Mulino lên tiếng là ai xài kênh đào này cũng phải trả thuế mãi lộ, Panama Canal không bán mà cũng chẳng quốc gia nào được can thiệp vào quyền điều hành của Panama.

Có bao nhiêu “sự thật” về việc Hoa Lục can thiệp vào nội bộ của Panama?

Con tàu đầu tiên đi qua kênh tại lễ khai trương chính thức, SS Ancon, đi qua vào ngày 15 tháng 8 năm 1914. NGUỒN: EN.WIKIPEDIA.ORG

Theo quan sát viên quốc tế, chưa có sự việc nào cho thấy Trung Cộng “kiểm soát” Panama Canal hoặc đóng quân tại Panama. Tuy nhiên, trong 2 năm vừa qua, Tàu đã vận chuyển một lượng hàng hóa khá (21.4%) qua kênh đào này, quốc gia thứ nhì (sau Hoa Kỳ) đã sử dụng hải lộ ấy. Quốc gia này cũng đã đầu tư nhiều vào các bến cảng và nhà kho gần kênh Panama nhất là bến Balboa (bờ Thái Bình Dương) và Cristóbal (bờ Đại Tây Dương); công ty Hutchison Port Holdings [liên hệ mật thiết với chính phủ Hoa Lục] điều hành từ năm 1997. (Công ty này của tập đoàn CK Hutchison Holdings từ Hongkong do tài phiệt Li Ka-shing đứng tên). Thoạt tiên, khi Hutchison Port Holdings đấu thầu để lấy quyền điều hành các bến cảng kể trên Hoa Kỳ không để tâm cho lắm; mãi cho đến gần đây, thấy Hoa Lục làm ăn rầm rộ quá nên mới “thắc mắc”.

Được [Hoa Lục] o bế để

USS Missouri - một thiết giáp hạm - là một trong những chiếc lớn nhất, đi qua kênh đào vào ngày 13 tháng 10 năm 1945. NGUỒN: EN.WIKIPEDIA.ORG

Xây dựng âu thuyền trên kênh đào Panama, 1913. NGUỒN: EN.WIKIPEDIA.ORG

lấy ảnh hưởng (Panama được xem là “sân sau” của Hoa Kỳ), Panama hủy bỏ mối ngoại giao với Đài Loan để chính thức bắt tay Hoa Lục năm 2017; sau đó trở thành quốc gia Châu Mỹ La Tinh đầu tiên liên kết với Hoa Lục trong chiến dịch “Belt and Road Initiative”, cho phép Hoa Lục đầu tư các chương trình xây cất hạ tầng cơ sở rộng lớn tại phương xa. Theo sát nút là The Dominican Republic, El Salvador, Nicaragua, và Honduras để làm ăn với Hoa Lục.

Thấy Hoa Lục giành được ảnh hưởng với Panama và các quốc gia lân bang, Hoa Kỳ sốt ruột lắm, lo âu về an ninh quốc phòng và cả quyền lợi kinh tế đang từ từ bị Hoa Lục dòm ngó, thu tóm, ông Trump lên tiếng “đòi lại” Panama Canal. Tổng thống José Raúl Mulino cũng họp báo, công bố chủ quyền của Panama và nhấn mạnh rằng kênh đào kia là lãnh thổ của Panama.

Theo các quan sát viên quốc tế, từ năm 2000,

kênh Panama nằm dưới sự kiểm soát của Panama Canal Authority bao gồm những nhân viên hành chánh do chính phủ tuyển chọn. Phần lớn nhân viên làm việc tại Panama Canal là người Panama, và qua các cuộc đấu thầu, Panama Canal Authority giao quyền điều hành bến cảng/nhà kho lân cận cho công ty trúng thầu. Thuyền bè qua lại đều do các thuyền trưởng làm việc dưới quyền Panama Canal Authority điều khiển.

Dù Hoa Kỳ có thể lo ngại về “sân sau” bị nhòm ngó, Panama khẳng định rằng chẳng có chứng cứ nào cho thấy Panama Canal do Hoa Lục kiểm soát.

Về phía Hoa Kỳ, chính phủ [ta] cho rằng Panama Canal chỉ được trả lại cho Panama [không chính phủ nào khác], ngày nay Panama lại để Hoa Lục “chiếm giữ” kênh đào ấy nên cần đòi lại! *In hệ như truyện phim “The Tailor of Panama” (Pierce Brosnan và Geoffrey Rush đóng máy*

vai chính), kể chuyện Hoa Kỳ mang quân xâm chiếm Panama vì nhận được tin tình báo [sai] là Hoa Lục bí mật mua Panama Canal. Khẩu khí của chính phủ Hoa Kỳ thì như thế nhưng không biết phe ta có thực sự “động binh” hay không?! Tất nhiên là cái giá phải trả sẽ rất cao, nhân lực cũng như tài lực.

Ta chờ xem?!

Cập nhật: Ta chẳng cần chờ đợi nữa. Theo các bản tin từ 24 giờ qua, sau lần thăm viếng của ngoại trưởng Hoa Kỳ Marco Rubio để chính thức yêu cầu Panama tiết giảm ảnh hưởng [kinh tế và chính trị] từ Tàu cộng, bằng không, kênh đào kia không còn “trung lập” nữa (và đây là lý do để Hoa Kỳ động binh lấy lại Panama Canal).

Để tránh cuộc binh đao, chính phủ Panama đã rục rịch thay đổi. Đầu tiên là việc chấm dứt việc tham gia chương trình “Belt and Road” (Nhất Đái Nhất Lộ) của Hoa Lục; kiểm soát chặt chẽ

Darién Gap để tiết giảm di dân bất hợp pháp và cho tàu hải quân Hoa Kỳ qua lại hoàn toàn miễn phí. Các điều khoản khác như chấm dứt các hợp đồng với tập đoàn CK Hutchison Holdings (Hong Kông) sớm hơn thời hạn, không cho công ty này điều hành hai bến cảng kể trên nữa. Kế tiếp là xem xét lại cách thức tính tiền mồi lộ, mọi con tàu qua lại trên kênh đào này đều phải trả tiền như nhau tính theo thời giá hình như còn đang được thương thảo.

Theo các luật gia quốc tế, nếu miễn phí cho tàu hải quân Hoa Kỳ qua lại Panama Canal khiến Panama không còn “trung lập” nữa và nếu chấm dứt hợp đồng thương mại với tập đoàn CK Hutchison Holdings trước thời hạn, Panama có thể vi phạm luật thương mại và phải đền bù tiền bạc.

Phía Hoa Lục, thấy chuyện làm ăn bị chững lại, họ đã lên tiếng phản đối.

TLL

Dự án mở rộng kênh đào Panama mới, tháng 7 năm 2015. NGUỒN: EN.WIKIPEDIA.ORG

Nhật ký bác sĩ

MỘC MẠC

20 giờ 30 phút, một người mẹ tiểu tụy đẩy đứa con trai khoảng 40 tuổi vào phòng cấp cứu.

30 phút rửa ruột trôi qua. 3 giờ đồng hồ chờ đợi trong mỗi mồn của người mẹ ... Cuối cùng bệnh nhân cũng thoát chết.

Điều đầu tiên tôi nghe được: Cứu tôi làm gì? Sao không để tôi chết đi.

Chị điều dưỡng đưa vào tai tôi: Biết vậy đừng cứu he? Tôi mỉm cười.

Không biết tự bao giờ tôi biết bỏ thói quen chỉ trích hay bực mình với bệnh nhân. Tôi luôn dặn mình, gắng cười, dù gượng cho mỗi sự kiện trôi qua.

Tôi lại gần giường bệnh, hỏi: Điều gì làm anh muốn chết?

Bệnh nhân thất thần: Tôi đã mất tất cả. Công ty thì phá sản. Tôi thì chẳng còn danh dự. Tối qua người mà tôi yêu thương nhất cũng đã bỏ tôi đi ôm theo đứa con trai ... Chẳng còn gì đáng sống nữa.

-Ồ không. Anh còn một kho báu

-Bác sĩ đừng nói đó là kinh nghiệm.

Rõ ràng là bệnh nhân mà tôi vừa cấp cứu không đơn giản. Tôi mỉm cười, lắc đầu, chỉ tay về phía cửa sổ lơ mờ trong đêm một bóng dáng.

-Chẳng phải mẹ là một kho báu đó sao?

-...

-Mẹ gần gũi quá đến nỗi ta chẳng nhận ra rằng ta còn mẹ.

-Bác sĩ ơi ...

Bệnh nhân bắt đầu nấc lên. Tôi không hiểu hết giọt nước mắt. Nhưng đối với tôi, ai còn khóc được, người đó còn đáng sống.

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

Trộm xuyên lục địa

Vừa rồi, các ngôi sao thể thao Mỹ la toáng khi bị ăn trộm đột nhập vào nhà khoáng sạch tiền mặt và những món lưu niệm giá trị. Nạn nhân gồm trung vệ Travis Kelce, tiền vệ Patrick Mahomes của đội Kansas City Chiefs cùng các ngôi sao hàng đầu khác như Joe Burrow, Luka Doncic và Olivier Giroud.

Kẻ trộm khá cao tay, họ biết cách phá mật mã và khóa luôn hệ thống báo động và tắt camera an ninh. Chúng hoành hành từ năm ngoái và cảnh sát lập tức báo động cho các tuyến thủ “có máu mặt” nhanh nhanh của đóng then cài, đồng thời tung FBI mở rộng điều tra. Đến ngày 18-2-2025 mới bắt được trộm ồ.

Đây là nhóm 7 người vượt biên từ Chile sang, tất cả đều khá trẻ, “lãnh đạo” gồm Jordan Quiroga Sanchez, 22 tuổi, Bastian Orellano Morales, 23, Alexander Huiaguil Chavez, 24, và Sergio Ortega Cabello, 38. Họ có thể nhận bản án tù 10 năm trước khi bị trục xuất.

Các “cao thủ” chụp hình tự sướng tại nhà nạn nhân.

Tennis vẫn phát triển

Hiệp hội Quần vợt Hoa Kỳ (US Tennis Association) hôm hỏ tuyên bố số người chơi tennis (quần vợt) ở Mỹ tăng lên trên 26 triệu người trong năm 2024. Đây là năm thứ 5 tăng trưởng liên tiếp của môn tennis. So với năm 2023 thì tỉ lệ tăng đến 8%.

Với sự tăng tốc này khiến US Tennis Association cho biết sẽ tài trợ 10 triệu đô la để tân trang và mở rộng sân bãi.

Như vậy sự lo ngại về môn thể thao mới pickleball sẽ không “bóp cổ” môn tennis như dự đoán, mặc dầu trò chơi pickleball phát triển thần tốc, từ chỗ chưa ai biết đã vọt lên 13 triệu thành viên chỉ trong vòng 3 năm (ảnh: vợt pickleball và vợt tennis)

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

MAR 20

CONCACAF

NAM HOA KỲ vs PANAMA

6:00 PM CDT | SÂN SOFI STADIUM, LOS ANGELES, CA, USA

APR 05

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ vs BRAZIL

4:00 PM CDT | SÂN SOFI STADIUM, LOS ANGELES, CA, USA

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

Lướt trên đôi chân gãy

Xin lỗi quý bạn về tựa đề thiếu chính xác này, chẳng ai có thể đi chứ đừng nói lướt trên một đôi chân đã gãy. Chúng tôi chỉ “phóng đại” một chút để nói về ý chí kiên cường của Kai Jones, một thiếu niên trượt tuyết tài năng ở tiểu bang Idaho. Jones trở thành thể thao gia môn trượt tuyết tự do (freeskier) chuyên nghiệp vào năm 12 tuổi. Năm 16 tuổi, khi tương lai đang tỏa sáng thì tai nạn xảy ra. Một cú nhảy liều lĩnh trong khi tập luyện khiến Kai rơi khỏi vách đá và “đáp” xuống một vách đá khác, gãy hai chân. Trong năm 2023, Jones trải qua nhiều cuộc phẫu thuật với hy vọng có thể đi lại được.

Nhưng chỉ 9 tháng sau, Jones tập tễnh trở lại băng tuyết. Hối tháng 3 năm 2024, Jones đã thử thành công những cú lộn 2 vòng tại một sườn núi ở tiểu bang Alaska. Ước muốn tranh hùng cùng các anh tài thế giới có lẽ không còn xa nữa.

Ảnh phải: Jones trở thành thể thao gia trượt tuyết chuyên nghiệp năm 12 tuổi.

ẢNH: TETON GRAVITY RESEARCH

Jones băng bột hai chân gãy và điều trị tại bệnh viện năm 2023.

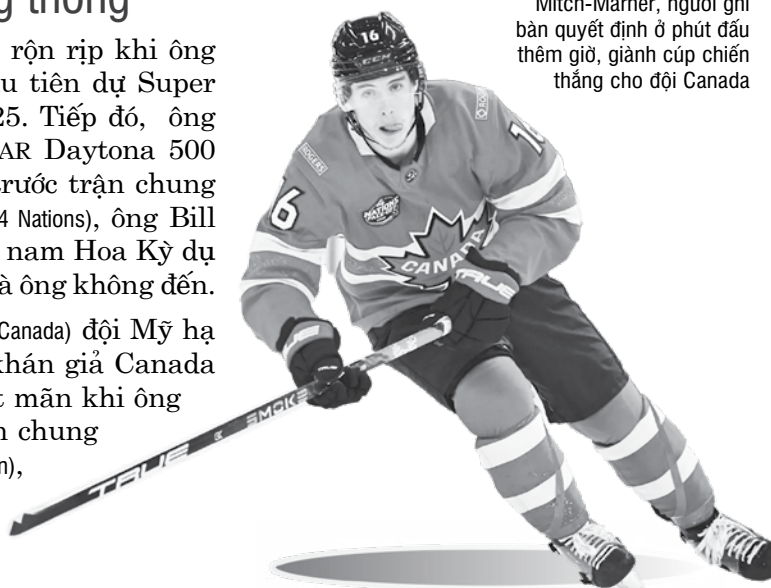
NGUỒN ẢNH: TETON GRAVITY RESEARCH

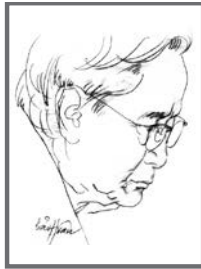
Đội tuyển hockey “rủ rê” tổng thống

Sân vận động thể thao nước Mỹ bỗng trở nên rộn rịp khi ông Trump trở thành tổng thống đương nhiệm đầu tiên dự Super Bowl 59 ở New Orleans (Louisiana) ngày 9-2-2025. Tiếp đó, ông có mặt tại cuộc đua nổi tiếng nhất của NASCAR Daytona 500 tại Daytona (Florida) ngày 16-2-2025. Lần này, trước trận chung kết giải khúc côn cầu “Tứ Đại Thiên Vương” (4 Nations), ông Bill Guerin, Tổng giám đốc đội khúc côn cầu (hockey) nam Hoa Kỳ dự khi ông Trump đến ủng hộ đội nhà nhưng may là ông không đến.

Trận vòng loại trước đó, trên sân Bell Center (Canada) đội Mỹ hạ cao thủ Canada với tỉ số 3-1. Trước trận đấu khán giả Canada đã la ó khi quốc ca Mỹ cất lên. Việc này do bất mãn khi ông Trump hăm dọa đánh thuế Canada 25%. Trận chung kết, ngày 21-2-2025 tổ chức tại TD Garden (Boston), căng như dây đàn, khi hòa 2-2. Cuối cùng đội khách Canada, ấn định tỉ số 3-2 trong giờ đấu phụ trội (over time) giành cúp vô địch!

Mitch-Marner, người ghi bàn quyết định ở phút đầu thêm giờ, giành cúp chiến thắng cho đội Canada

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Tháng Ba chim bay về nhiều

Tháng Ba có chút nắng ấm chim bay về nhiều

Bài này được viết từ câu thơ trên của Đinh Cường. Ôi, bạn ra đi mới đó mà đã gần 10 năm. Mình viết bài này cũng là để tưởng niệm bạn đây.

Bây giờ là tháng Ba. Buổi sáng buổi chiều nơi thành phố này chim bay về thành đàn. Chợt nhớ tới Phạm Công Thiện ra đi cũng vào độ tháng Ba. Phạm Công Thiện có hai câu thơ về chim mình cũng rất thích

Ồ, chưa bao giờ tôi thương những con chim như chiều nay.

Tôi muốn xây lên một nghĩa địa chim giữa thành phố...

(Phạm Công Thiện -

Mặt trời không bao giờ có thực)

Đúng là mơ mộng của thi sĩ -thật ngây thơ và dễ thương. Những cánh chim của Đinh Cường cũng như Phạm Công Thiện gợi nhớ tới những con hải âu ngày nào đã gặp ở bãi biển Destin xanh màu ngọc thạch. Ngoài ra còn những cánh hải âu trên hồ nước gần bên nhà Nguyễn Xuân Phước ở

Irving, Texas -những cánh chim hải âu thật đẹp mà Nguyễn cùng hiền nội đã cùng đứng ngắm. Giờ đây, nắng Tháng Ba rạng rỡ mặt hồ và những cánh hải âu vẫn bay lượn trên sóng nước nhưng hiền nội thì không còn nữa. Trong chuyến đi Cali hồi Tháng Tư năm 2012, cùng với Nguyễn Đình Toàn và Lưu Na dạo chơi ở Huntington Beach, có dịp trò chuyện với một chú hải âu, Nguyễn đã hỏi thăm chú dọc đường bay có bao giờ gặp thấy bóng người trăm năm của Nguyễn không, xin làm ơn chỉ đường cho mình tìm tới.

Đúng là vớ vẩn, nhưng lúc đó lòng mình xúc động thành thật. Rồi theo một liên tưởng kiểu “vượt chuyên canh”, chợt nhớ Tháng Ba năm 1975 – ôi, vậy mà đã 50 năm rồi đó – mình ra Nha Trang tìm mẹ tìm em di tản từ Pleiku xuống. Cũng những con hải âu bay dưới trời: *Hải âu bay xa về đâu / thùy dương dậy. chiều tà. hung hãn...* Rồi những cánh vịt trời bên bờ nước ở gần nhà lúc chiều xuống cũng khiến lòng này thương tưởng đến những hình bóng xưa.

Nhưng thôi. Ta trở lại với những cánh chim của buổi giao mùa. Hồi mới sang Mỹ định cư ở Oklahoma, Nguyễn đã có dịp thấy rất nhiều chim, chúng mang cho mình bao hy vọng mới.

*tháng tư
tôi về lại oklahoma
ngôi nhà. trong rừng parkwoods...
sáng nghe chim hót trong cây
chim tía. chim vàng. chim hô biếc
chim tháng tư. về theo mây
tôi theo em. về giấc mộng. của lá
hong khô nhánh buồn xưa
tôi cười. với mọi người. hoen lệ*

Hải âu trên bãi biển Destin - NGUỒN GULF-TIDE-VACATION

chào buổi sáng. chào hoàng hôn.
chào mái

trăng thượng huyền
cuối một chặng đường. ta gặp lại
một niềm vui. một hy vọng...

Bây giờ là Tháng Ba. Mùa này những con chim én có còn bay trên nóc mái nhà thờ Mission của vùng cận duyên San Juan Capistrano như hồi mình mới đến Mỹ? Câu chuyện được kể như sau: Ở tu viện Mission có một hiện tượng được thế giới biết đến là hàng năm vào khoảng cuối tuần lễ thứ ba của Tháng Ba, ngày Mùa Xuân bắt đầu ở Bắc Bán Cầu là hàng ngàn chim én trốn Mùa Đông từ Goya, Argentina (Á Căn Đình) cách đây hơn 6,000 miles bay về thánh đường. Loài chim thiên di này có tên là Cliff Swallow (Petrochelidon pyrrhonota), chúng làm tổ bằng loại bùn màu xám trên tường ngay dưới mái nhà thờ bị sụp đổ. “Đất lành chim đậu”, tu viện nằm gần hai con sông nên có nhiều côn trùng làm thức ăn cho chim quanh năm và làm tổ dưới mái giáo đường thì rất kín đáo và an toàn. Linh Mục O’Sullivan theo dõi sinh hoạt của loài chim và ghi nhật ký từ Mùa Xuân cho đến Thu suốt hai thập niên ông ở đây.

Và ngày 13 Tháng Ba năm 1939 để loan tin chim én đã trở về, chương trình phát thanh đã trực tiếp truyền thanh từ sân nhà thờ bài nhạc “When the Swallows Come Back to Capistrano” của Leon René đã ngẫu hứng sáng tác. Bài hát đứng đầu nhiều tuần trên làn sóng phát thanh thời ấy. Ngày nay trong tu viện có gian phòng lưu giữ bản chụp bản gốc nhạc phẩm trên, cây đàn dương cầm ông dùng để sáng tác và một số đồ gỗ như bàn ghế do gia đình ông René hiến tặng.

Chim én San Juan Capistrano - NGUỒN EBAY

Hàng năm chính quyền thành phố San Juan Capistrano bảo trợ 2 tuần lễ hội “Fiesta de las Golondrinas” được tổ chức tại tu viện San Juan Capistrano vào khoảng 19 Tháng Ba (Lễ Thánh Joseph) để đón chim trở về và 23 Tháng Mười (Lễ Thánh John) để tiễn chim bay về Nam.

Bây giờ thì Nguyễn mời người bạn nhỏ của Nguyễn hãy một lần ghé lại thăm giáo đường xưa San Juan Capistrano để thấy lòng mình lắng đọng, nghe tiếng thời gian chùng như trở lại trên từng mái ngói, tường vôi. Và bạn nhỏ hãy cầu xin những điều mình ước nguyện với tất cả niềm tin và lòng thành. Và hãy lắng nghe dư âm vang vọng đâu đây của ca khúc “When the Swallows Come Back to Capistrano” của Leon René:

*Hôm xưa
khi đàn chim én lên đường
bay qua biển xa
em thì thầm bên tai tôi
lời tạm biệt
và hứa
sẽ về lại Capistrano
khi đàn chim én trở về...*

Nhưng rồi, buồn thay, kể từ năm 2009 chim én đã không trở về. Một bài báo đăng trên tờ Los Angeles Times ra ngày 22 tháng

3. 2009 ghi nhận như sau: Trong hình, Mike Gastelum đang rung chuông ở nhà thờ Mission của thành phố San Juan Capistrano. Chuông rung suốt tuần lễ mà không thấy những con chim én huyền thoại ngày nào trở về

Chim én đã không về lại nóc nhà thờ Mission. Buồn quá, phải không bạn nhỏ? Không sao, Tim sẽ kể cho bạn nhỏ nghe một nơi nữa cũng có nhiều chim én. Đó là Đà Lạt. Những năm trẻ tuổi làm việc ở Đài phát thanh Nguyễn cũng đã được nhiều lần chuyện trò với chim én. Mỗi sáng mỗi chiều chúng đều bay lượn dưới mái lầu Hotel du Parc, chúng nhiều cho tới nỗi trẻ con có thể dùng cần câu bằng tre quơ bắt. Và em, mỗi sáng mỗi chiều đứng bên cửa sổ nhìn chim én bay, em có thương cho tuổi mình và những ngày tháng hững hờ trôi đi. Riêng anh cho tới bây giờ vẫn thấy như ngày nào dù đời đã qua biết mấy nhịp cầu chênh vênh:

*Em và bầy chim én
vẫn bay trên phố xưa
những mái nâu. cao. thấp
quán sách. hương cà phê*

Đình Cường ơi, có còn về lại phố có Nhà Thờ Con Gà để nhìn chim én lượn bay...

TN

Món hàng khoáng sản Ukraine

Món hàng
khoáng sản
Ukraine - AP

Người ta vẫn thường nói Tổng thống Donald Trump xuất thân là một nhà kinh doanh và do đó trong các chính sách, các cuộc đàm phán và thỏa thuận thường được ông đặt trên căn bản lời lố, những vấn đề khác là phụ thuộc. Việc giải quyết cuộc chiến ở Ukraine cũng không ngoại lệ, và Washington muốn chính quyền Kyiv trao quyền khai thác khoáng sản trị giá có thể lên tới nghìn tỷ Mỹ kim để đổi lại là sự hỗ trợ của Hoa Kỳ. Tổng thống Volodymyr Zelensky của Ukraine đã từ chối.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Tờa Bạch Ốc nói rằng việc ông Zelensky từ chối ký thỏa thuận mà họ đề nghị và có lời lẽ chỉ trích Tổng thống Trump là điều không thể chấp nhận được. Lời qua tiếng lại giữa hai nhà lãnh đạo ngày càng trở nên trầm trọng hơn sau khi ông Trump nói trong một cuộc họp báo rằng Ukraine đã khởi động chiến tranh,

ông Zelensky trả lời rằng ông Trump đang nói những "thông tin sai lệch" theo đúng bài bản của bộ máy tuyên truyền của Moscow, và ông Trump đáp trả lại bằng cách gọi ông Zelensky là một nhà độc tài.

Tổng thống Zelensky cho biết ông sẵn sàng đàm phán về đề nghị này, nhưng cả hai bên cần phải bàn thảo nhiều hơn nữa.

Yêu sách của Hoa Kỳ

Yêu sách về quyền khai thác khoáng sản của Hoa Kỳ lần đầu tiên được Bộ trưởng Tài chính Scott Bessent đưa ra tại một cuộc họp ở Kyiv vào trung tuần tháng 2.

Một nhà lập pháp Hoa Kỳ thuộc đảng Cộng hòa có gặp ông Zelensky bên lề Hội nghị An ninh Munich

cũng vào trung tuần tháng 2 đã mô tả lại lời kể của nhà lãnh đạo Ukraine về cuộc gặp gỡ với ông Bessent.

Tổng thống Ukraine nói với nhà lập pháp này rằng trong cuộc gặp trên, ông Bessent đã đẩy tờ giấy lên trên bàn và yêu cầu ông Zelensky ký vào. Ông Zelensky nhìn lướt qua và nói rằng ông sẽ thảo luận vấn đề này với các cố vấn của ông. Ông Bessent sau đó đã đẩy tờ giấy lại gần hơn tới ông Zelensky.

Theo lời kể của ông Zelensky, ông bộ trưởng tài chính nói rằng “ông thực sự cần phải ký vào đây” vì nếu ông không làm vậy thì “những nhân vật ở Washington” sẽ rất tức giận. Nhà lãnh đạo Ukraine cho biết ông đã nhận văn bản nhưng không cam kết là sẽ ký.

Một phụ tá của tổng thống Ukraine xác nhận

rằng Bộ trưởng Bessent đã làm áp lực để lấy được chữ ký. Nhân viên phụ tá này cũng cho biết ông Zelensky đã rất ngạc nhiên khi được đưa cho một tờ văn bản để ký mà không có sự cân nhắc hay thảo luận gì từ các cố vấn của ông, và với bất kỳ một thỏa thuận trị giá hàng nhiều tỷ Mỹ kim nào thì việc ký kết phải được tổ chức trong một cuộc họp chính thức với Tổng thống Trump chứ đâu thể trong một cuộc họp bình thường như vậy được.

Ông Zelensky mô tả đề nghị sơ khởi của chính quyền Trump là yêu cầu được chia sẻ một phần tài nguyên thiên nhiên của Ukraine mà không có bất kỳ một bảo đảm an ninh nào để đổi lại, là yêu cầu chính yếu mà Ukraine luôn đòi hỏi.

Trong một cuộc phỏng vấn trên đài truyền

hình Fox News, cố vấn an ninh quốc gia Mike Waltz giải thích về đề nghị trên của chính quyền Trump là “một sự hợp tác kinh tế” và là “một cơ hội lịch sử để Hoa Kỳ cùng đầu tư với Ukraine, đầu tư vào nền kinh tế của nước này, đầu tư vào tài nguyên thiên nhiên của nước này”.

Trữ lượng khoáng sản của Ukraine

Ukraine cho biết họ có trữ lượng chất titanium, được dùng để sản xuất hợp kim cho máy bay và tàu thủy, và chất lithium, vật liệu chính để sản xuất bình điện, lớn nhất châu Âu.

Ukraine cũng có các mỏ đất hiếm, cần thiết trong một số ngành kỹ nghệ thuộc kỹ thuật cao, trong đó bao gồm kỹ nghệ quốc phòng và năng lượng tái tạo. Mặc

dù có tiềm năng dồi dào, nhưng trữ lượng này đòi hỏi phải có vốn đầu tư lớn để sản xuất, ngay cả trong thời bình, và một phần lớn trữ lượng nằm ở các khu vực hiện do Nga chiếm đóng.

Ngay sau khi có những lời qua tiếng lại, trong một cuộc họp báo, ông Zelensky nói với các phóng viên rằng nội dung trong tờ thỏa thuận mà ông Bessent đưa cho ông xem là “không rõ ràng”, đó là chưa kể lời yêu cầu được nắm giữ 50% các nguồn tài nguyên thiên nhiên của Ukraine. Nhà lãnh đạo Ukraine cho biết ông đã từ chối đề nghị đó nhưng sẵn sàng thảo luận về một thỏa thuận trong đó phải bao gồm các bảo đảm an ninh của Hoa Kỳ cho Ukraine.

Ông Zelensky nói thêm rằng ông rất biết ơn về việc viện trợ của Hoa Kỳ dành cho Ukraine, mà ông đưa ra con số ở mức khoảng \$100 tỷ hỗ trợ về quân sự và tài chính. Tuy nhiên, ông cũng cho biết yêu cầu của Tổng thống Trump về số khoáng sản trị giá \$500 tỷ để trao đổi là một con số quá nhiều.

Cuộc đấu khẩu giữa hai nhà lãnh đạo - AXIOS

Tuy nhiên, ông Zelensky nói rằng ông sẵn sàng thảo luận về đề nghị này và hy vọng có thể đạt được một thỏa thuận về an ninh và kinh tế cho Ukraine.

Ngư ông Moscow?

Đã có dấu hiệu cho thấy Moscow có thể tìm cách lợi dụng mỗi bất hòa này. Trước các cuộc đàm phán giữa Hoa Kỳ và Nga bắt đầu từ trung tuần tháng 2, một nhóm nghiên cứu do chính phủ Nga tài trợ đã gửi một bản khuyến nghị tới điện Kremlin mà một chính phủ phương Tây có được trong tay. Bản khuyến nghị này gợi ý rằng Nga nên đề nghị cấp cho các công ty Hoa Kỳ quyền khai thác các mỏ khoáng sản

ở Ukraine hiện đang bị chiếm đóng.

Hoa Kỳ là quốc gia hậu thuẫn chính cho chính phủ Kyiv về hỗ trợ thiết bị quân sự và tài chính trong cuộc chiến kéo dài 3 năm qua để nhằm đẩy lùi cuộc xâm lăng của Nga mà cho tới thời điểm này đã làm thiệt mạng hàng chục nghìn binh lính và thường dân và san bằng hàng chục thành phố của Ukraine. Tổng thống Trump đã từng nói rằng ông muốn chấm dứt cuộc xung đột và việc mở ra các cuộc đàm phán giữa Hoa Kỳ và Nga tại thủ đô Riyadh (Ả Rập Saudi) mà không có sự tham gia của Ukraine đã làm tăng thêm tình trạng căng thẳng giữa Kyiv và

Washington.

Hy vọng hàn gắn

Cuộc khẩu chiến giữa hai ông Zelensky và Trump đã làm dấy lên mối lo ngại về sự sụp đổ hoàn toàn các chính sách hỗ trợ của Hoa Kỳ dành cho Ukraine trong mấy năm qua. Trong cuộc phỏng vấn với Fox News, cố vấn an ninh quốc gia Mike Waltz cho biết ông tin rằng mối quan hệ có thể hòa giải được nhưng Hoa Kỳ nên cần được thu hồi lại số tiền đã chi ra để hỗ trợ Ukraine. Câu trả lời này một lần nữa nhấn mạnh thêm về sự tính toán lời lỗ theo thói quen của một nhà kinh doanh.

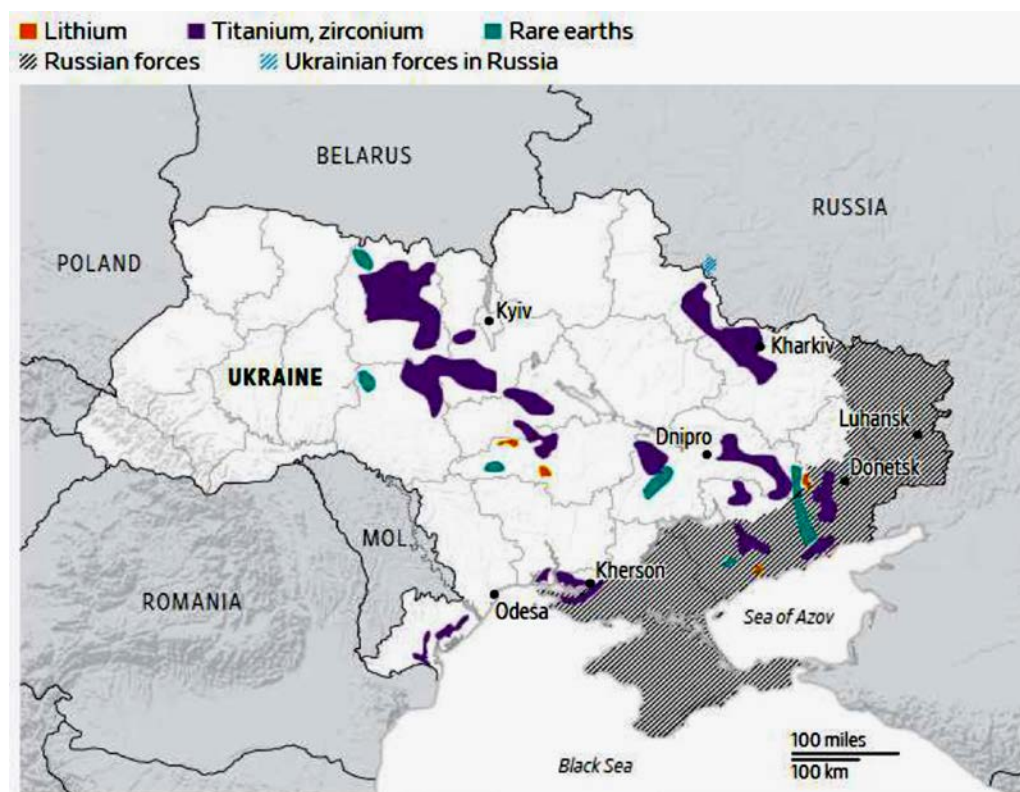
Hai ông Trump và Zelensky cũng đã cố gắng duy trì mối quan

hệ – vốn đã trở nên căng thẳng vì ông Trump nhiều lần đặt câu hỏi gay gắt về việc viện trợ của Hoa Kỳ cho Ukraine – được thân thiện hơn, nhưng sau những lời qua tiếng lại vừa qua, thì dường như mối quan hệ lại càng trở nên lạnh nhạt hơn.

Trong thời gian nhiệm kỳ của Tổng thống Joe Biden, ông Zelensky đã giữ khoảng cách với ông Trump, nhưng rồi hai người đã gặp nhau hồi năm ngoái tại khách sạn Trump Tower trong khi chiến dịch tranh cử tổng thống đang diễn ra. Sau đó, họ đã có một cuộc đấu khẩu tương đối nhẹ nhàng trong một lần xuất hiện chung trên Fox News. Ông Trump nhắc lại rằng ông nghĩ ông có thể kết thúc chiến tranh một cách nhanh chóng, trong khi ông Zelensky nói rõ rằng quân đội Nga cần phải bị đẩy lui ra khỏi Ukraine.

Hy vọng hai bên đạt được một thỏa thuận chung, hàn gắn lại mối quan hệ, để cùng giải quyết cuộc chiến nay đã kéo dài hơn 3 năm.

VH

Bản đồ khoáng sản của Ukraine - wsj

Phim tài liệu

“Tù tro tàn chiến tranh”

của đạo diễn Thanh Tâm

Đạo diễn
Thanh Tâm
(Toronto,
Canada)

1. Gặp lại đạo diễn Thanh Tâm

Dư âm của mùa lễ cuối năm vẫn còn đây, mùi hương bánh mứt của ngày lễ giáng sinh vẫn còn đó và không khí lạnh buốt dày đặc khói pháo của đêm giao thừa cũng còn vấn vương, ngây ngất. Ngày đầu năm mới và giữa bốn bề tuyết phủ trắng xóa được dịp hội ngộ với cô đạo diễn xinh đẹp, duyên dáng đến từ phương trời giá lạnh Bắc Mỹ.

Thanh Tâm từng là xướng

TÂM VẠN
BỨC QUỐC

ngôn viên của đài truyền hình SBTN ở Gia-Nã-Đại (Canada) và chương trình Vietlive TV thu hút hàng triệu lượt khán thính giả bốn phương rồi một ngày đẹp trời lại bén duyên với “nghệ thuật thứ 7” qua hai

Bích chương (poster) cuốn phim tài liệu “Tù tro tàn chiến tranh” (From the ashes of war)

cuốn phim “Bóng quá khứ” và “Thuyền nhân, hành trình 50 năm”. Nhận được sự khích lệ cùng tấm lòng thương yêu, tin tưởng của đông đảo khán giả đồng hương từ Gia-Nã-Đại, Hoa-Kỳ, Úc châu và một số nước ở Tây Âu qua những lần mang phim qua trình chiếu, một lần nữa Thanh Tâm lại dấn thân vào một chủ đề khác, gọi lại mớ tro tàn từ cuộc chiến đã kết thúc nơi quê nhà sau nửa thế kỷ. Dù bụi thời gian đã nhạt nhòa phủ trên lối cũ nhưng có lẽ còn nhiều điều muốn nói, muốn nhắc nhở mà dĩ vãng đã phai phai theo ngày tháng và một số thuyền nhân năm xưa cũng đã quên rồi những ngày còn lênh đênh trên biển đi tìm tự do giữa hai bờ sanh tử. Không là thuyền nhân và được sanh ra trong thời hậu chiến, nhưng Thanh Tâm lại mang mệnh trong người một trái tim, một tấm lòng luôn khắc khoải về một quê mẹ đã tan tác, lăm lăm than.

Sau khi đã gặp gỡ và phỏng vấn những nhân chứng còn sống sót ở Bắc Mỹ và Úc châu, Thanh Tâm cũng tiếp tục công việc đó trong lần tái ngộ này ở Âu châu nhằm chuẩn bị cho những giai đoạn chót trước khi ngồi lại ráp phim và dựng phim. Sau chuyến đi Âu châu, nghe đâu Thanh Tâm lại chuẩn bị cho chuyến đi Thái-Lan và ghé xuống “miệt dưới” (Úc châu) để hoàn thành những công đoạn cần thiết. Công việc đòi hỏi thời gian và bạc tiền cũng như biết bao công sức “lội suối, trèo non” ...

Thấy Thanh Tâm bận rộn hết cỡ, “đến và đi như cơn lốc xoáy” và cũng thấy được nét mệt mỏi

Phim “Bóng quá khứ” và “Thuyền nhân, hành trình 50 năm” của đạo diễn Thanh Tâm được phát hành trên DVD

trên gương mặt xinh xắn năm nào. Ngồi lại với nhau, nghe Thanh Tâm kể chuyện mà xót thương đứt ruột: “Sau cuốn phim này em sẽ không làm nữa, làm chuyện này tàn phá nhan sắc và tốn hao sức khỏe quá” ...

Dịp này, Thanh Tâm cũng cho phát hành trên DVD hai cuốn phim “Bóng quá khứ” và “Thuyền nhân, hành trình 50 năm” (muốn có DVD xin liên lạc đạo diễn Thanh Tâm).

Chia tay nhau sau buổi gặp gỡ ngắn ngủi nhưng nhiều lưu luyến, chỉ biết cầu mong cho Thanh Tâm luôn được mạnh khỏe và sớm đi hết đoạn đường đã chọn .

2. Phim tài liệu “Từ tro tàn chiến tranh” của đạo diễn Thanh Tâm

Phim tài liệu “Từ tro tàn chiến tranh” (From the ashes of war) đang được tiến hành bởi đạo diễn Thanh Tâm (Toronto, Canada) kể về nỗi tang thương cũng như những mất mát mà người Việt-Nam yêu chuộng tự do phải hứng chịu suốt chiều dài cuộc chiến cũng như những nỗ lực và thành tựu đáng kể sau mấy thập niên lưu lạc nơi xứ người.

Năm 1975, cuộc chiến ở miền Nam đã bước vào giai đoạn cuối. Tháng Tư buồn bã với những chuyến bay vội vã đánh dấu cuộc rút quân của quân đội đồng minh sau mấy mươi năm tham chiến. Những người may mắn và nhanh chân đã kịp di tản trên những chuyến bay cuối

cùng trước ngày Sài-Gòn hấp hối. Ngày 30 tháng Tư năm 1975, miền Nam Việt-Nam bị rơi vào tay những người cộng sản đến từ phương Bắc. Hàng trăm ngàn quân, cán, chính còn kẹt lại bị lừa vào những trại tù nơi vùng sơn lam chướng khí và chịu đựng những đòn thù hủy hoại tuổi thanh xuân. Vì không thể chấp nhận chế độ cộng sản hà khắc, hàng triệu người đã liều mình đi tìm tự do trên những chiếc ghe mong manh, bé nhỏ. Những uất ức, đau thương của người dân mất nước, đặc biệt là quân, dân, cán, chính của miền Nam Việt-Nam chưa bao giờ được ghi lại một cách công bằng.

Nửa thế kỷ trôi qua, hầu hết những sĩ quan, binh lính từng đổ máu xương trong cuộc chiến đấu bảo vệ tự do và bị dày ải trong những nhà tù mang tên “trại cải tạo” nay đã không còn. Rất nhiều những con dân đất Việt yêu chuộng tự do của thời kỳ di tản, vượt biển và vượt biên (thuyền nhân và bộ nhân) vì không chấp nhận Cộng Sản tìm đường trốn thoát cũng lần lượt qua đời.

Thời gian không bao giờ dừng lại nên công việc ghi chép những sự kiện lịch sử của dân tộc trong giai đoạn đau thương này từ những nhân chứng sống đã trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Từ những quân nhân bị phản bội

cho đến gia đình ly tán, dân chúng lâm than và nhất là dịp để ngẫm lại những bài học đau thương của chiến tranh. Thế hệ mai sau cần phải hiểu rõ sự thật về cuộc chiến ở Việt-Nam cũng như vì sao người Việt-Nam có mặt khắp năm châu, bốn biển sau ngày 30 tháng Tư năm 1975.

Phim tài liệu “Từ tro tàn chiến tranh” (From the ashes of war) sẽ thuật lại giấc mơ hồi sinh từ các nạn nhân của “búa liềm” cũng như từ mộ tàn tro của cuộc chiến đau thương vương mang nhiều hệ lụy. Cuốn phim này không phải để khơi gợi hận thù hay đẩy lên niềm đau từ chiến tranh, luân lạc mà hướng đến một sự công bằng, bác ái cho đất nước và dân tộc Việt-Nam.

3. Lời kêu gọi của đạo diễn Thanh Tâm

Kính thưa quý vị,

Trân trọng những kinh nghiệm đau thương trong quá khứ để xây dựng lại quê hương là trách nhiệm của nhiều thế hệ. Nhưng việc ghi lại giai đoạn lịch sử một cách chân thực là trách nhiệm của thế hệ chúng ta. Một cánh én không gom được hết mùa xuân nên Thanh Tâm và Lunar Productions thiết tha kêu gọi sự ủng hộ tài chánh của quý mạnh thường quân cho việc thực hiện phim “Từ tro tàn chiến tranh” trong

dịp tưởng niệm 50 năm toàn lãnh thổ Việt-Nam rơi vào tay Cộng Sản.

Giai đoạn đầu của việc thực hiện bộ phim đang hoàn tất. Trong 4 tháng qua chúng tôi đã cố gắng thực hiện hơn 150 cuộc phỏng vấn với nhân chứng sống gồm các cựu quân nhân, công chức và thường dân tại 30 thành phố ở Bắc Mỹ, Châu Âu, Úc, và Đông Á. Nỗ lực này đã được thực hiện với tổng chi phí khoảng 150,000 USD.

Hiện đoàn phim bước vào các giai đoạn kế tiếp:

- Giai đoạn hai: Dựng thành phim một số mẫu chuyện quan trọng và cảm động của các nhân chứng.

Tổng kinh phí: 200,000 USD

Thời gian thực hiện: từ tháng 2 đến tháng 7.2025

- Giai đoạn ba: Hậu kỳ

Tổng kinh phí: 150,000 USD

Thời gian thực hiện: từ tháng 7 đến tháng 11.2025

Để hoàn thành các giai đoạn này, chúng tôi cần sự ủng hộ từ quý vị.

Bộ phim dự định sẽ được ra mắt vào cuối năm 2025.

Xin chân thành cảm ơn tấm lòng và mọi đóng góp dù ít hay nhiều của quý vị. Quý vị có thể đóng góp qua hình thức quyên góp, đồng sản xuất, hay ứng trước không tính lời.

1. Quyên góp

Để đóng góp, xin quý vị sử dụng đường dẫn sau đây: <https://www.paypal.me/vietlivetv>

Toàn bộ số tiền quyên góp sẽ được sử dụng cho việc thực hiện và phát hành phim “Từ tro tàn chiến tranh”. Xin lưu ý, những mạnh thường quân muốn đóng góp kèm theo điều kiện vui lòng thỏa thuận trước với chúng tôi qua email (thanhtam@vietlive.tv). Mọi đóng góp sẽ không được hoàn trả lại.

2. Đồng sản xuất

Với những quyên góp từ 50,000 USD trở lên, tên của người quyên góp hay công ty sẽ được ghi nhận là đồng sản xuất của bộ phim.

3. Ứng trước không tính lời

Chúng tôi cũng trân trọng những vị có thể ứng trước tiền làm phim không tính tiền lời trong vòng hai năm. Quý vị vui lòng liên lạc thanhtam@vietlive.tv để bàn thêm chi tiết.

Mời theo link dưới đây để biết thêm về cuốn phim sắp tới “Từ tro tàn chiến tranh” (“From the ashes of war”) của đạo diễn Thanh Tâm ...

https://fromtheashesof-war.com/?fbclid=IwY2xjawHyHzhleHRuA2FibQlX-MQABHcGEO7txx4IZ-j9bX10i1eiDlcTDEqpDn-COdcK8ZPS5kylm0XLuJN-L_3JQ_aem_rCvBBwTMpZ-EsEUhJtLIFog

TV (12.02.2025)

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ
06-03-2025 - 12-03-2025

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
SPIRIT AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.069
ASIANA AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.069
EVA AIR	2	LAX, TPE	\$1.094
PHILIPPINE AIRLINES	2	LAX, MNL	\$1.096
CHINA AIRLINES	2	ONT, TPE	\$1.106
AMERICAN/JAPAN	2	LAX, HND	\$1.112
JAPAN AIRLINES	1	HND	\$1.115
AMERICAN AIRLINES	2	LAX, HND	\$1.194
TURKISH AIRLINES	1	IST	\$1,353

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,290 VN ĐỒNG
EURO	\$26,009 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,507 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,859 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$163.58 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	149,514 YEN NHẬT
	0.95637 EURO
	0.79075 BẢNG ANH
	1.41990 CANADA
	0.89894 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

6/3/1521

Ngày 6 tháng 3 năm 1521, dưới sự tài trợ của vua Tây Ban Nha, đoàn thám hiểm của Fernão de Magalhães (Bồ Đào Nha: Portugal) đổ bộ lên đảo Guam ở Tây Thái Bình Dương và sau đó chiếm làm thuộc địa.

Sau chiến tranh Mỹ-Tây Ban Nha năm 1898, Mỹ mua đảo Guam vào năm 1899 với giá 20 triệu đô la, trở thành trạm liên lạc và tiếp liệu của Mỹ như hiện nay.

- Guam là hòn đảo lớn nhất và cực nam của Quần đảo Mariana và là hòn đảo lớn nhất ở Micronesia.
- Dân số khoảng 168,000 người.
- Rộng 210 dặm vuông (540 km²; 130,000 mẫu Anh)

6/3/1984

Ngày 6 tháng 3 năm 1984, là ngày mất của Thiếu tướng QLVNCH Đoàn Văn Quảng, chức vụ cuối cùng là Phụ tá Tham mưu trưởng Bộ Tổng tham mưu, ông cũng từng là chỉ huy trưởng Quân trường Quang Trung.

Chuẩn tướng Đoàn Văn Quảng, Tư lệnh Lực lượng Đặc biệt Việt Nam 1967

- Sau ngày 30 tháng 4, ông bị CSBV bắt đi tù "cải tạo", ông tử trần tại trại giam Nam Hà, Hà Nam Ninh ngày 6-3-1984. Hưởng thọ 61 tuổi.
- Năm 1986, phu nhân ông đến trại bốc mộ và hỏa thiêu.
- Tháng 8 năm 1992, vợ và các con ông được xuất cảnh theo diện H.O di cốt của ông được mang theo đến nơi gia đình định cư tại Tiểu bang North Carolina, Hoa Kỳ.

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Mèo khóc chuột? Tất cả nhờ ơn bọn khỉ Trường Sơn đi "giải phóng"
Hòn Ngọc Viễn Đông bằng tem phiếu, công điểm, "học tập cải tạo"...

"NHƯ SINGAPORE, CÁCH ĐÂY 50, 60 NĂM, HỌ KHÓ KHĂN LẮM. NGƯỜI DÂN SINGAPORE CÒN NÓI KHI ĐÓ ĐƯỢC SANG SÀI GÒN, KHÁM Ở BỆNH VIỆN CHỢ RẨY LÀ NIỀM MƠ ƯỚC. GIỜ ĐÂY THÌ NGƯỢC LẠI, MÌNH MƠ ƯỚC ĐỂ SANG SINGAPORE KHÁM BỆNH."

Tô Lâm - Tổng bí thư CSVN

"CÁC ĐỒNG CHÍ ĐỪNG NHÌN ĐÂU XA, KỂ MÌNH LÀ SINGAPORE THU NHẬP BÌNH QUÂN 90,000 USD/NĂM, CÒN MÌNH MỚI 4.740 USD/NĂM."

Trần Thanh Mẫn - Chủ tịch quốc hội CSVN

Quốc hội thì vỗ tay - Công An thì ra tay - Người dân thì trắng tay - Ý kiến thì còng tay... Vì vậy nên tích cực!

"TÁC ĐỘNG TÍCH CỰC CỦA NGHỊ ĐỊNH 168/2024 ĐÃ ĐẬP TAN MỌI LUẬN ĐIỆU XUYẾN TẠC CỦA CÁC THỂ LỰC CHỐNG PHÁ."

Nguyễn Văn Bình
Phó Trưởng Phòng Cảnh sát giao thông (PC08)
Công an TP.HCM

Ngày xưa mà "giả truyền thánh chỉ" kiểu này là "tru di cử tộc"!

"15 NĂM QUA NHÂN DÂN VÙNG LỖI DỰ ÁN ĐIỆN HẠT NHÂN NINH THUẬN VỚI GẦN 1,300 GIA ĐÌNH LUÔN SẴN SÀNG BÀN GIAO NHÀ, ĐẤT ĐỂ THỰC HIỆN DỰ ÁN."

Trần Quốc Nam - Chủ tịch Ủy ban tỉnh Ninh Thuận

"CỬ TRI ĐÃ NHẢY TIN CHO TÔI: XIN ĐỪNG ĐỂ TUỐT MẤT CƠ HỘI (XÂY NHÀ MÁY ĐIỆN HẠT NHÂN), LÀM CHẬM SỰ PHÁT TRIỂN CỦA ĐẤT NƯỚC."

Dương Khắc Mai - Đại biểu Quốc hội CSVN

DU UYÊN
SÀI GÒN, VN

1. Nhẫn

*“Người nhu nhược - Nhà văn Nga Anton Chekhov
(Người dịch: Trang Nguyen)”*

Vài ngày trước, tôi gọi cô giữ trẻ của các con tôi - Yulia Vasilyevna, vào phòng làm việc để thanh toán tiền lương. Tôi nói với cô ấy: “Ngồi xuống đi, Yulia... Chúng ta cùng tính nhé. Cô lúc nào cũng cần tiền, nhưng lại quá nhút nhát để hỏi. Được rồi, chúng ta đã thỏa thuận mức lương ba mươi rúp một tháng.”

Yulia đáp: “Bốn mươi.”

Tôi nói: “Không, ba mươi... Tôi có ghi chép đây. Tôi luôn trả cho bảo mẫu ba mươi rúp.”

Cô ấy đáp: “Vâng...”

Tôi hỏi tiếp: “Cô đã làm việc được bao lâu rồi?”

Yulia trả lời: “Hai tháng và năm ngày.”

Tôi nói: “Được rồi, ta tính tròn hai tháng nhé. Như vậy là sáu mươi rúp. Nhưng phải trừ đi chín ngày Chủ Nhật, vì hôm đó cô không dạy Kolya, chỉ trông nom nó thôi. Ngoài ra, cô cũng đã nghỉ 3 ngày.”

Nhẫn & nhẫn tâm

Không phải lúc nào pháp luật cũng là tấm khiên chắn mọi mũi giáo cho người ngay mà có khi chính pháp luật đứng khoanh tay ở ngoài canh gác cho kẻ bắt nạt, vì có thể bản thân người viết nên luật chính là kẻ bắt nạt. Khi cảm thấy bị ăn hiếp, bạn thường làm gì? Chọn nhẫn hay là chọn nhẫn tâm?

Mặt Yulia Vasilyevna tái nhợt, ngón tay cô ấy bắt đầu bứt lấy tà áo, nhưng cô vẫn không lên tiếng phản đối. Tôi tiếp tục: “Ba ngày nghỉ, trừ đi mười hai rúp. Kolya bị ốm bốn ngày, nên cô chỉ dạy Farya, vậy trừ thêm bảy rúp. Ba ngày cô bị đau răng, vợ tôi cho phép cô chỉ dạy buổi chiều, nên ta trừ thêm mười hai rúp nữa. Như vậy còn lại bốn mươi một rúp, đúng chứ?”

Đôi mắt Yulia Vasilyevna đầy nước, cằm cô ấy run lên, nhưng vẫn không nói gì.

Tôi tính tiếp: “Trước năm mới, cô làm vỡ một chiếc cốc và một chiếc đĩa, vậy trừ sáu rúp. Do sự bất cẩn của cô, Kolya leo cây làm rách áo khoác, trừ thêm mười rúp. Người hầu gái bị mất một chiếc giày, mà cô có trách nhiệm trông coi, nên trừ thêm năm rúp. Và vào ngày 10 tháng Giêng, cô có mượn tôi mười rúp.”

Yulia Vasilyevna khẽ nói: “Tôi chưa bao giờ mượn tiền.”

Tôi đáp: “Nhưng tôi có ghi lại.”

Cô ấy nói: “Được thôi, ông nói sao cũng được.”

Tôi hoàn tất việc tính toán: “Sau khi trừ hai mươi bảy rúp từ bốn mươi một, chúng ta còn lại mười bốn rúp.”

Nước mắt chảy dài trên má Yulia, những giọt mồ hôi nhỏ xuống từ chiếc

mũi dài, thanh tú của cô ấy. Giọng cô ấy nghẹn lại: “Tôi chỉ mượn ba rúp một lần, chưa bao giờ nhiều hơn thế.”

Tôi ngạc nhiên: “Thật sao? Tôi không có ghi lại điều đó! Nếu vậy, trừ ba rúp, còn lại mười một rúp. Đây, cầm lấy!”

Tôi đặt số tiền vào đôi tay run rẩy của cô ấy. Cô ấy nhét nó vào túi và thì thầm: “Cảm ơn.”

Tôi tức giận hỏi: “Cảm ơn vì cái gì?”

Cô ấy đáp: “Vì số tiền này.”

Tôi quát lên: “Nhưng tôi đã lừa cô, tôi đã lấy cắp

tiền của cô! Tôi đã cướp đi những gì thuộc về cô! Vậy mà cô vẫn cảm ơn tôi sao?”

Cô ấy nhẹ nhàng nói: “Ở những chỗ khác, tôi còn chẳng nhận được đồng nào.”

Tôi kinh ngạc hỏi lại: “Sao cơ? Họ không trả cô gì cả ư?”

Không thể tin được! Tôi chỉ đùa thôi, muốn dạy cô ấy một bài học. Tôi rút ra một phong bì đã chuẩn bị sẵn, đưa cho cô ấy: “Đây, cầm lấy đủ tám mươi rúp của cô!”

Và tôi nói thêm: “Nhưng sao cô lại yếu đuối đến

vậy? Sao cô không phản kháng? Sao cô không lên tiếng đòi quyền lợi của mình? Có thật là cô bất lực đến mức đó không?”

Cô ấy mỉm cười nhợt nhạt: “Vâng, có thể là như vậy.”

Tôi nhìn cô ấy thật lâu và bắt đầu suy nghĩ: Thật đau đớn biết bao khi trở nên yếu đuối trong thế giới này!” - Hết truyện.

Du Uyên tình cờ gặp và đọc đi đọc lại câu chuyện trên, cảm thấy rất-rất-rất xấu hổ. Vì nhà văn Nga Anton Chekhov sinh ngày 29-1-1860, mất ngày 15-7-1904, ông đã chứng kiến và viết lại câu chuyện trên, với mong muốn sẽ không còn ai “nhu nhược” như cô bảo mẫu Yulia Vasilyevna nữa. (Thiệt ra, với vị trí của cô và với xã hội thời đó, cô đã bị buộc phải “nhu nhược” để giữ được công việc). Vậy mà tôi đang sống 2025, vẫn còn thường thấy những cảnh tương tự, có khi tệ hơn, đôi khi chính tôi đã bị áp bức đến nghẹn và không thể phản kháng. Nhưng tôi đã không viết lại những câu chuyện đó, thậm chí không thấy đau đớn khi câu chuyện đang xảy ra, chỉ biết thở dài, cảm lạnh, đôi khi khóc nức vì tức... Tôi không phải là người hiền lành và cũng không có tính kham nhẫn như cô bảo mẫu Yulia Vasilyevna, nhưng đôi khi tôi đã sống hèn mọn, hơn cả hai chữ nhu nhược, dầu tôi đang

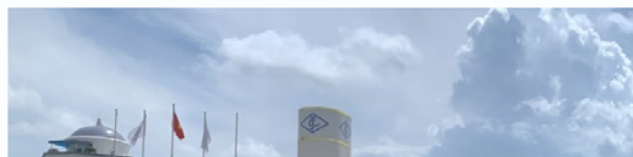
Một quản đốc phân xưởng ở công ty bị giáng chức vì xúc phạm công nhân

NGUYỄN TRƯỜNG - Thứ bảy, 06/07/2024 17:35 (GMT+7)

Theo dõi Báo Lao Động trên Google News

Ninh Bình - Một quản đốc phân xưởng tại Công ty TNHH Giấy Chung Jye Ninh Bình (thuộc cụm công nghiệp Khánh Nhạc, huyện Yên Khánh, Ninh Bình) vừa bị kỷ luật bằng hình thức giáng chức xuống làm tổ trưởng vì có lời lẽ thiếu văn minh, xúc phạm công nhân lao động trong công ty.

Rõ ràng, sự xúc phạm hay đánh đập không thể tạo ra một tập thể tốt nhưng có thể tạo ra một công ty tồi - NGUỒN: CHỤP MÀN HÌNH BÁO TRONG NƯỚC

Mỗi năm ở Việt Nam đều có vài vụ công nhân đánh/chém quản lý/tổ trưởng/giám đốc - NGUỒN: GOOGLE

ở năm thứ 25 của thiên niên kỷ 3 và thế kỷ 21! Có lẽ, tôi sẽ tập viết nhiều hơn về những sự thật quanh mình, chắc chắn nó không hay như các đại văn hào, nhưng nó thật!

2. Nhấn tâm

Tình cờ, tôi đọc được bình luận của độc giả “Singlemen DI” dưới câu truyện ở trên của nhà văn Nga Anton Chekhov: *“Tôi nghĩ trong xã hội đương đại thì không còn dạng người như vậy nữa đâu (kẻ bóc lột-kẻ nhu nhược) vì kẻ bóc lột hiểu được rằng mình sẽ bị trả đũa... Mà màn trả đũa của kẻ nhu nhược và ít học thường đáng sợ lắm, như kiểu những kẻ trong rừng ra làm cách mạng chẳng hạn!”* - Có thể câu chuyện dưới đây là một ví dụ rõ nét cho bình luận này.

Ai cũng biết làm công

nhân ở Việt Nam rất khổ: đồng lương ít ỏi, thời gian làm việc nhiều, bị kiểm soát gắt gao từng giờ, nhiều người than là thời gian đi vệ sinh cũng được quy định, đối mặt với những bệnh nghề nghiệp vì môi trường nhiều hóa chất, bụi bặm, đứng lâu hoặc ngồi nhiều, làm việc trong môi trường nóng/lạnh quá mức (tùy sản phẩm mà công ty sản xuất), chưa kể là đối mặt với rủi ro công ty, nhà máy bị phá sản, hoặc sản xuất cầm chừng dẫn đến giảm thu nhập, có thể bị chấm dứt hợp đồng bất cứ lúc nào... Mỗi năm có quá nhiều cuộc đình công của công nhân để đấu tranh và bao năm trôi qua, nghề công nhân vẫn được coi là một nghề “đáy xã hội”, dẫu họ vô cùng quan trọng trong quy trình sản xuất và phát triển xã hội.

Ngoài những khó khăn

trên, dĩ nhiên là chủ công xưởng nào cũng luôn muốn ép khô công sức người lao động để lợi nhuận tăng cao. Vì vậy mà khi số lượng thành phẩm không đủ hoặc phẩm chất không đạt, cấp cao sẽ đe nẹt giám đốc từng bộ phận, giám đốc từng bộ phận sẽ la rầy tổ trưởng hoặc quản lý của khu-xưởng, tổ trưởng/quản lý sẽ đi “truyền đạt” những sự tức giận cho tầng dưới: công nhân. Và sự “truyền đạt” này đều được đánh giá chung là khó nghe. Thậm chí, đôi khi là bạo lực, lâu lâu luôn có các bài báo tố giám đốc, quản lý của một công ty nào đó chửi bới, thậm chí là đánh đập công nhân.

Công nhân đáp trả thế nào? Có người chọn phản đối những lời khó nghe hoặc nghỉ việc, kiếm đất lành khác mà đậu. Vì không phải công ty nào

cũng muốn chứa chấp một môi trường làm việc độc hại, không phải giám đốc hay quản lý, tổ trưởng nào cũng chửi bới, họ biết dùng kỷ luật/tiền lương/thưởng để công nhân nghe lời. Có người sẽ chọn im lặng, tiếp tục cam chịu để giữ việc, đôi khi, tiền không có thì sĩ diện hay tự trọng cũng rẻ mặt (số này đông nhất). Có người lanh miệng sẽ cãi tay đôi để phản đối, chấp nhận sau đó bị “đi”. Có người chọn làm liều, rất nhiều vụ án giám đốc công xưởng, tổ trưởng bộ phận, quản lý... của một công ty nào đó bị công nhân chặn đường đánh hoặc hành hung. Những con người đang ở ngõ cụt, họ hay cầm đại dao cùn. Và Nguyễn Kim Vinh (sinh năm 1984; quê Vĩnh Long) là một trong những người nổi bật nhất trong những công nhân chọn “dao cùn”.

Những nạn nhân và Nguyễn Kim Vinh (hình phải) - NGUỒN: DANTRI.COM.VN, NLD.COM.VN

Cáo trạng ghi, vụ án bắt đầu từ giữa năm 2019, khi Nguyễn Kim Vinh làm công nhân tại một công ty trong Khu chế xuất Tân Thuận (quận 7, Sài Gòn). Quá trình làm việc, anh ta không hoàn thành sản phẩm theo tiến độ, thường bị ông Tuấn (tổ trưởng) “nhắc nhở”, la mắng nên nảy sinh ý định mua axit tạt, để trả thù. Và Vinh đã mua thật, tạt thật.

Ngày 21-10-2019, bị cáo xin nghỉ phép, mượn xe máy của bạn chạy đến chợ Kim Biên mua một chai axit với giá 30,000 đồng. Trên đường về, Vinh mua thêm ca nhựa để đựng. Tối cùng ngày, Vinh mang theo hóa chất, chạy ra đầu đường Huỳnh Tấn Phát (gần công ty), chờ ông Tuấn đi làm về. Đến 22h, khi thấy tổ trưởng chạy xe ngang qua, bị cáo bám theo và tạt ca axit vào mặt nạn nhân rồi tăng ga bỏ chạy. Ông Tuấn mang thương tích 95%. Ông Tuấn mang gương mặt biến dạng, chẳng chịt sẹo, mù hai mắt, cả thân hình không lành lặn tới suốt đời. Vụ án có lẽ đã bỏ ngõ vì không biết ai là hung thủ ...

Đến tháng 5-2021, Vinh xin vào công ty khác (cũng trong Khu chế xuất Tân Thuận), làm việc không tốt nên bị ông Huy (tổ phó) la mắng. Ngựa quen đường cũ, Vinh tiếp tục mua axit... Ngày 22-12-2021, Vinh

Hội thiện nguyện Nhãn và Tâm - Chắc Nhãn nắm cổ phần nhiều hơn nên đứng trước?! - NGUỒN: FACEBOOK

lại ra chợ Kim Biên mua một chai axit mang về nhà trọ. Tối hôm sau, nam bị cáo mang ca hóa chất đến gần công ty chờ ông Huy đi làm về và theo dõi. Hơn 18h ngày 23-12-2021, khi thấy ông Huy chạy đến đoạn vắng người trên đường Tân Thuận, Vinh vượt lên tạt axit vào mặt nạn nhân rồi tăng ga tẩu thoát. Ông Huy bị thương tật 50%. Sau một năm điều trị và trải qua 19 lần phẫu thuật, ông Huy có thể đi lại bình thường và được công ty tạo điều kiện cho làm việc trở lại với gương mặt đã biến dạng. Như vụ án trước, Vinh vẫn chưa bị bắt lúc 2021.

Bởi vậy, khoảng tháng 5 và tháng 8-2022, khi Vinh bị ông Hiếu (tổ trưởng phân xưởng) và ông Minh (quản đốc công

ty) “nhắc nhở” do làm việc chậm trễ, Vinh mang lòng thù hận. Như những lần trước, Vinh mua axit tạt những người này trên đường rồi bỏ trốn. Ông Hiếu bị tổn thương 30% cơ thể; ông Minh bị mù một bên mắt, thương tật 50% (bị mù một bên mắt). Ngày 19-11-2022, Vinh bị bắt, qua quá trình được một nhóm lực lượng khác “nhắc nhở”, Vinh đã khai ra 4 nạn nhân, chỉ nơi mua axit, chủ cửa hàng cũng nhận diện chính bị cáo đã mua axit. Đồng thời, cơ quan điều tra cũng thu giữ nhiều tang vật liên quan các vụ án.

Ngày 19-2-2025, Tòa án TP.HCM mở phiên xét xử sơ thẩm Nguyễn Kim Vinh về tội “Giết nhiều người”. Các nạn nhân yêu cầu bồi thường rất nhiều tiền (từ 400

triệu VND đến hơn 4 tỷ VND) nhưng có lẽ, Vinh sẽ không có khả năng bồi thường và sẽ nhận hình phạt cao nhất (có thể là chung thân hoặc tử hình).

Vậy thì, ai cũng thua trong một vụ án ớn lạnh và đau đớn, cả những người không liên can như người nhà của các nạn nhân và bị cáo Vinh...

Rất bất ngờ, trong câu chuyện đen tối này lại có một điểm sáng le lói tới từ nạn nhân Minh (người bị tổn thương cơ thể 50%, mù một bên mắt). Ông Minh là người duy nhất không yêu cầu Vinh bồi thường (ông Hiếu, người bị thương tật 30% đã yêu cầu bị cáo bồi thường 400 triệu VND).

Ông Minh nói trước tòa rằng do điều kiện kinh tế gia đình không đến nỗi khó khăn, song cốt lõi là “bị hại vẫn đối xử nhân văn với Vinh, để cho anh ta cơ hội quay đầu sửa chữa”. Ông Minh cho biết, thời gian làm quản đốc phân xưởng từng nhận ra Vinh “không được bình thường”. Nhiều người trong phân xưởng từng rất hoảng loạn, lo sợ khi tiếp xúc với Vinh vì những phản ứng kỳ cục của anh Vinh. Tiếp nhận phản ánh này, ông Minh có ý định chuyển Vinh sang làm việc ở bộ phận riêng tại kho, nhưng chưa kịp sắp xếp thì xảy ra chuyện bị tạt axit...

DU

Suy Đi Ngẫm Lại

Một người đàn ông thành công là người kiếm nhiều tiền hơn mức tiêu xài của vợ. Một phụ nữ thành công là tìm cho ra người đàn ông đó.

LANA TURNER

Thước đo một người đàn ông không phải lúc anh ta đang rùng rình và nhàn hạ mà khi anh ta tranh luận và đối mặt với thử thách

MARTIN LUTHER KING

Để biết một người đàn ông thực sự như thế nào, hãy xem cách mà anh ta đối xử với những người thấp kém hơn mình, chứ không phải những kẻ ngang hàng.

SIURUS BLACK

MINH HẢI

Lần nữa, xin thưa cùng các bạn: Trong giao tiếp hàng ngày, để tạo một không gian sống thoải mái cho mình và cho những người chung quanh, bạn nên tỏ ra dung dị, ân cần và dễ mến ở mọi khoảnh khắc của đời sống. Sau đây là một vài gợi ý để bạn có thể ứng dụng trong khi giao tiếp ở bên ngoài.

- **Nhìn thẳng vào mắt** người ta một cách thân thiện (người Mỹ gọi là good eye contact), chứ đừng nhìn đi nơi khác (xuống đất hay lên trời), làm người ta có thể hiểu lầm là bạn có thái độ khinh thị hoặc ác cảm.

- **Mỉm cười.** Cho dù trong lòng bạn chẳng có gì vui. Nụ cười có thể làm cho mọi việc trở nên dễ dàng.

- **“Hello” hay “Good morning sir, good afternoon, madam...”** đều dễ dàng được đón nhận với thân tình cởi mở.

- **Nói “please” và “thank you”** khi được giúp, dù chẳng có gì lớn lao.

- **Gọi tên** khi chuyện trò với người có mang bảng tên, điều này dễ gây

Trong đời sống hàng ngày

cảm tình.

- **Nên nhường chỗ cho người khác.** Đừng chen lấn.

- **Giữ vệ sinh nơi công cộng.** Không xả rác. Lượm rác do người đi trước vô tình để lại.

- **Nói năng từ tốn, nhỏ nhẹ** (tránh dùng những từ thô tục), kéo phiền tai người chung quanh.

- Khi bạn tới trước, bạn nên mở cửa và giữ cửa cho người khác vào. Trường hợp bạn được người ta giúp, phải nhớ nói lời cảm ơn, chứ đừng lửng lơ bỏ đi như phường vô học.

- Khi đi trên hè phố hay lên thang cuốn hoặc đi trong hành lang, bạn nên giữ bên phải để tránh vướng bạn.

- Giữ ý tứ khi dùng cell phone.

Trên đây là một vài nguyên tắc sơ đẳng trong giao tiếp, ứng xử lúc ở bên ngoài. Nếu ai cũng giữ được những điều này thì đời sống chung sẽ ổn định, vui vẻ. Chính nhờ vậy mà xã hội Mỹ trở nên vui vẻ, dễ sống.

MH - THEO ETIQUETTE FOR DIMMIES

BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

Trà đúng nghĩa, hay Thực Trà (True Tea), gồm có 5 loại chính (trà đen, trà Pu Erh, trà ô long, trà xanh, trà trắng) đều được làm từ cây *Camellia sinensis*, nhưng hương vị, mùi thơm và hình thức của từng loại còn phụ thuộc vào thời điểm lá được hái và cách chế biến sau đó. Mức độ các hợp chất có lợi cho sức khỏe cũng có thể khác nhau. Ngoài Thực Trà, còn một số trà khác được gọi chung là Trà Thảo Mộc (Herbal Tea). Loạt bài này đề cập đến từng loại.

Được chế tạo từ nhiều loại nguyên liệu thực vật khác nhau, bao gồm thảo mộc, hoa, gia vị, rễ, trái và vỏ cây. Không giống như các loại trà thực sự, hầu hết các trà thảo mộc đều không có caffeine. Một số chỉ chứa một thành phần, một số khác là sự pha trộn. Cúc La Mã và Gừng (đề cập trong kỳ báo trước) là hai trong bốn loại trà thảo mộc phổ biến. Sau đây là hai loại khác:

Trà

KỶ 4 - TRÀ THẢO MỘC

Rooibos

LÀ GÌ? Còn gọi là trà hồng. Rooibos được làm từ lá và hoa khô của cây *Aspalathus linearis*, một loại cây mọc ở Nam Phi. Trà rooibos được bán dưới dạng lá rời hoặc túi lọc và thường được dùng làm thành phần chính cho các loại trà thảo mộc pha trộn hoặc trà hương vị, như Madagascar Vanilla Rooibos Tea của Celestial Seasonings hoặc Holiday Herbal của Harney & Sons.

HƯƠNG VỊ: Rooibos có hương vị hoa kết hợp với thoảng chút mùi gỗ. Vị ngọt tự nhiên đủ để không cần thêm đường hoặc mật ong.

LỢI ÍCH: Giống như nhiều loại trái cây, rau củ và gia vị, rooibos chứa nhiều chất chống oxy hóa mạnh gọi là flavonoid. Một số nghiên cứu cho thấy loại trà này có thể giúp giảm cholesterol LDL ("xấu") và lượng đường trong máu.

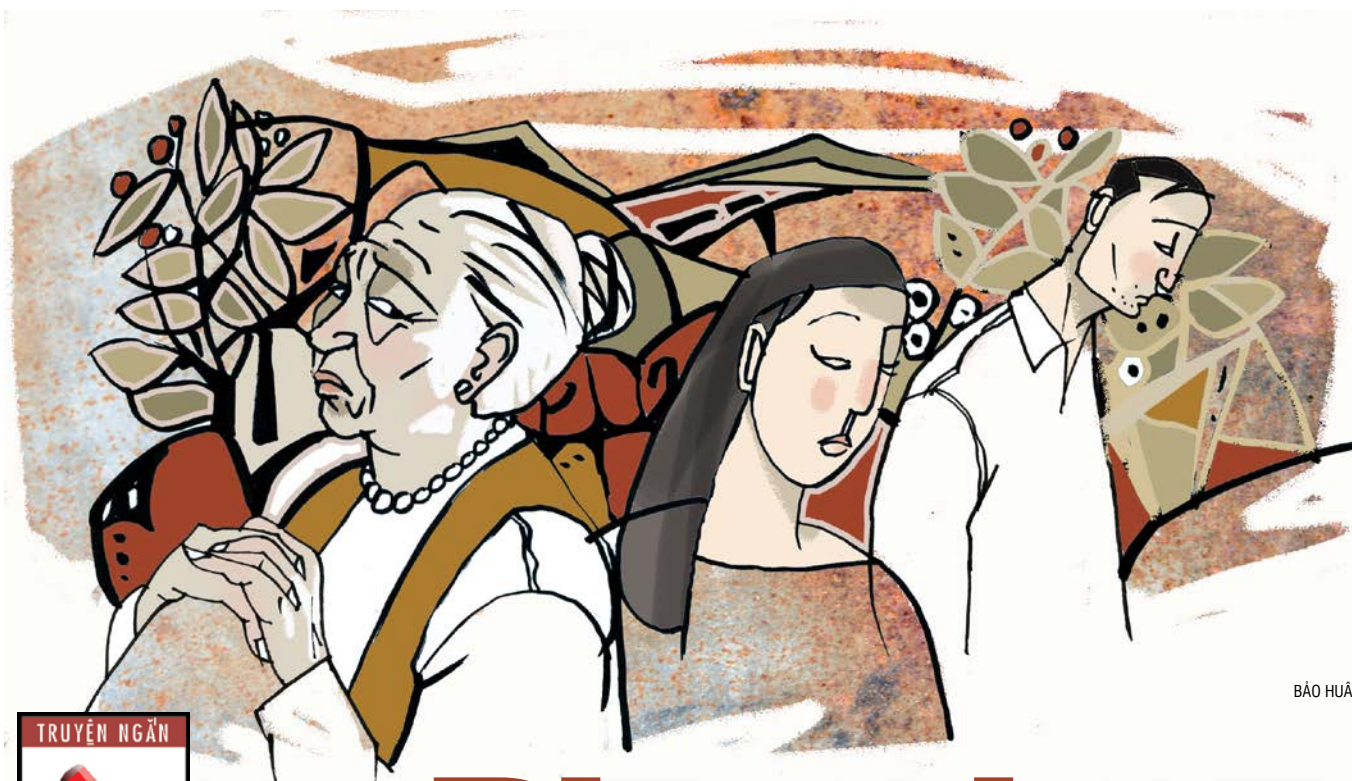
Bạc Hà (Peppermint)

LÀ GÌ? Được làm từ lá khô của cây bạc hà.

HƯƠNG VỊ: Trà bạc hà có vị đậm đà, thơm mát. Có thể thưởng thức cả hai dạng trà bạc hà phổ biến là dạng lá rời hoặc túi lọc riêng lẻ, hoặc làm dịu vị mạnh của nó bằng cách chọn hỗn hợp như Mint Medley của Bigelow Tea - cũng chứa bạc hà ngọt (spearmint), một giống nhẹ hơn. Cũng có thể thử các loại trà kết hợp có chứa bạc hà, thường gồm các thành phần như gừng, cam thảo, hoặc ngay cả sô cô la. Một số loại như Dark Chocolate Peppermint Tea của Art of Tea có thể chứa caffeine, vì vậy hãy kiểm tra kỹ danh sách thành phần nếu bạn muốn tìm thức uống thư giãn trước khi ngủ.

LỢI ÍCH: Mặc dù nghiên cứu khoa học về trà bạc hà còn hạn chế, thức uống này từ lâu đã được sử dụng như phương thuốc tại nhà để hỗ trợ tiêu hóa, giảm đầy hơi và chướng bụng. Tuy nhiên, nếu bạn bị trào ngược dạ dày (GERD), hãy cẩn thận: Trà bạc hà có thể làm tình trạng tồi tệ hơn.

Phải chi

NGÂN BÌNH
GARLAND, TX

Nửa khuya, tôi giật mình tỉnh giấc, mắt nhắm mắt mở đi vào nhà tắm. Đưa tay đẩy cánh cửa thì nghe có tiếng thì thầm ở bên trong. Lắc đầu vài cái cho tỉnh táo, tôi áp tai nghe ngóng.

- Má yên tâm, con sống rất vui vẻ.

-....

- Má lo chi nhiều vậy. Bộ má không nhớ người ta hay nói, lù khù có ông cù độ mạng sao? Ở đây, ai cũng thương con, ba má vợ đối đãi với con rất tử tế. Mấy đứa em vợ cũng mến con nữa. Má biết mà từ nhỏ tới lớn con đâu có làm gì méch lòng ai.

-...

- Con Diệu hử, nó lạnh lẽo lắm. Bây giờ tiếng Mỹ của nó đỡ lắm rồi... Dạ! vợ con ở nhà lo cơm nước... con thì đang kiếm việc nhưng không biết tiếng Mỹ nên hơi khó. Nói vậy chớ má đừng lo, con sẽ ráng đi làm để có tiền gửi về cho má. Con cũng nhớ má lắm. Má nhớ giữ gìn sức khỏe, bây giờ má có một mình rủi bệnh hoạn con không biết làm sao...

Giọng nói như nghẹn lại ở câu cuối. Tôi vội vàng quay trở lại giường, cố giữ hơi thở thật đều để Tâm tưởng tôi đang ngủ say. Không thể để cho Tâm biết là tôi đã nghe anh nói dối và ngay chính tôi cũng cảm thấy ngượng ngùng vì những điều không

thật mà anh đã nói về gia đình tôi. Nước mắt tôi ứa ra với lời thì thầm "Tâm ơi! cho em xin lỗi".

-oOo-

Tôi là chị cả trong gia đình có 5 chị em. Khi mẹ sinh đứa em kế thì mẹ gửi tôi về sống với ngoại. Đến bây giờ tôi vẫn thắc mắc, hai đứa con đâu phải là nhiều, sao mẹ lại đành lòng để con gái của mẹ, một đứa bé mới lên 4 đêm nào cũng khóc tỉ tê:

- Con nhớ mẹ, cho con về với mẹ.

Bà ngoại dỗ dành:

- Ngủ đi, vài bữa mẹ xuống rước con. Giỏi, bà ngoại thương.

Vài bữa mà bà ngoại nói

tôi chờ mãi đến khi 12 tuổi vẫn không được rước về mà đau lòng hơn nữa là mẹ bỏ tôi đi biệt tăm. Năm đó, ba mẹ đưa 4 đứa em đi vượt biên nhưng hình như ông bà không hề nhớ đến đứa con bạc phận đã bị bỏ quên từ thuở bé. Nghe bà ngoại nói, tôi chạy ra phía sau nhà ngồi núp dưới lùm cây khuất nơi góc vườn để giấu những giọt nước mắt tủi buồn vì số phận hẩm hiu của mình. Úp mặt vào hai đầu gối tôi khóc, khóc mãi cho đến khi có tiếng của bà ngoại và cậu Tư lao xao tìm kiếm.

- Nó đi đâu vậy kìa? cái con nhỏ kỳ cục.

- Kỳ cái gì? nó giận là đúng. Mấy đứa con dẫn đi hết mà bỏ nó ở lại là sao?

- Thì chắc không đủ tiền, chị mày mới làm vậy!

- Đủ hay thiếu chuyện đó con không biết nhưng con thấy chị Hai làm mẹ mà thương con không đồng đều. Tội nghiệp con nhỏ, nó chịu thiệt thòi từ bé.

Câu nói của cậu Tư như khơi đúng vết thương trong lòng, tôi òa lên khóc tức tưởi. Bà ngoại chạy đến ôm tôi, nghẹn ngào:

- Đừng buồn con... bà ngoại thương con.

-oOo-

Năm 20 tuổi tôi lập gia

đình. Tâm – *chồng tôi* – là bạn học, cũng là bạn láng giềng của tôi từ thuở ấu thơ. Tâm mồ côi cha từ lúc chưa chào đời. Mẹ anh – *người đàn bà góa bụa ở tuổi 19* – đã ở vậy, tần tảo nuôi anh cho đến ngày khôn lớn. Hai mẹ con sống trong căn nhà nghèo nàn ở cuối xóm nhưng dưới mắt tôi Tâm là đứa con hạnh phúc nhất trên đời vì anh đã được yêu thương, bảo bọc bởi người mẹ hiền lành, đôn hậu. Khi còn ở bậc tiểu học, má Tâm thường gửi gắm anh cho tôi:

- Tội nghiệp, Tâm nó bệnh hoạn hoài nên rất yếu đuối và nhút nhát... cũng tại ba nó qua đời lúc cô có thai, cứ khóc lóc, buồn bã vì vậy nó bị ảnh hưởng. Con đi học chung, trông chừng nó giùm cô nghe.

Tôi buồn cười, vì Tâm là con trai lại lớn hơn tôi một tuổi đáng lẽ anh phải bảo vệ tôi mới đúng nhưng vì tôi rất ngưỡng mộ “người mẹ vĩ đại” của Tâm nên nhận lời ủy thác của bà. Từ đó, tôi và Tâm rất thân thiết. Tình cảm ấy theo thời gian lớn dần và chúng tôi đã trở nên vợ chồng như duyên trời đã định sẵn. Bà ngoại và cậu Tư không một lời ngăn cản nhưng mẹ tôi nổi trận lôi đình. Bà cho rằng má con Tâm dụ dỗ tôi vì biết tôi sắp được qua Mỹ. Tôi giận mẹ, tại sao chưa tìm hiểu mà đã vội

nghe xấu cho người khác. Chẳng hạn như tôi, dù đã được ba mẹ làm giấy tờ bảo lãnh nhưng hình như trong đầu tôi không hề có ý nghĩ sẽ có một ngày tôi đặt chân đến cái xứ sở xa lạ mà tôi chưa từng biết. Tôi chỉ muốn sống với ngoại, với Tâm trong căn xóm nghèo nàn, nơi tôi đã lớn lên với nhiều kỷ niệm gắn bó, thân thương. Mặc cho ngoại khuyên nhủ, tôi cũng quyết định dẹp tất cả giấy tờ vào đáy tủ. Tôi bằng lòng với hạnh phúc đang có dù rằng cuộc sống của chúng tôi thật đơn sơ, đạm bạc.

-oOo-

7 năm sau.

Bà ngoại đã bắt đầu già yếu, cậu Tư thì luôn bệnh hoạn nên hai người đã giấu tôi, viết thư khẩn thiết xin mẹ làm giấy tờ bảo lãnh gia đình tôi. Khi biết được, tôi quyết liệt phản đối. Cũng như bao năm qua, dù có lúc túng thiếu cùng cực nhưng không bao giờ tôi ngửa tay nhận một đồng của mẹ. Bà ngoại biết nên thỉnh thoảng mua gạo, thức ăn và bánh trái đem cho. Khi tôi tìm cách từ chối thì ngoại nói bằng giọng lầy hờn:

- Tao không cho vợ chồng bây. Tao cho cháu cố của tao không được sao?

Đứa con gái lên 6 của tôi mừng rỡ, ríu rít:

- Con cảm ơn bà Cố.

Tôi cũng xót xa khi không

đem lại cho con mình một cuộc sống đầy đủ nhưng nỗi đau đớn, buồn tủi của đứa con bị bỏ rơi khiến tôi không muốn nhận một ân huệ nào từ ba mẹ.

Trước khi qua đời khoảng 2 tháng, bà ngoại nắm tay tôi rướm rướm nước mắt:

- Nghe lời ngoại, bỏ tức giấy tờ của thằng Tâm và bé Diệu. Nếu con không nghĩ đến con thì cũng phải nghĩ đến tương lai của bé Diệu. Không lẽ, con không muốn cuộc đời của nó sau này được sung sướng như người ta sao? Đâu phải ai cũng có thể đi Mỹ, con có điều kiện sao lại từ chối. Ngoại biết con còn giận mẹ nhưng con không thể hy sinh vì con của con sao?

Sau một tuần lễ suy nghĩ và bàn bạc với Tâm, tôi đã làm theo lời ngoại.

-oOo-

- Trời ơi! bộ hết người sao mà lấy cái thằng khờ khờ này làm chồng!

Tôi nuốt hoai vẫn không trôi được cục nghẹn nằm chặn ngang cổ. Tôi muốn nói “Mẹ có biết chính thằng khờ này đã an ủi, đã lau nước mắt cho con trong những ngày mẹ đành đoạn bỏ con ở lại để con không khác gì đứa con côi cút không?”.

Nhìn dáng Tâm đứng nép mình bên cửa sổ, hai bàn tay xếp lại, vẻ mặt lấm lét, sợ sệt mà

tôi đau thắt trong lòng. Hai ngày trước khi đi Mỹ, Tâm đã nói với tôi “Hay là em đi với con nha. Em biết... anh không phải là người giỏi giang lại rất chậm chạp, chữ nghĩa không đến đâu. Hồi trước mẹ đã không bằng lòng cho em lấy anh. Anh sợ... với lại, anh nghĩ... mai một má ở lại thui thủi có một mình, anh xót xa lắm. Má đã già, sức khỏe lại không tốt...”. Nhìn nét mặt đầy lo âu, buồn bã của Tâm lòng tôi nặng trĩu. Tính của Tâm xưa nay vốn nhút nhát, bây giờ lại sắp sửa phải sống với gia đình vợ hoàn toàn xa lạ và thiếu thiện cảm với anh, có lẽ đối với anh chẳng khác nào đi vào hang cọp. Tôi cố gắng thuyết phục “Anh không đi thì em và con cũng ở lại. Đi đâu cũng phải có vợ có chồng. Bộ anh nghĩ em có thể bỏ anh ở lại sao... thật tình em cũng đâu muốn xa má nhưng vì tương lai của bé Diệu... Hơn nữa, qua đó đi làm có tiền mình gửi về cho má thuốc thang, chứ ở đây, lỗ má bệnh nặng hơn làm sao mình lo nổi. Cậu Tư cũng có nói, khi mình đi rồi thì cậu cho em Liên qua ở với má. Anh cũng biết, cậu mợ Tư và các em quý và thương má lắm...”

-oOo-

- Xin lỗi mẹ!
- Bộ ngoài câu xin lỗi mày không còn biết câu nào

nữa hả?

Tôi không dần lòng được nên lên tiếng biện minh cho Tâm:

- Mẹ à! cũng là mẹ đưa cho anh Tâm chai thuốc đó chứ có phải là tự anh đi lấy đâu mà mẹ rầy la.

Mẹ tôi hét lên:

- Tao đưa nhưng ít ra trước khi xài nó cũng phải nhìn thấy cái nhãn ngoài chai thuốc là cái sà nà chứ không phải chiếc xe. Sao nó ngu si đến độ không biết rằng thuốc dùng để đánh bóng sà nà chứ không phải dùng để đánh bóng xe. Trời ơi! còn gì là chiếc xe của tao.

Tôi muốn bật cười vì cách lý luận áp đặt của người làm mẹ.

- Nếu có lỗi trong việc này thì lỗi của anh Tâm chỉ phân nửa, phân nửa còn lại là lỗi của mẹ. Mẹ biết tiếng Mỹ rành rẽ mà còn lộn hướng hồ là anh.

- Bởi vậy tao mới hỏi mày, tại sao lại đi lấy một cái thùng dốt nát. Hồi đó tao đã không chịu, bảo chờ qua đây hẵng lấy chồng mà mày bị bùa mê thuốc lú nên mới cãi lời tao.

- Mẹ nói vậy mà nghe được. Con hỏi mẹ...

Tâm kéo tay tôi, lôi vào phòng. Đóng cửa lại, anh nhìn mặt:

- Tại sao em cứ cãi tay đôi với mẹ?

Tôi bật khóc:

- Vì em không chịu được cái cảnh mẹ nhục mạ anh. Hồi ở nhà, má cũng anh biết bao nhiêu. Má cực khổ nuôi anh từ nhỏ tới lớn chưa bao giờ nói nặng anh một lời. Má đối với em cũng hết lòng thương yêu như đứa con ruột thịt còn mẹ em thì đối với anh tàn nhẫn, bất công...

- Không sao đâu em, anh nhịn được mà, miễn là đừng để mẹ em chửi anh là đồ mất dạy để đau lòng má anh.

Tâm nói thế nhưng những giọt nước mắt của anh đã cho tôi hiểu rằng anh phải nhịn nhục trong sự uất nghẹn.

-oOo-

Nhìn qua một lượt khu nhà bếp sạch sẽ, ngăn nắp bằng cái nhìn hài lòng, tôi vừa định bước đi thì có tiếng chị Dao gọi:

- Ngọc ơi! cho chị gửi cái này.

Nhận phong bì từ tay chị Dao tôi mừng muốn khóc. Đây là số tiền đầu tiên tôi kiếm được bằng công sức của mình.

- Từ ngày có em giúp công việc nhà và chăm sóc hai đứa nhỏ chị rất an tâm. Mỗi chiều đi làm về, có sẵn cơm canh nóng sốt chị thấy khỏe hẳn ra. Chị cảm ơn em rất nhiều.

Tôi nhìn chị, nước mắt rưng rưng:

- Em cảm ơn chị mới đúng. Nếu không có chị

thì anh Tâm và em đâu có việc làm. Đã vậy, chị còn cho tụi em chỗ ở, sửa sang đủ thứ mà không lấy tiền.

Chị vỗ vai tôi cười thân mật:

- Đâu có tốn kém gì, chỉ là sơn phết lại một chút thôi. Giúp được hai em chị cũng cảm thấy vui, nhất là thấy Tâm lúc này đã thành thạo công việc. Chẳng bao lâu nữa cuộc sống tụi em sẽ ổn định. Mới qua, ai cũng chật vật, khó khăn nhưng rồi đâu vào đó, em đừng lo lắng quá.

- Tụi em mang ơn chị nhiều lắm. Đúng là trời xui, đất khiến nên tối đó em mới được gặp chị.

Tôi còn nhớ như in ngày ấy...

Sáng nhà có khách, mẹ bảo Tâm vào phòng mẹ để lấy quyển sách cho bác Nhân bạn của mẹ mượn. Khi đưa sách cho mẹ xong, Tâm đi làm.

Chiều, Tâm vừa về đến cửa nhà, mẹ đã níu áo Tâm và đề quyết rằng khi vào phòng mẹ, anh đã ăn cắp 2 trăm đô. Thái độ lồng lộn, hung hãn của mẹ làm Tâm khiếp sợ đến mất hồn. Anh đứng sững sờ nhìn mẹ không nói được một lời nào, điều này càng làm mẹ tin chắc Tâm là thủ phạm dù tôi cố giải thích:

- Chồng con không phải là người gian tham.

Mẹ thở hắt hắt vì tức

giận:

- Đứng bên vực, che chở cho nó. Thử đồ tham lam ra khỏi nhà tao.

Tâm lấp bắp:

- Con... con không có lấy.

Mẹ nắm tay Tâm lôi đi xềnh xệch, rồi xô anh ra ngoài đóng cửa lại. Tôi tức giận:

- Ít ra mẹ cũng phải hỏi anh Tâm đầu đuôi ra sao chứ chưa gì mà mẹ đã vội kết tội cho anh ấy.

Ba tôi đứng đó, không một lời can ngăn. Hai đứa em bỏ vào phòng. Tất cả những hành động đó có phải là một lời kết tội gián tiếp không? Con uất ức như tràn ra sau những dè nén bấy lâu.

- Tại sao trong nhà này có việc gì xảy ra mọi người đều đổ lên đầu tội con. Tội con làm gì để bị ba mẹ ghét bỏ như vậy. Nếu không thương con thì bảo lãnh qua đây làm gì cho tội con phải gánh lấy sự nhục nhã của thân phận kẻ ăn nhờ, ở đậu.

Tôi mở cửa, tất tả chạy theo Tâm. Vợ chồng nhìn nhau nước mắt chan hòa. Không muốn trở lại nhà cùng nhau đi lang thang đến tối. Cuối cùng, Tâm đề nghị ghé “shop” may, là nơi Tâm đang làm việc, vì ngày mai có hàng phải giao gấp, chủ “shop” sẽ ở đó làm việc suốt đêm.

Có lẽ cũng là sự sắp đặt của Ông Trên, nên khi trò

chuyện với chị Dao - chủ “shop”-, biết chị đang tìm người chăm lo nhà cửa, nấu ăn và chăm sóc hai đứa con nhỏ của chị với điều kiện ở lại đó đến cuối tuần mới về nhà. Tôi chợt nghĩ, có phải đây là cơ hội để chúng tôi rời khỏi căn nhà u ám đó?. Tôi kể cho chị Dao nghe hoàn cảnh hiện tại của tôi, chị vui vẻ cho biết, phía sau nhà chị có một cái nhà kho bỏ trống, nếu muốn, chị sẽ gọi người sửa sang, sơn phết lại và chúng tôi có thể ở đó mà không phải trả tiền. Có lẽ trong suốt cuộc đời tôi sẽ không có niềm vui nào lớn lao hơn niềm vui chị Dao vừa trao tặng, khi nghĩ rằng mình sẽ được sống những chuỗi ngày tự do, thoải mái không phải chịu đựng những sự dằn vặt, oan ức mà nhiều khi có miệng nhưng nói chẳng nên lời.

Ngày tôi dọn đi cũng là ngày bác Nhân đem trả lại quyển sách. Giọng nói rộn ràng của bác cùng tiếng cười vô tư đã cất đi gánh nặng trong lòng tôi:

- Cám ơn chị đã cho mượn quyển sách quá hay. Nhưng 2 trăm đô chị nhét vào quyển sách, tôi được xài hay phải trả lại?

Mẹ tôi tái mặt:

- À! vậy sao? tôi không nhớ... nên tìm khắp nơi!

Lòng tôi nhẹ hẫng. Nỗi hăm oan của Tâm đã được giải tỏa. Chúng tôi có thể bước đi nhẹ nhàng

không chút vướng bận. Vợ chồng tôi chào mẹ. Bà không nói gì chỉ im lặng thở dài.

-oOo-

Ngọc con,

Khi con đi rồi, mẹ hồi tưởng lại những gì đã xảy ra trong thời gian vừa qua mới nhận thấy mẹ đã đối xử bất công với con. Ngày trước, mẹ đưa con về sống với ngoại vì Thầy nói con khắc mạng với ba mẹ. Và cũng vì lý do đó mà khi vượt biên mẹ đã không mang con theo. Sang đây rồi, mẹ cứ áy náy trong lòng nên nôn nóng chờ ngày có đủ điều kiện để bảo lãnh con. Và khi giấy tờ bảo lãnh đang trôi chảy thì con lại lập gia đình. Lúc đó, mẹ rất giận vì như thế thì thời gian con được sang Mỹ đoàn tụ với gia đình sẽ bị kéo dài, vì con có chồng và con, nên giấy tờ phải làm lại.

Khi con được qua đây thật sự mẹ rất vui mừng. Nhưng một lần nữa, vị Thầy khác lại nói, hai mẹ con ở gần sẽ khắc mạng. Mẹ hỏi làm sao để giải, Thầy chỉ nói, nếu khắc khẩu thì đỡ khắc mạng. Câu nói đó ám ảnh mẹ và rồi không biết từ bao giờ mẹ hay la rầy, mắng nhiếc con, nhiều khi chẳng có chuyện gì. Có một điều mẹ không hiểu, tại sao con nói câu nào mẹ nghe cũng trái tai, con làm việc gì mẹ cũng thấy trái ý. Chắc

là nghiệp chuồng gì đây. Con cũng là đứa cứng cổ, thẳng thắn, nên những xung đột giữa mẹ con ngày càng lớn. Mẹ lại thêm tính nóng nảy, nên nhiều khi xử sự không được tế nhị, nhẹ nhàng. Khi con rời khỏi căn nhà này mẹ mới nhận ra là lỗi của mẹ.

Bây giờ, trên giường bệnh, mẹ suy nghĩ rất nhiều về những gì đã xảy ra trong quá khứ. Mẹ mong ước được gặp lại con. Mẹ biết, vết thương mẹ để lại trong lòng con quá lớn, không phải từ bây giờ mà từ lúc con còn thơ ấu. Nếu được quay ngược thời gian lại, thì dù ai có nói gì đi nữa, mẹ cũng sẽ ôm chặt con trong cánh tay để con thấu hiểu được tình thương của mẹ dành cho con.

Giờ đây, tất cả đã muộn màng phải không con?

Tôi xé lá thư ra từng mảnh nhỏ rồi buông tay cho nó bay lả tả trên ngôi mộ còn rất mới.

“Cầu xin cho mẹ được bình an ở bên kia thế giới. Con cũng chẳng còn lý do gì để buồn, để giận mẹ. Chỉ tiếc một điều, phải chi ngày xưa mẹ đừng tin những điều không nên tin thì mấy mươi năm qua con đã được sống trong tình thương ấm áp của ba, của mẹ”.

NB

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

“Ăn ốc đau lưng”

Trước hết tôi xin phép khẳng định luôn ốc trong bài viết này là sinh vật có vỏ và thân bò, người có thể dùng làm thức ăn, không phải ốc là loại “bù lon con tăn” làm bằng kim loại. Ốc có thứ ăn ngon, bổ, rẻ, và cũng có loại ốc ăn vô coi chừng bị ngộ độc. Có loại ốc được liệt vô hàng quý hiếm, sơn hào hải vị, cũng có loại ốc cho không ai thèm lấy.

Hồi xưa, ốc là thức ăn chỉ dành cho người nghèo vì cách chế biến còn lạc hậu, không ngon. Chê món ăn nào, người ta thường nói câu “nhạt như nước ốc.” Chuyện cổ tích xưa, nhân vật nào nghèo mặt rệp, nghèo rớt mồng tơi,

nghèo chỉ có cái khổ quần quanh thì được gán cho làm nghề “mò cua bắt ốc” là phải hiểu rằng đó là nghèo hơn cả chữ nghèo rồi đó.

Ngày nay tất cả các loại ốc ăn được, xưa có thể chê, nhưng nay lại chêm chệ “ngôi” trên menu nhà hàng sang trọng, thực khách phải trả giá cao mới được ăn. Không phải do con ốc xưa nó “tiến hóa” trở thành ngon hơn, mà do kỹ thuật nấu nướng của người đầu bếp, và ngày nay làm món gì người ta cũng tẩm ướp gia vị nhiều hơn, làm cho món nào cũng thơm lừng, giòn tan, béo ngậy, cay xè, chua, mặn, ngọt ... đủ mùi để chiêu theo thị hiếu của thực khách.

Chuyện xưa

Phàm chợ quê hồi xưa chỉ nhóm từ tờ mờ sáng, khi mặt trời lên lưng lửng, bắt đầu cảm thấy nóng cũng là lúc tan chợ. Người ở xa đem đồ ra chợ bán phải chèo xuống, gánh đi lúc trên bầu trời còn tối mờ, tức là khi gà mới gáy canh 5 tiếng đầu tiên. Đem hàng đi trễ nóng bức mệt mỏi, không đi được xa, mà lúc về nhà cũng tối mịt, vậy thì không có lợi. Muốn đi chợ mua được đồ ngon cũng phải thức sớm đi chợ, thức trễ chợ tan rồi, hoặc là mua đồ cận, đồ dạt, hoặc không có gì để mua. Không có ai chờ tới trưa trời trưa trật đi chợ.

Làm chuyện khác người,

không giống ai thì mấy ông bà xưa nói là “Làm chiện xái buổi chợ.” Ăn uống thì mùa nào thức nấy, ăn theo thuở, ở theo thời. “*Thu ăn măng trúc, đông ăn giá/ Xuân tắm hồ sen, hạ tắm ao/ Rượu đến bóng cây ta hãy uống? Nhìn xem phú quý tựa chiêm bao.*” (Trình Quốc công Nguyễn Bình Khâm thi tập.)

Sau 30-4 thập niên 70, rồi 80, 90 tôi nhớ rất rõ cả nhà tôi 7 người quanh năm ăn cá biển húng hỉnh, mắm cá mòng gà, rau dại, muối ớt. Lâu lâu có tiền mua tô bún riêu, múc vô tô một muống mắm ruốc bự, đem về cả nhà dùng tô bún riêu đó làm thức ăn để ăn cơm. Thỉnh thoảng mua được

một cái trứng vịt đem về đập trứng vô cái chảo nhỏ, đổ vô thêm cả chén nước-mắm-hộp-tác-xã. Bắc chảo lên bếp quậy cho trứng vịt đặc lại còn sền sệt rồi đem xuống quệt ăn cơm. Khi ăn không thấy mùi trứng vịt, chỉ có mùi mặn của nước-mắm-hộp-tác-xã.

Suốt hơn 25 năm gia đình tôi vẫn sống như vậy, không chết. Một năm chẳng mấy khi ăn được 10 cái trứng vịt. Trứng vịt rẻ hơn trứng gà, nên trứng gà là thứ gì đó rất xa xỉ, nghe tên chớ không có ăn. Đây là nói trứng gà ta, lúc này Việt Nam chưa có gà công nghiệp.

Từ năm 1991 thì khá hơn, thỉnh thoảng mua được thịt heo về kho, mua vịt quế nguyên con về làm xào mặn với gừng. Cá lù dù khô nướng xé ra chấm nước mắm me hoặc xé ra ăn cơm chan nước lạnh.

Chuyện “Ăn ốc đau lưng”

Năm 2002 tôi làm chuyên viên quản lý du lịch thuộc Sở Thương mại - Du lịch tỉnh Bạc Liêu. Một ông đạo diễn phim truyền hình tên Phùng (tôi không nhớ họ) được Tổng cục Du Lịch cử từ Hà Nội vô Bạc Liêu làm phim quảng cáo du lịch Bạc Liêu 10 ngày. Tôi là đứa phải dẫn ông Phùng và cameraman “bằng đồng lợi ruộng” suốt 10

ngày, chờ mặt trời mọc hay mặt trời lặn để quay cảnh đàn chim ở sân chim bay đi, chim về tổ, mọi thứ cảnh vật, văn hóa đặc sắc vùng miền lần đặc sản thiên nhiên ban tặng hào phóng để “dụ khị” khách du lịch. Chương trình quay phim gần xong, một hôm ông đạo diễn nói: “Tôi nghe nói Bạc Liêu có ốc gạo ngon lắm mà tôi chưa biết ốc gạo, chưa ăn bao giờ nên muốn ăn thử.” Tôi nghe vậy kinh hoàng quá, ông đòi ăn ốc gạo thì tôi chết, cơ quan không chi khoản tiền này, nếu đãi thì tôi phải bỏ tiền túi ra mua, tôi tự làm, vậy có phải là tôi tự đem cái gông tròng vô cổ mình hay không? Tôi nhanh nhẩu trả lời: “Ốc gạo ăn đau lưng lắm. Đừng ăn.” Ông đạo diễn già nghe nói “đau lưng” thì cụt hứng, hỏi tại sao? Tôi nói: “Nó nhỏ bằng đầu ngón tay, miếng thịt có chút xiu, ngồi khảy ăn được đĩa ốc thì lâu lắm nên đau lưng chớ sao.” Ông nghe vậy thì không đòi ăn ốc gạo nữa. Chiều hôm đó, sao khi dẫn cameraman đi chỉ trở, quay phim chán chê, tôi kêu nhà hàng (công ty kinh doanh của Sở) cho ông đạo diễn và cameraman ăn lẩu ốc len hầm dừa, nhưng tôi không nói phải ăn ốc len cách nào. Ông ngồi gặm rất lâu mới ăn được một con ốc len. Vừa ăn cơm vừa nhấp nháp ly rượu đế, ông vừa gật gù

nói: “Ồ há! Nếu ăn ốc gạo thì tôi cũng chết.”

Quả thật, ốc gạo chỉ dành cho con nít và người trẻ ăn thôi, người có tuổi ngồi ăn không nổi đâu. Có lần tôi mua hai ký-lô sò huyết bằng cái móng tay vì nó rẻ. Tôi luộc rồi ngồi bệt trên nền nhà ăn sò suốt hơn hai tiếng đồng hồ, khi đứng dậy quá xá đau lưng nên từ đó về sau tôi sợ không dám mua sò huyết lon con ăn nữa.

Chuyện trứng gà khan hiếm

Trước đây tôi thường mua trứng gà ăn vì trứng quá rẻ, dễ chế biến, luộc, chiên, hấp, kho gì cũng được. Từ lúc trứng gà lên giá tôi không mua trứng ăn nữa. Trứng mắc thì ăn gà rotisserie \$5/con thay cơm. Bẻ hai cái đùi, hai cái cánh ăn trước. Phần thịt dư xé ra bỏ vô tô, cắt vô tủ lạnh để chiên lại từ từ mà ăn. Ở Việt Nam tôi làm gì có tiền mua con gà rotisserie ăn thịt gà thay cơm, cứ nghĩ vậy đi thì ăn được ào ào. Tôi cũng không việc gì phải mua trứng gà công nghiệp giá cao. Walmart bán \$22.50/2 vỉ 36 trứng bự, chất đầy đồng không ai mua, chắc là có nhiều người chê mắc?

Có người thắc mắc hỏi sao giá gà rotisserie, gà nướng nguyên con rẻ, mà trứng thì mắc? Không có gà để làm sao có thịt gà bán mỗi ngày?

Một con gà nuôi từ lúc mới nở cho tới ngày thứ 17 thì làm thịt, chia làm 9 miếng, đóng gói, chuyển tới các tiệm và trở thành món gà chiên KFC ngon lành, hấp dẫn. Cũng con gà đó, nuôi 25 ngày rồi đem làm thịt, trở thành con gà rotisserie bán ở các tiệm Costco, Target hoặc Walmart. Chúng chỉ khác nhau do gia vị tẩm ướp của người đầu bếp. Gà rotisserie bán ở Walmart có rất nhiều mùi hoa hồi, tôi cho rằng người đầu bếp hẳn phải xuất thân từ một gia đình Trung Đông?

Gà công nghiệp trung bình cho 300 trứng/năm. Thời gian thu hoạch trứng khoảng 18 tháng. Như vậy gà mái đẻ vòng đời khoảng 2 năm mà thôi.

Theo tôi nghĩ, gà thịt vì vòng đời quá ngắn nên chúng nó chưa kịp nhiễm cúm đã “lên thót” rồi, nên chu kỳ sản xuất không bị gián đoạn. Gà mái đẻ vòng đời dài hơn nên có cơ hội nhiễm cúm nhiều hơn.

Túm lại, người nội trợ giỏi là người biết đi chợ “mùa nào thức nấy,” ra chợ thấy món nào ngon, bổ, rẻ thì mua, không ép mình nhứt định phải mua món A, món B gì đó trong khi nó quá mắc. Không nên cố gắng “ăn ốc” để phải “đau lưng.”

TPT

Top O'Hill Terrace ngày ấy & bây giờ

Cổng trước của Đại học Arlington Baptist.

NGUỒN: HISTORICFORTWORTH.ORG

Tôi đến thăm lại Top O'Hill Terrace vào một ngày nắng ấm của mùa đông năm nay. Mùa đông ở Bắc Texas tuy lạnh nhưng cũng có nhiều ngày ấm áp. Top O'Hill Terrace, ban đầu là một dinh thự tư nhân được biến thành một sòng bạc bí mật vào năm 1926, ngày nay có tên gọi là Arlington Baptist College, tọa lạc trên một ngọn đồi cao thuộc thành phố Arlington, tiểu bang Texas. Các tòa nhà và khuôn viên Chung viện này đã được đưa vào danh sách các khu di tích lịch sử cần được bảo tồn của hạt Tarrant, tiểu bang Texas từ năm 2015.

HOÀNG MAI

Top O'Hill Terrace được đánh giá là một trong 4 điểm thăm viếng hàng đầu của thành phố Arlington trên trang web Trip Advisor, cùng với Sân vận động AT&T, sân vận động Globe Life Field và khu trò chơi Six Flags Over Texas. Tọa lạc ở vị trí cao nhất của thành phố Arlington, Top O'Hill Terrace với những sườn đồi thoải, những buildings nằm rải rác trong một

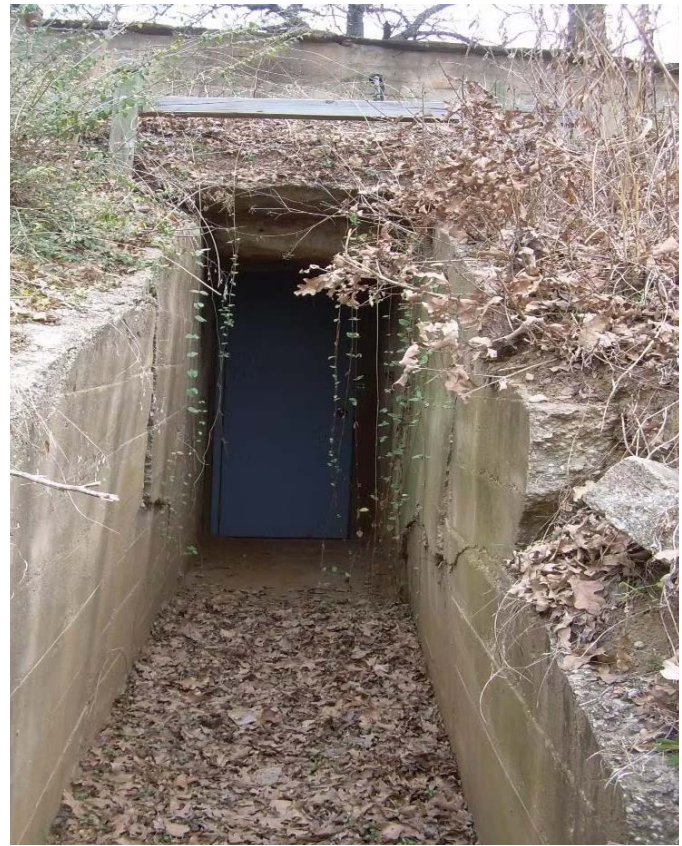
khuôn viên rộng rãi, luôn cho tôi cảm giác bình yên mỗi lần đến nơi này. Phóng tầm mắt xuống dưới chân đồi, bạn sẽ thấy xe cộ chạy như mắc cửi nhưng trong khuôn viên của Chung viện Arlington Baptist, cảnh vật thanh bình êm ả đến nao lòng. Chung viện như một viên ngọc quý ẩn mình trong những sườn đồi thoải thoải với rất nhiều cây cối dọc theo các lối đi trong khuôn viên trường.

Ngày ấy

Top O'Hill Terrace, được mệnh danh là “Vegas Before Vegas”, là một sòng bạc bí mật của những năm đầu thập niên 1930. Nhờ được gắn hệ thống an ninh tân tiến và nhờ vào danh tiếng Vegas Before Vegas, sòng bạc này đã thu hút những tay chơi nổi tiếng như John Wayne, Frank Sinatra và Howard Hughes đến ngồi cùng cạnh bạc với các tên tội phạm khét tiếng. Top O'Hill Terrace trở thành một trong những sòng bạc uy tín nhất ở Mỹ thời bấy giờ. Dĩ nhiên, những ảnh hưởng xấu của sòng bạc này đã gây ra nhiều mâu thuẫn với các giá trị đạo đức của giới tăng lữ ở địa phương.

Những năm đầu tiên của thập kỷ 1920, Thomas và Beulah Marshall mua khu vực đất đồi này để mở một khu dinh thự kinh doanh phòng trà - nhà hàng để bán trà và thức ăn tối cho các thực khách vùng Dallas-Fort Worth. Nhà hàng Top O'Hill Terrace nhanh chóng trở thành nhà hàng yêu thích của nhiều phụ nữ trong vùng, nơi họ đến để ăn trưa và tổ chức các buổi tiệc trà và các buổi tiệc “tắm cô dâu” (Bridal showers).

Năm 1926, Fred và Mary Browning mua lại khu biệt thự này và nhanh chóng biến Top O'Hill Terrace thành một hộp đêm bao gồm các hoạt động kinh doanh bất hợp pháp như kinh doanh một sòng bài, một nhà

Đường hầm dẫn những người vui chơi ra khỏi sòng bạc khi các cuộc đột kích diễn ra tại Top O' Hill Terrace.

NGUỒN: REDRIVERHISTORIAN.COM

Fred và Mary Browning mua bất động sản này vào cuối những năm 1920 và ngay lập tức bắt đầu tu sửa rộng rãi ngôi nhà. Người chủ mới trước tiên đã chuyển ngôi nhà sang một bên để xây tầng hầm; sau đó, ngôi nhà được thay thế trên tầng hầm mới. Tầng chính là cấu trúc duy nhất có thể nhìn thấy được trên mặt đất. Tầng bên trong và tầng hầm lớn hơn nhiều so với ngôi nhà và được xây dựng dành riêng cho hoạt động sòng bạc. NGUỒN: TOPOHILLTERRACE.COM

thổ bí mật và bán rượu lậu. Gia đình Browning cho xây dựng các con đường hầm bí mật từ sòng bài dẫn đến Vườn Trà (Tea Garden). Việc kinh doanh Nhà hàng và Vườn Trà thực chất để che giấu cho các hoạt động kinh doanh bất hợp pháp ở Top O'Hill Terrace. Khách hàng của các hoạt động bất hợp pháp này là giới nhà giàu cá độ đua ngựa đổ xô về Trường đua ngựa Arlington Downs được khánh thành vào năm 1929.

Ngay sau khi gia đình Browning mua lại Top O'Hill Terrace, gia đình

này nhanh chóng xây thêm một tầng hầm dưới lòng đất để mở sòng bạc, xây các bức tường đá, các tháp canh và một cái cổng sắt ở ngay lối vào khu dinh thự để tránh các cuộc đột kích của các nhân viên công vụ. Tất cả khách hàng ra vào khu biệt thự đều được kiểm tra ở cổng chính, sau đó phải đi qua nhiều trạm kiểm soát và phải thuộc lòng nhiều mật khẩu trước khi được dắt vào sòng bạc ở dưới tầng hầm. Phần trên của tầng hầm là khu nhà hàng bán thức ăn trưa và tối.

Bên trong tầng hầm được trang trí sang trọng, các tay chơi bài có thể chọn chơi poker, đổ xúc xắc, bài xì dách, nạp tiền xu vào máy đánh bạc, và đặt cược vào bánh xe roulette. Sòng bạc được mở từ 8 giờ tối đến 2 giờ

sáng mỗi ngày và vào những ngày cuối tuần, các tay chơi thức trắng đêm để đánh bài đến khi mặt trời mọc. Trước khi vào tới sòng bài, nhân viên phục vụ ở đây yêu cầu các tay chơi bài phải giao nộp vũ khí cá nhân như súng lục, dao găm v.v. nhằm để bảo đảm an ninh cho sòng bài.

Mỗi khi các nhân viên công vụ ập vào khám xét, các nhân viên công vụ phải lái xe vào cổng rồi chạy theo các con đường ngoằn ngoèo lên đỉnh đồi. Lúc này người canh cổng của dinh thự sẽ kích hoạt còi báo động gửi đến sòng bài. Các nhân viên phục vụ ở Top O'Hill Terrace, tận dụng thời gian khi các nhân viên công vụ đang lái xe chạy lên đồi, nhanh chóng giấu các bàn đánh bài và các dụng cụ đánh bài vào các bức

tường được chế tạo đặc biệt. Sau đó, phòng đánh bạc lập tức được bày biện như một phòng ăn tối của nhà hàng. Các tay cờ bạc sẽ dùng các con đường hầm để đào tẩu đến khu rừng hoặc sườn đồi sát bên, hoặc đến Vườn Trà (Tea Garden) trong khuôn viên của biệt thự. Tại Vườn Trà, các tay cờ bạc sẽ giả vờ làm các thực khách ngây thơ đang thưởng thức trà từ lâu. Đã có nhiều dàn nhạc nổi tiếng đến biểu diễn tại Vườn Trà này như dàn nhạc của Tommy Dorsey và của Herman Waldman.

Fred Browning còn có niềm đam mê với những con ngựa đua thuần chủng. Ông ta đã cho xây dựng một chuồng ngựa riêng cho con ngựa Royal Ford, thuê những tay đua ngựa, người huấn

luyện chuyên nghiệp để huấn luyện cho các con ngựa của mình. Top O'Hill Terrace còn có một chuồng ngựa khác có sức chứa lên tới 12 con ngựa đua, trong số đó có hai con ngựa chiến là Colorado Lad và Valdina Lamar.

Ngày tàn của Top O'Hill Terrace

Trong những năm 1930 đến 1947, Top O'Hill Terrace đã trở nên khét tiếng ở Texas như một địa điểm hàng đầu về cờ bạc, bán rượu bất hợp pháp, cá độ đua ngựa và mại dâm. Top O'Hill đi trước Las Vegas một bước về các hoạt động bất hợp pháp và thường xuyên bị nhân viên công vụ địa phương đột kích. Trong nỗ lực "dọn dẹp" thị trấn, Tiến sĩ Norris, một người phản đối gay gắt các hoạt động bất hợp pháp ở Top O'Hill Terrace, tuyên bố rằng địa điểm này là một vết nhơ của hạt Tarrant và cần phải xóa bỏ. Ông tuyên bố một ngày nào đó trong tương lai, ông sẽ mua lại Top O'Hill Terrace. Tuy nhiên, Ông qua đời năm 1952, không kịp chứng kiến ngày tàn của địa điểm này.

Top O'Hill đã phải hứng chịu nhiều cuộc đột kích trong nhiều năm nhưng vẫn không bị ảnh hưởng nhiều. Tuy nhiên, một cuộc đột kích năm 1947 của Texas Rangers đã thay đổi tất cả. Được chỉ huy bởi Đại úy M. T. Gonzauillas, nhân viên

Vườn Trà (Tea Garden) trong khuôn viên của biệt thự

công vụ mở một cuộc đột nhập vào Top O' Hill Terrace, lần này, họ không đột nhập vào qua lối cổng trước. Họ tiếp cận tòa nhà có chứa sòng bài từ phía sau bằng cách bò lên sườn đồi và dưới hàng rào thép gai vài trăm thước.

Để tránh nhân viên bảo vệ và chó canh gác sòng bài, nhân viên công vụ Texas Rangers đợi cho đến khi cánh cửa sau được mở cho một người khách quen. Tận dụng cơ hội, đội Texas Rangers xông qua cánh cửa đang mở rồi đập đổ thêm hai cánh cửa gỗ trước khi phá cánh cửa thép được canh gác dẫn xuống tầng hầm. Khi nghe thấy tiếng động, những tay cờ bạc bắt đầu chạy trốn khỏi sòng bạc qua một đường hầm dài 30 yard dẫn vào khu rừng sát bên nhưng tại đây, các tay chơi bài bị đội Texas Rangers hốt gọn.

Sau cuộc đột kích chí tử này, Fred Browning bán Top O'Hill Terrace vào năm 1952. Ông ta qua đời vào tháng 10 năm 1953.

Năm 1956, không lâu sau cái chết của Tiến sĩ Norris và việc đóng cửa hợp pháp Top O' Hill Terrace, Tiến sĩ Oldham được thông báo rằng tài sản tiếng tăm này đã được rao bán, ông ta ngay lập tức liên lạc với người môi giới bất động sản. Trong vòng một tháng, Oldham đã

Tượng J. Frank Norris, mục sư của Nhà thờ Baptist Đầu tiên của Fort Worth, tại Đại học Arlington Baptist, ảnh vào ngày 7 tháng 8 năm 2024.

kêu gọi Hiệp hội World Baptist Fellowship của các nhà thờ giúp đỡ tài chánh để mua lại Top O'Hill Terrace, một địa điểm mang tiếng xấu nay đã trở thành Chung viện Arlington Baptist dành cho các nhà truyền giáo và các nhà giáo dục nhằm giảng dạy Phúc âm của Chúa Giê-su Christ.

Top O' Hill Terrace bây giờ là Chung viện Arlington Baptist

Chung viện Arlington Baptist, tiền thân của nó là Chung viện Bible Baptist vẫn tiếp tục sử dụng địa điểm Top O'Hill Terrace. Các kiến trúc như Vườn Trà, cổng sắt, các tháp canh,

các bức tường sa thạch, các đường hầm vẫn còn được giữ nguyên vẹn. Chuồng ngựa này bây giờ trở thành một lớp học của Chung viện Arlington Baptist. Nhà thổ nay là khu ký túc xá của nữ sinh viên. Ủy ban Lịch sử Texas đã chỉ định địa điểm này là một địa danh lịch sử vào năm 2003.

Hiện nay, dưới sự hợp tác của trường đại học UTA (University of Texas at Arlington) và của Chung Viện Arlington Baptist, nhân viên nhà trường đã bắt đầu nỗ lực khôi phục và bảo tồn lịch sử của Top O' Hill Terrace, thậm chí họ còn phát động một chiến dịch gây quỹ cộng đồng để bắt đầu khai quật những căn phòng bí mật ẩn giấu trong khuôn viên trường của họ.

Nếu có dịp đến thành phố Arlington, Texas, bạn hãy đến thăm Chung viện Arlington Baptist để chiêm ngưỡng vẻ đẹp của thành phố này từ vị trí cao nhất của thành phố, nơi có Vườn Trà của một dinh thự nổi tiếng cách đây gần cả trăm năm. Nếu bạn muốn thăm thú các đường hầm và các phòng dưới lòng đất, bạn cần phải đặt lịch hẹn trước và giá vé khoảng 10 Mỹ kim cho một người. Hãy đến để thưởng thức vẻ đẹp của **Vegas Before Vegas!**

HM

“And the Actor goes to...”

IAN BUI
DALLAS, TX

Trong thế giới điện ảnh chắc ai cũng biết đến chiếc cúp Oscar của The Academy of Motion Picture Arts & Science. Nhưng đối với những diễn viên sống bằng nghề đóng phim hay TV, có một giải khác cũng quan trọng không kém, nếu không dám nói là được họ quý trọng hơn nữa. Đó là giải thưởng của công đoàn diễn viên điện ảnh -- Screen Actors Guild, gọi tắt là SAG Award. Lý do là vì người thắng được bầu chọn bởi chính các diễn viên kiêm thành viên của công đoàn. Và chiếc cúp họ được trao mang tên “The Actor”.

Dàn diễn viên của bộ phim tập ‘Shogun’ lên nhận giải Best Ensemble. (MATT WINKELMYER)

Diễn ra tại hí viện Shrine Auditorium ở Los Angeles ngày 23/2/2025, chỉ một tuần trước giải Oscars, SAG được dân trong nghề theo dõi rất kỹ để dự đoán xem diễn viên nào và phim nào có thể thắng lớn trong đêm Oscar. Mặc dù phải so cựa với nhiều đối thủ nặng ký của Mỹ, tập phim ‘Shogun’ của Disney đã gây ngạc nhiên không ít khi mang lại cho công ty FX hàng loạt giải thưởng; ngoài giải Best Ensemble đã nói ở trên, cả hai diễn viên chính trong phim đều thắng giải Diễn viên Xuất sắc Nam và Nữ cho Phim Tập trên TV: Hiroyuki Sanada (trái) và Anna Sawai. (KATIE YU/FC)

Vào những thập niên 1920-1930, kỹ nghệ phim kịch ở Mỹ có một bước ngoặt quan trọng. Đó là sự xuất hiện của các công đoàn nhằm bảo vệ quyền lợi cho những người làm việc trong các ngành nghề liên quan đến sân khấu và điện ảnh. Không lâu sau khi The Academy được thành lập năm 1927, công đoàn các diễn viên màn ảnh – Screen Actors Guild, ra đời vào năm 1933. Mục đích ban đầu của SAG là giúp thành viên thương lượng mức lương và giờ làm việc để tránh bị bóc lột bởi các hãng phim.

Hai thành viên SAG – Zoe Saldana (trái) và Selena Gomez, tại buổi lễ. Saldana thắng giải Best Female Supporting Actress trong phim ‘Emilia Pérez’. (ANN PRESLEY)

Năm 1935 Quốc Hội Hoa Kỳ thông qua một đạo luật mang tên National Labor Relations Act, cho phép người lao động và công nhân quyền lập công đoàn tự do mà không bị chi phối hay áp đặt bởi chủ hãng. Thậm chí đạo luật này còn cấm các công ty không được lập công đoàn riêng của mình. Nhờ vậy, đến năm 1937 các nhà sản xuất phim mới chịu ngồi vào bàn thương lượng với công đoàn SAG. Sự góp mặt của các diễn viên tên tuổi như Humphrey Bogart, Bette Davis giúp SAG lớn mạnh.

Jeff Goldblum (trái) và Demi Moore, người thắng giải diễn viên nữ xuất sắc trong phim ‘The Substance’, sau 47 năm làm thành viên của SAG. (TODD WILLIAMSON)

Sau Đệ Nhị Thế Chiến và bắt đầu Chiến Tranh Lạnh, Quốc Hội khởi động một cuộc thanh trừng các phân tử bị tình nghi là cộng sản trong giới văn nghệ sĩ. Một số diễn viên Hollywood vì từ chối không ra điều trần đã bị tống giam. Một số khác bị đưa vào sổ đen, không kiếm được việc làm. Chủ tịch SAG năm 1947, một diễn viên điện ảnh tên Ronald Reagan, còn là điểm chỉ viên cho FBI với mật danh T-10. Trong số các văn nghệ sĩ bị gọi ra điều trần có cố nhạc sĩ Pete Seeger, được thể hiện xuất sắc bởi Edward Norton trong phim ‘A Complete Unknown’ về nhạc sĩ Bob Dylan.

Timothée Chalamet, người đóng vai Bob Dylan vừa đoạt giải Nam Diễn viên Xuất sắc, với mẹ tại SAG Awards 2025. (ANN PRESLEY)

Một trong những quyền lợi của thành viên được SAG bảo vệ là quyền đình công. Và trong những thập niên qua công đoàn đã tổ chức một số cuộc đình công để đòi hỏi những phúc lợi căn bản như lương tối thiểu, bảo hiểm sức khỏe, bảo hiểm răng, mắt v.v. Đặc biệt quan trọng là các điều khoản bảo vệ diễn viên vị thành niên. Không phải vô cớ mà những tài tử thành danh như Demi Moore từng là thành viên của SAG từ hồi cô còn là thiếu nữ.

Kieran Culkin lên nhận giải Best Supporting Actor. Kieran và người anh là Macaulay Culkin từng là minh tinh màn bạc trong phim 'Home Alone' khi cả hai còn rất bé. (MATT WINKELMEYER)

Tuy có lịch sử lâu đời như vậy, nhưng mãi đến năm 1995 SAG mới bắt đầu tổ chức trao giải thưởng. Khác với The Academy, SAG không chỉ chú trọng đến phim trên màn ảnh lớn mà cả các phim hay series dành cho TV. Và đặc biệt hơn cả là giải thưởng dành cho “Dàn Diễn Viên Xuất Sắc Nhất” – “Best Ensemble”, thay vì chỉ đề cao cá nhân diễn viên nam hay nữ. Đây là giải thưởng cao quý nhất của SAG. Nếu như ‘Shogun’ gây chấn động với giải Best Ensemble cho phim tập TV, thì bộ phim dài ‘The Conclave’ về cuộc bỏ phiếu cho Đức Giáo Hoàng ở Vatican, đã gây ngạc nhiên không ít.

Dàn diễn viên của ‘The Conclave’ lên nhận giải, từ trái: Ralph Fiennes, John Lithgow, Sergio Castellitto & Isabella Rossellini (MATT WINKELMEYER)

Giải SAG Awards 2025 còn sẽ được nhắc đến nhiều với sự hiện diện của nữ tài tử gạo cội Jane Fonda và phần thưởng Life Award. Năm nay 87 tuổi, Jane Fonda là thành viên của SAG đã hơn 6 thập niên và đóng hàng mấy chục bộ phim, thắng hàng tá giải thưởng kể cả hai cúp Oscars. Trong bài diễn thuyết khi lên nhận giải, bà nhắc lại lịch sử SAG từ khi bà mới chân ướt chân ráo bước vào nghề, kể cả giai đoạn đụng độ với các nhà sản xuất vào thập niên 1950, và sự quan trọng của công đoàn trong việc bảo vệ phụ nữ và các thành phần thiểu số. Bà kêu gọi thành viên hãy tiếp tục công việc đấu tranh cho quyền bình đẳng trong giới phim ảnh. Lời hiệu triệu ấy đã được mọi người đứng dậy vỗ tay tán thưởng nồng nhiệt.

Jane Fonda với chiếc cúp Life Award (ROBERT GAUTIER/LA TIMES)

Nệm giường Memory foam

HOÀNG HƯƠNG

Memory foam là gì? Đây là những ưu và nhược điểm của loại nệm giường thông dụng này? Mời bạn cùng tham khảo.

- Memory foam (mút hoạt tính) là tên thương mại của một loại mút mà các nhà khoa học NASA chế tạo để bảo vệ các phi hành gia trong chuyến bay. Vật liệu này lần đầu tiên được dùng cho nệm vào những năm 1990.

- Mút hoạt tính trong nệm được làm từ mút polyurethane nhớt đàn hồi, giúp tăng độ nhớt và mật độ của mút. Không giống như mút thông thường, mút hoạt tính có thời gian phản ứng chậm và định hình theo hình dạng khi có áp lực.

■ Ưu điểm của nệm memory foam:

- Thích hợp với hầu hết mọi người. Những người ngủ trong tư thế nghiêng thích mút hoạt tính

vì khả năng nâng đỡ hông và vai tốt, giúp giảm áp lực ở những vùng này. Người ngủ trong tư thế nằm ngửa cũng thấy thoải mái nhờ khả năng hỗ trợ thắt lưng của mút hoạt tính.

- Giảm độ rung của chuyển động. Nếu bạn ngủ cùng người khác, memory foam là một vật liệu tốt để lựa chọn. Trong số các loại nệm, memory foam nổi bật với khả năng giảm độ rung của chuyển động. Nó hấp thụ chuyển động. Vì vậy, nếu người ngủ cùng bạn trở mình, bạn sẽ ít bị làm phiền hơn.

- Giá phải chăng hơn nệm mút Latex hoặc lông vũ. Mút memory foam thường rẻ hơn latex hoặc lông vũ. Loại mút memory foam chất lượng cao hơn có thể mắc tiền hơn một chút. Nhưng nhìn chung, nệm memory foam có giá cả phải chăng hơn nệm lò xo cao cấp.

DALLAS Sự Kiện

ST. PATRICK'S DAY PARADE & FESTIVAL

15/3 (8am tới 3pm). Lễ hội ngày St. Patrick's Day. Chạy đua, diễn hành với 90 xe hoa, có xe bán thức ăn và bán hàng, sinh hoạt dành cho gia đình theo truyền thống người Irish...

Địa điểm: đường Greenville và Blackwell Street,
Giá vé: miễn phí.

DISNEY ON ICE LET'S DANCE!

27/3 tới 30/3. Chương trình giải trí múa trên băng với các nhân vật trong phim Disney được yêu thích: Mickey, Minnie, Donald và Goofy với các tiết mục trượt băng nghệ thuật, nhào lộn, đóng thế, hiệu ứng đặc biệt...

Địa điểm: American Airlines Center, 2500 Victory Ave, Dallas TX 75219. **Giá vé:** \$26

JURASSIC QUEST

22/3 tới 24/3. Trưng bày trên 50 mô hình khủng long lớn như thật và có thể cử động găm thế. Tìm hiểu về khủng long, đào đất tìm xương khủng long

Địa điểm: Centennial Hall, 1001 Washington St. Dallas, TX 75210.
Giá vé: \$22-\$36.

Mục Thuế Vụ

NGUYỄN ĐÀI THI

HỎI: Kính gửi cô Nguyễn Đài Thi, con trai tôi vừa mới mua một căn nhà vào năm 2024, và đã trả hết tiền mua nhà bằng tiền riêng của cháu. Vì cháu còn độc thân nên trong giấy tờ chủ quyền nhà cháu có cộng tên tôi vào. Như vậy trên giấy tờ thì căn nhà có 2 người chủ, nhưng trên thực tế thì chỉ có con trai tôi sống tại căn nhà đó, còn tôi vẫn sống tại nhà của tôi.

Theo quy định thì chỉ có con trai tôi mới đủ điều kiện xin giảm thuế nhà (homestead exemption). Còn tôi thì không được vì tôi không sinh sống tại căn nhà đó. Vậy trong đơn xin giảm thuế nhà con trai tôi có thể khai cháu sở hữu 100 phần trăm căn nhà được không? Hay chỉ được khai sở hữu 50 phần trăm? Cám ơn cô rất nhiều.

ĐÁP: Xin thưa, ông nói đúng, theo quy định thì chỉ có con trai ông mới đủ điều kiện xin giảm thuế nhà.

Trên tờ đơn xin giảm thuế nhà, cháu phải ghi rõ là cháu có chủ quyền 50 phần trăm. Cháu không khai 100 phần

trăm được vì căn nhà này có 2 người chủ.

Xin lưu ý là thuế nhà khác với thuế lợi tức liên bang IRS. Sau này nếu bán nhà có lời, thì cháu không được miễn thuế lợi tức 100 phần trăm, mà chỉ được miễn 50 phần trăm.

HỎI: Thưa chị Đài Thi, năm 2024 tôi có mua một chiếc xe điện Tesla và được hưởng 7,500 đô la tiền hoàn thuế. Số tiền này tôi không nhận thẳng mà dealer xe đã nhận và đã bớt giá tiền xe cho tôi. Như vậy tôi có cần phải khai thuế số tiền này không?

ĐÁP: Xin thưa, khi mua xe điện nếu hội đủ tất cả điều kiện thì được hưởng trọn 7,500 đô la tiền hoàn thuế, nếu chỉ hội đủ được một phần thì chỉ nhận được 3,750 đô.

Mặc dù ông đã đồng ý chuyển số tiền hoàn thuế 7,500 đô la qua cho đại lý bán xe, nhưng ông vẫn phải khai thuế, kèm theo Form 8936 và Schedule A.

Ông cần phải ghi rõ xe loại gì, ngày mua, giá mua, đại lý bán xe, và loại bình điện nào. Sở Thuế sẽ đối chiếu những gì ông khai với những gì đại lý xe đã báo cáo với Sở Thuế.

Sở dĩ Sở Thuế bắt buộc ông phải khai thuế là vì những người được hưởng tiền thuế này không được có thu nhập quá cao. Lúc mua xe ông có thể tạm

ước lượng thu nhập để được hưởng tiền hoàn thuế, nhưng cuối năm khai thuế nếu thu nhập quá mức quy định thì ông phải trả lại số tiền này.

Nếu muốn lãnh được tiền hoàn thuế khi mua xe điện **mới**, mức tổng thu nhập không được quá 300,000 đô la cho vợ chồng khai thuế chung, 225,000 cho chủ hộ độc thân có claim con cái hoặc người phụ thuộc, và 150,000 cho độc thân hoặc vợ chồng khai riêng.

Khi mua xe điện **cũ**, mức tổng thu nhập không được quá 150,000 đô la cho vợ chồng, 112,500 cho chủ hộ độc thân, và 75,000 cho độc thân hoặc vợ chồng khai riêng.

Người khai thuế của ông sẽ biết cách tính mức tổng thu nhập cho ông chính xác hơn.

HỎI: Chào chị Đài Thi, lúc gần đây tôi nghe nói Tổng Thống Trump đã sa thải rất nhiều nhân viên chính phủ, trong đó có nhân viên Sở Thuế. Có nghĩa là Sở Thuế sẽ thiếu nhân sự. Theo chị nghĩ thì Sở Thuế có còn truy thu thuế và kiểm toán thuế nữa không?

ĐÁP: Thưa anh, chắc chắn là việc sa thải nhân viên chính phủ nói chung và nhân viên Sở Thuế nói riêng sẽ ảnh hưởng đến công việc hàng ngày, không ít thì nhiều.

Tuy nhiên, đây không phải là lần đầu tiên Sở Thuế thiếu nhân sự.

Trong quá khứ, đã có những thời gian dài Quốc Hội Mỹ cắt giảm ngân sách của Sở Thuế trầm trọng, làm cho Sở Thuế thiếu nhân sự lẫn tài chánh, nhưng Sở Thuế vẫn tiếp tục hoàn thành trọng trách thu thuế cho chính phủ Mỹ.

Hầu như Sở Thuế là cơ quan duy nhất đem tiền vào cho chính phủ Mỹ để trang trải mọi chuyện trong nước và ngoài nước. Quốc Hội thành lập ra Sở Thuế và trao cho nhiều quyền hành để giúp Sở Thuế hoàn thành trách nhiệm toàn vẹn.

Sở Thuế phải thường xuyên báo cáo kết quả và tình hình công việc của họ cho Quốc Hội, bất kể nhân sự và tài chánh tăng hay giảm. Thêm vào đó, Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố cũng liên tục kiểm tra Sở Thuế.

Vì vậy, Sở Thuế sẽ không bao giờ ngừng truy thu thuế và kiểm toán thuế. Có thể họ sẽ bị khựng một chút, có thể những cuộc truy thu thuế sẽ chậm một chút, và những cuộc kiểm toán thuế có thể sẽ kéo dài hơn bình thường,

nhưng cuối cùng thì họ vẫn sẽ hoàn thành công việc của họ.

Theo tôi nghĩ, ảnh hưởng trước mắt trong mùa thuế này là sẽ khó liên lạc với Sở Thuế hơn, họ sẽ trả lời điện thoại chậm hơn và giải quyết các vấn đề thuế cũng lâu hơn. Có thể những ai đang chờ nhận được tiền hoàn thuế sẽ phải chờ lâu hơn một chút, nhất là khi gửi giấy thuế bằng đường bưu điện. Tốt nhất là nên khai thuế điện tử (e-file).

Có một số người nghĩ rằng họ sẽ lợi dụng tình thế này mà trốn thuế hoặc gian lận thuế, và cho rằng Sở Thuế sẽ không đụng đến họ. Nhưng tôi nghĩ rằng đây là một sự hiểu lầm to. Mặc dù có thể một số vấn đề công việc của Sở Thuế sẽ bị tạm đình trệ, nhưng tôi không nghĩ rằng Sở Thuế sẽ quên lãng trọng trách của họ.

Chúng ta nên nhớ rằng Sở Thuế có 3 năm để kiểm toán thuế và 10 năm để truy thu thuế. Có nghĩa là thuế chúng ta khai bây giờ, cho năm 2024, thì sau năm 2028

mới yên tâm là Sở Thuế sẽ không kiểm toán nữa, và đến năm 2035 thì Sở Thuế mới thả lỏng chuyện truy thu thuế.

Cho nên công việc của họ có bị đình trệ vài tháng đi nữa thì họ cũng vẫn còn nhiều thời gian để “rờ gáy” những ai trốn khai thuế và nộp thuế. Và khi Sở Thuế có bằng cớ là mình cố tình gian lận (fraud) thì họ có thể truy lùng mình bất cứ lúc nào, không bị giới hạn 3 năm hoặc 10 năm gì cả.

Công bằng mà nói, không phải lúc nào Sở Thuế cũng là hung thần. Không phải lúc nào họ cũng áp dụng quyền hành chỉ để kiểm toán thuế và truy thu thuế.

Ít ai biết là Sở Thuế làm nhiều việc phục vụ cho quyền lợi của dân Mỹ. Ví dụ như họ bảo vệ các quỹ hưu trí 401(k) của nhân viên, để các công ty không lạm dụng, biến thủ, hoặc thiếu minh bạch bề bối giấy tờ cho các tài khoản này. Công ty có bị thua lỗ hoặc khai phá sản thì các tài khoản hưu trí của nhân viên vẫn an toàn. Sở Thuế bảo

vệ các tài khoản hưu trí này bằng cách liên tục kiểm toán.

Một ví dụ khác là khi nào chính phủ muốn trợ cấp tiền gì đó cho dân là Sở Thuế phải cấp tốc thi hành, dù chẳng có liên quan gì đến thuế lợi tức. Điển hình là tiền trợ cấp Covid. Trong một thời gian rất ngắn Sở Thuế đã giải quyết được hàng tỷ tiền trợ cấp Covid để giúp phục hồi kinh tế bị kiệt quệ.

Và cũng ít ai biết là Sở Thuế không có sẵn nhân viên để làm những việc cấp tốc bất thường này. Khi đại sự xảy ra, họ kéo nhân viên từ những nơi khác về để giải quyết công việc. Có khi những nhân viên này vừa phải làm công việc hàng ngày của họ, vừa phải đảm nhận việc cấp tốc đặc biệt.

Tôi không bênh vực cũng không có ác cảm với Sở Thuế. Tôi mong rằng Sở Thuế sẽ bình thản giải quyết công việc hàng ngày, không để cho cuộc sa thải nhân viên lần này làm chấn động và xáo trộn mùa thuế năm nay.

NOT

giữ trẻ ... share phòng ... lão hiểm ... cái gì cũng có, mà sao thiếu món chuột rang muối vậy chứ?

tre PHƯƠNG TIỆN TÌM KIẾM TỐT NHẤT...

Phụ nữ trung niên Giày và jeans

■ Quần jeans ống đứng là món đồ classic, đẹp và khó lỗi mốt. Nhưng lựa sai giày mang thì nhìn thường chứ không đẹp. **Jeans ống đứng mang hợp nhất với giày lười loafers** mà không cần găng gượng. Chi tiết trên giày nên đơn giản, chỉ nên thêm một khóa kim loại buckle và tránh rườm rà.

■ **Jeans ống rộng** vừa tinh tế cổ điển và hiện đại chic và trẻ trung với phụ nữ trung niên. Đẹp khi mang với kiểu giày cao và vững. Lựa chọn tốt là kiểu **sneaker đế platform** để độn, thời trang, thoải mái và một chút “bất ngờ” phong cách. Phom dáng của giày sneaker platform cân bằng với jeans ống rộng mà không bị nuốt chửng. Dễ lựa nhất là sneaker màu nhạt

■ **Jeans bootcut** hợp nhất với giày boots cao gót. Để ăn gian chiều cao, để ý phần giày không nên quá nổi trội với quần. Jeans ống lửng hợp với **strappy sandal** có dây, quai để nhẹ nhàng, nữ tính. Mặc jeans ống lửng chọn các kiểu giày quai mỏng, gót nhẹ. Màu sandal trung tính nhẹ nhàng như be, tan.... để nhìn thanh thoát. Jeans ống lửng để ý độ dài, chỉ cần cao chấm phần trên mắt cá, lửng hơn thì khó đẹp với phụ nữ trung niên.

■ **Jean trắng** với phụ nữ trung niên nhìn thanh lịch, casual. Mang đẹp với **giày màu trung tính và các kiểu giày bệt, giày lười, giày ballet, hay mule mũi nhọn**. Jeans trắng nên lựa dáng vừa vặn, không quá bó hay quá rộng.

■ **Với quần jeans bó (skinny/slim)** để mặc đẹp với phụ nữ trung niên thì quan trọng nhất là đôi giày, hợp nhất là **ankle boot**. Nhưng nên chọn kỹ, ankle boot chọn vừa khít mắt cá chân. Tránh những kiểu ankle boot cổ rộng nhìn thiếu gọn ghẽ. Lựa ankle boot mũi nhọn để nhìn cao hơn, và gót khối để thoải mái, vững chãi. Quần jeans bó dài vừa phải để nhét gọn trong cổ boots hay ngay sát phía trên cổ boots, tránh dài quá bị đùn ống. Jeans dark wash tối màu hợp boots đen, nâu, jeans sáng màu light wash thì hợp boots màu taupe nâu nhạt hay be.

Thơ

Thành Tôn

Tên thật Lê Thành Tôn. Sinh ngày 09.9.1943 tại Lộc Phước Đại Lộc Quảng Nam. Cùng thời với Nguyễn Nho Sa Mạc, Huy Tưởng. Nhập ngũ, ra trường Thành Tôn làm việc ở tiểu khu Quảng Tín.

Thành Tôn nổi tiếng từ khi đăng thơ trên Bách Khoa, trên Văn và khi xuất bản tập thơ Thấp Tình (1969). Sang Mỹ năm 1996, định cư ở California, Thành Tôn vẫn thủy chung với văn chương chữ nghĩa, mặc dầu không làm thơ như xưa nữa.

Tác phẩm đã xuất bản:

* *Tình Người Sông Thu* (thơ cùng Thái Tú Hạp Hoàng Quy - phổ biến hạn chế)

* *Thấp Tình* (thơ 1969 Ngưỡng Cửa)

Thành Tôn là người đôn hậu, thủy chung với bạn bè, bến cũ sông xưa, quê hương đất nước. Tâm tình ấy phản ảnh trong thi ca. Với Thành Tôn, thơ chính là con người anh vậy.

Du Tử Lê đã nhận chân ra điều ấy trong bài viết trên báo Người Việt: “Với tôi, những vần lục bát của Thành Tôn trước hay sau thời điểm “Thấp Tình,” 1969, vẫn là chiếc bóng hiu quạnh nhưng, chứa chan đôn hậu. Dịu dàng thương yêu. ... Ở Thành Tôn, tôi không nghĩ, có một khác biệt hay đối lập, tách bạch nào giữa chiếc bóng thi ca và nhân thân tác giả. Thành Tôn và, chiếc bóng (chữ nghĩa) của ông là một. Người này là... “thuộc tính,” là “bản lai diện mục” của kẻ kia. Tôi cho đây là một điều đáng kể và cũng rất đáng quý vì nó nói lên phần nào đó cái nhân cách mà, tôi muốn gọi là nhân-cách-thi-ca của một thi sĩ.”

Thật đáng tiếc Thành Tôn đã không tiếp tục con đường thi ca, chữ nghĩa ấy. Dầu sao khi đọc lại thơ anh ta vẫn thấy dội lên nhiều cảm xúc nghệ thuật và tình ý sâu sắc. **SAO KHUÊ**

hồi âm

Ngày anh đi, tôi vẫn còn bé dại
chỉ biết cười thôi, dù buổi chia ly
nhưng vẫn nhớ, khi thuyền nan quay lái
dòng sông xanh dậy sóng tiễn người đi
anh say hải hồ, tôi mê học hỏi
tình cảm chúng mình nào đã... tàn phai
lời tiếc thương anh nhắn về thăm hỏi
bất trí tôi ôn lại tháng năm dài
ừ nhỉ, ngày xưa, cái gì lưu luyến
dòng sông xanh. Trăng thắm. Lũy tre làng
bến nước đò ngoan, núi chờ mây quyện
pháo đỏ, rượu nồng... Giỗ, Tết xênh xang
tất cả ngày xưa, chừ là kỷ niệm
bến Trâu Dâm, cầu Bà Đội... tang thương!
vì bởi thời gian một lòng quyết chiếm
cả chúng mình, cả bướm, cả muông chim
nào Bích, nào Ngân, nào Hà, nào Tố
đã không còn vết tích của ngày xanh
mà lại Ngọc Bích, Thu Hà... rất ngộ
đang bôn ba trên mây nẻo kinh thành
và những Đào tong, Thi gầy, Hải móm
cũng lên đường dẹp loạn giữ quê hương
như anh biết tre tàn măng sẽ nhóm
câu hát: à ơi... vẫn quyện trong sương
chưa rượu tao phùng đã nhiều ngày ngất
khi ngày xưa sống dậy ở trong tôi
tiếng hát ru con, ru tình thứ nhất
tiếng quê hương hay tiếng nói cuộc đời
tôi phục tài anh, ngày xưa, còn nhớ
và mối tình gắn bó với quê làng
muốn ngỏ đôi lời, nhưng sao vẫn ngại
anh có buồn khi người ấy sang ngang?

kẻ đào ngũ

Buổi sáng soi gương và đội mũ
Lòng đã hồ nghi khuôn mặt quen
Dấu vết riêng nào trên nhân dạng
Đã hằng hằng không tuổi tên

Chân bước ra đường luôn chạm mặt
Những bàng hoàng trên nhan diện ai
Sống nửa đời người chưa dám chắc
Chân dung ta trung thực bao phần

Nên nhiều lúc tâm thần chấn động
Một kẻ nào ẩn dạng, âm mưu
Hắn tà giáo hay giòng chính thống
Mặt đầm đầm đường nét hư vô

Những đội đập ngày đêm bán loạn
Trán phẳng phiu dậy sóng muộn phiền
Thân chống bộ xương ròn hữu hạn
Hồn mang ảo giác kẻ tham thiên

Ngực sống đã mơ hồ nhịp đập
Tim trong tay kẻ lạ âm thầm
Cõi nào phân chia miền tranh chấp
Thân vô cùng rạn rụa mối thương tâm

Ta bắt gặp ngoài ta hình bóng
Những đường quen nét thuộc nghi ngờ
Kẻ đào ngũ lắm li, ngập ngóng
Nhàn nhạt trong cơ thể hồ đồ

Kẻ đào ngũ, chính ta trong hắt
Ngực cơ hồ đập nhịp ai xa

niềm riêng

Ngắm ta dị tướng kỳ hình
Ngay thân thất lạc cong mình bơ vơ
Trăm năm xê dịch hằng giờ
Tình thâm nhòa nhạt từng giờ lá bay
Ngoài tầm mắt thịt, vòng tay
Sáng ra phiền trần đã đầy dấu nhấn
Gương soi mặt nạ thường hằng
Ta trong ý kẻ đôi đàng loanh quanh
Máu nào trăm sợi phân ranh
Bóng chao tượng động hồn nhanh xác rù

Cuộc ta, một cõi biên khu
Thác thiêng ảo giác sống ngu đời đời
Khoanh tay chịu tiếng ngậm lời
Phàm thân linh thể đất trời hư không

kẻ lãng tử

Quán trưa ghé một ta ngồi
Ly bia cũng nhạt cảnh đời tiêu sơ
Vào ra quen mặt nghi ngờ
Vòng quay đã lặp đĩa mờ âm thanh
Buồn buồn thổi khói lên nhanh
Mờ hơi ẩm quán lạnh tanh hồn người
Ngoài trời vội vội mưa rơi
Phố quen nhàn nhạt cảnh đời bay bay
Co ro hồn tỉnh chân say
Thân ta ướm át quên ngày nông cơn
Nhớ em trăm sợi chồn vờn
Nhạc hâm nóng máu đập dồn da gai
Bia lưng. Ghế nóng. Mưa mài
Quanh ta cảnh tượng nhạt phai tình người
Ngồi đây trông thật thanh thoi
Tủy xương dậm dật trăm lời nôn nao

Cảnh ta, kẻ lạ trông vào
Dài đuôi mắt liếc đủ xao dòng tình

Tìm việc mùa Xuân

UYÊN CA
QUẢNG NAM - VN

Làm gì để sống qua ngày hay thôi thì cứ ‘trời sinh voi, sinh cỏ?’

“Hằng năm, mỗi khi hoa đào nở, hồng tía, hồng pha, đỏ rực một góc sân, tôi lại nhìn thấy cảnh cha mình loay hoay đi tìm công việc. Và năm nay, hơn những năm trước, cha tôi loay hoay, bút rút và buồn bã, vì đã chuẩn bị hết Giêng Hai, gạo đã lưng hũ mà cha vẫn còn đang ngồi nhìn ra cửa...”. Đây là đoạn văn của một cậu bé học sinh lớp 6 viết về cảm tưởng mùa Xuân. Mà hình như tâm trạng của cậu bé này cũng giống với bao tâm trạng khác trong lúc này, tâm trạng của những lao động thời suy thoái kinh tế...

Làm gì để mua gạo?

Đó là câu hỏi chung của rất nhiều người sống ở quê. Sống ở quê, làm nông nghiệp bao nhiêu đời rồi, sao lại phải lo chuyện mua gạo? Nhưng đó là sự thật của rất nhiều gia đình, cái thời mà đất đai đã dần quy hoạch, thu hồi, đền bù và đôi khi người sống ở quê lại thêm nhìn thấy lũy tre làng, con trâu hơn cả thành phố.

Nói thì nghe cứ như đùa, nhưng bây giờ, đi khắp đầu làng cuối xóm, không dễ gì tìm ra được một bụi tre, cái cảm giác mùa thu nghe lá tre rụng, nghe tiếng cây măng vươn mình, rít từng hồi trong gió, có lẽ là cảm giác của thế hệ đã cũ, còn các thế hệ mới sinh, chừng độ 10 tuổi trở lại ở quê bây giờ, nếu tả về đường làng, có lẽ chúng sẽ tả rằng “đầu làng có quán cà phê, nơi mỗi sáng người ta ngồi phì phà khói thuốc, giữa làng có ngôi chùa,

nơi mỗi khi có lễ lạt thì thấy trụ trì gửi giấy mời đến từng gia đình để đóng góp, tối tối, tiếng tụng kinh của bà vải trên loa sắt nghe the thé như đóng đinh vào não, không tài nào học bài được. Cuối làng là quán bia, mấy quán nhậu bình dân và đương nhiên làng em có nhiều tiệm hớt tóc, nó vốn là tiệm Net trước đây...”

Ở quê thêm thấy lũy tre làng hơn ở thành phố bởi vì thành phố bây giờ có nhiều quán cà phê trồng bụi tre ngà to tổ chảng trước sân, thậm chí vào các khu du lịch, được nhìn thấy trâu bò, nhìn thấy nhiều con vật mà về quê chẳng còn thấy nữa. Ngay cả tiếng gà gáy sáng, ở quê thỉnh thoảng vẫn có, nhưng nó là tiếng gáy nghe đứt quãng, ẹc ẹc... phát ra từ chuồng gà lai, gà công nghiệp của

Lúa, gạo... đơn giản là giữ đầy hũ gạo đã rất khó với nhiều gia đình

các gia đình chăn nuôi. Tiếng gà thành phố gáy nghe vang vang, lạnh lốt hơn tiếng gà quê, bởi các gia đình thành phố nuôi gà để đỡ nhớ quê, họ nuôi gà thuần Việt, gà rừng, nên tiếng gáy ra dáng một tiếng gà...

Nói cho cùng, quá trình “hiện đại hóa nông thôn” đi kèm với quá trình bê tông hóa nông thôn và

mọi xung động thành phố sau khi rút hạng đều đổ về những vùng quê mới phát triển, vùng quê mới “hiện đại hóa” trở thành cái rổ hứng mọi thứ rơi vãi của thành phố. Các quán hớt tóc thanh nữ, tiệm karaoke, quán nhậu có bia ôm... hạng phổ thông dành cho các ông nông dân vừa được đền bù đất đai,

những cán bộ về hưu, lâu lâu đi xả láng một bữa và không ngoại trừ cả những cậu choai ăn cắp tiền cha mẹ để tập ăn chơi...

Đây cũng là nguyên nhân dẫn đến tình trạng người ở quê phải đi mua gạo. Mà lý do mua gạo cũng buồn cười, người không có ruộng do ruộng đã chuyển thành đất ở,

Đầu làng giờ có quán cà phê...

đã phân lô sau khi thu hồi đền bù thì đi mua gạo đã đành, người có ruộng cũng đi mua gạo mới là chuyện lạ.

Ông Ý, một người dân miền Trung, nói:

- Bây giờ tình trạng bỏ ruộng hoang, nông dân phải mua gạo là không phải ít đâu!

- Vì sao vậy chú?

- Vì các lao động chính trong nhà đi làm ăn xa, vào thành phố làm thuê hoặc làm công nhân, họ thấy làm ruộng lỗ hơn đi mua gạo, vì ngày công của họ, rồi phân tro, thuốc, thuế thủy lợi và tiền thuê máy gặt, máy cày... tính ra mắc hơn

mua gạo mà lại mệt, thôi, họ bỏ ruộng. Người biết làm, yêu đồng ruộng thì già quá rồi, còn người trẻ thì không ưa bước xuống ruộng, ưa đề đóm, cờ bạc và thậm chí trộm cắp. Thành phần này chỉ mong sao ruộng được thu hồi đền bù để có chút tiền mà ăn chơi.

Lấy đâu ra việc làm?

Tìm việc làm vào mùa Xuân dường như thành lệ của người quê (gồm cả lên thành phố và ở lại quê). Bởi vì cả năm làm lụng, quen thuộc, đôi khi nhàm chán với chỗ cũ, mức lương cũ, người ta quyết định nói “lời tạ từ”

với chủ thuê để về quê, sau đó tìm một việc mới, thay đổi xoành xoạch nhưng không ổn định.

Khác với mọi năm, đặc biệt là kể từ những năm sau dịch đến nay, hầu hết người làm ở thành phố đều có chung tâm trạng ngược chiều so với trước. Tức trước đây, người chủ thuê luôn lo lắng cuối năm người lao động nói “lời tạ từ” nhiều quá thì ra Giêng Hai kiếm người lao động rất vất vả. Người lao động nơm nớp lo chủ thuê sẽ nói “lời tạ từ” trước khi mình về quê, vậy là mùa Xuân lên thành phố, loay hoay đi tìm việc, lấy đâu ra tiền thuê trọ, tiền ăn

và tiền đổ xăng mà đi tìm việc.

Thu Thanh, nhân viên bán hàng của một siêu thị cho hay:

- Em làm ở siêu thị này cũng được gần 3 năm rồi, từ lúc ra trường, không tìm được việc đúng chuyên ngành. Tưởng sẽ gắn bó qua hết giai đoạn khó khăn vì giờ mình quen với việc rồi, từ đi sớm trước ca đến về khuya.

- Ủa làm siêu thị mà cũng về khuya nữa hả em?

- Ca cuối của siêu thị là đến 10h đêm, nhưng nhiều khi tụi em chốt đơn qua zalo hoặc facebook,

Lao động ở quê, lao động ở thành phố, lúc nào cũng khó, ngày càng khó kiếm việc hơn

điện thoại rồi nhờ khách đợi, đóng cửa ra về rồi giao luôn hoặc là tận dụng nếu ít khách ở siêu thị thì một bạn trông một bạn đi giao hàng. Em tưởng qua được mùa Xuân là ổn, ai ngờ siêu thị lại có đợt giảm nhân viên mới, em còn làm ở đây 3 ngày nữa thôi, sắp tới em không còn làm nữa. Lại tìm việc. Lâu nay em ở trọ cùng cô bạn cùng làm, giờ không biết mai mốt phải tìm việc ở đâu và không biết tìm nhà trọ sao nữa!

Tạm biệt Thu Thanh, cô em thường mang giúp tôi ít sữa ít bánh cho em bé vào giữa trưa bất kể mưa nắng, những ngày gia đình tôi không có ai

đi. Mong cô bé sẽ kiếm được một công việc như ý hoặc sẽ nghĩ ra một kế sinh nhai gì đó giữa thời nhốn nháo này.

Tôi gặp chị Lý, một người lao động ở quê, chị ưu tư:

- Năm nay miền Trung thất nghiệp nhiều, ngay cả những công nhân ở các khu công nghiệp giờ cũng thất nghiệp, nên việc lo gạo Giêng Hai không riêng chỉ miền núi nữa!

- Mọi năm khác năm nay sao hả chị?

- Mọi năm, tháng Giêng, những người lao động trong thành phố lại lên đường, khí thế lắm, chừng mồng Sáu Tết là đi hết rồi, bây giờ, trời

có hôm nắng gắt tưởng chừng hè đến rồi mà vẫn chưa thấy rục rịch, hồi xưa công việc trong thành phố nhiều lắm, bây giờ hàng quán trong đó đóng cửa hết nên có thêm chuyện mới để nói...

- Chuyện mới. Là chuyện gì nữa?

- Chưa có bao giờ mà người làm quen việc thì bị cho nghỉ vì bị chê già, như việc bưng, rửa chén bát, bưng thức ăn mà quán lại tuyển nữ, trẻ đẹp, cao 1.75 mét trở lên, có bằng đại học. Còn nếu không có các tiêu chuẩn đó thì chờ đi, bao giờ hết người mới tới chừng. Cũng do công việc quá hiếm

nên người ta mới nghĩ ra cái trò kỳ cục vậy.

- Nhà chị còn duy trì hũ gạo được bao lâu?

- Ăn mắm muối thì đi làm thuê một bữa cũng có gạo. Nhưng cuộc sống đâu có đơn giản như vậy, con cái học hành, tiền học thêm, mua sách vở, áo quần, tiền ăn sáng. Gần đây chị chiên cơm nguội cho con ăn sáng đi học...

Mấy mươi năm trước, cảnh này chia đều cho mọi người, cả nước. Còn bây giờ, sau chừng đó năm “giải phóng”, người dân vẫn vật lộn với từng bữa ăn. Bỗng nghe lòng buốt nhói.

Bài và hình UC

NGÀY 16-2-2025

Huanna Huyen Thanh

Câu chuyện chú chim nhỏ trang “*Những tín hiệu vui mùa đông*” thật ấm áp tình người. Tôi chưa gặp tác giả Tim Nguyễn, chỉ biết ông qua mục “Bên Tách Cà Phê” mỗi tuần trên báo Trẻ, nhưng theo tôi nghĩ đây là một người nhân hậu, có tấm lòng bác ái mới viết được những câu văn như thế... (bài “*Những tín hiệu vui mùa đông*” đã đăng tại <https://baotreonline.com/van-hoc/ben-tach-ca-phe/nhung-tin-hieu-vui-trong-mua-dong-2.baotre>. Bạn có thể gõ “*Những tín hiệu vui mùa đông*” ở ô TÌM KIẾM (SEARCH))

NGÀY 21-2-2025

Tuy Tam

Hồi có dịp du lịch sang Nga, tôi đã choáng ngợp và trầm trồ về những nhà ga ngầm của họ. Mức độ sang trọng và mỹ thuật có thể ví như một cung điện, một công trình nghệ thuật mới chính xác: rộng lớn, hoành tráng, giàu mỹ thuật vừa cầu kỳ vừa trang nghiêm. Hôm nay đọc trên mục “*Somthing Anything*” bài của

Ian Bùi tôi thấy tác giả nói đúng, Nga và Trung Quốc, đều có những công trình công cộng đẹp đến sững sờ, vĩ đại đến choáng váng. Chúng ta không thể không công nhận sự kỳ vĩ đó, nhưng đáng tiếc nó là một chiến lược đánh bóng sự “ưu việt” của đảng và nhà nước hơn là tiềm năng quốc gia và phản ánh cho thực trạng xã hội. Phải quan sát đời sống của con người, con người bình thường, đời sống thường nhật ở các quốc gia này mới thấy những công trình này và đời sống dân chúng tương phản ra sao! [(bài “*Những nhà ga đẹp*” của Ian Bùi, đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/somthing-anything/nhung-nha-ga-dep.baotre>). Bạn có thể gõ chữ “*Những nhà ga đẹp*” ở ô TÌM KIẾM (SEARCH)]

NGÀY 23-2-2025

Bui Chi Cuong

Chưa bao giờ tôi thấy Du Uyên viết một bài chưa... hay. Dí dỏm, sâu sắc và nghịch ngợm một cách trí tuệ... Những yếu tố này tiết lộ đây là một con người có tư chất rất thông minh, một óc quan sát tinh tường... Câu kết bài “*Chung quy tại Vua Hùng*”, quá xá độc “*Con người mà, phải phức tạp hơn trứng vịt chứ!*”, làm tôi cười bò lẩn...

(bài “*Chung quy tại Vua Hùng*” đã đăng tại <https://baotreonline.com/van-hoc/duyen-sai-gon/chung-quy-tai-vua-hung.baotre> hoặc bạn có thể gõ chữ “*Chung quy tại Vua Hùng*” ở ô TÌM KIẾM (SEARCH))

LỜI GIỚI THIỆU: Andy Nguyễn là một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Anh từng đoạt những giải thưởng nghệ thuật nhiếp ảnh quốc tế từ 2009 đến 2012. Nhiều tác phẩm của anh được đăng tải trên những tạp chí chuyên đề nổi tiếng như: National Geographic, Birder's world Magazine, BBC Wildlife Magazine, Nature's Best Photography Magazine và The Cornell Lab of Ornithology website.

7 giai đoạn của một nhiếp ảnh gia

Nhiếp ảnh là một cuộc chạy marathon, không phải chạy đua nước rút, và mỗi người đều có một cuộc hành trình riêng. Mặc dù con đường của bạn có thể thay đổi, nhưng các giai đoạn của nhiếp ảnh gia có thể giống nhau. [H1]

Giai đoạn của một nhiếp ảnh gia có nghĩa là gì? Mọi nhiếp ảnh gia đều trải qua các giai đoạn tại một thời điểm nào đó. Gần đây tôi đã nói đùa rằng năm ngoái, tôi đang trong giai đoạn emo. Tất cả các bức ảnh của tôi đều có vẻ sâu sắc và u ám. Trong suốt hành trình của mình, tôi đã trải qua nhiều giai đoạn khác nhau và đây là một số lời khuyên và thử thách liên quan đến các giai đoạn đó! [H2]

■ Người mới bắt đầu tò mò

Đặc điểm:

- Ít kiến thức
- Hào hứng
- Quá choáng ngợp

Chúng ta đều nhớ giai đoạn này! Bạn cầm chiếc máy ảnh đầu tiên và cảm thấy sẵn sàng chinh phục thế giới, tin rằng mình có thể trở thành nhiếp ảnh gia kế tiếp của

National Geographic. Đây là một giai đoạn thú vị và là một trong những thời điểm tuyệt vời nhất để trở thành nhiếp ảnh gia. Mặc dù đây có thể không phải là giai đoạn đỉnh cao, nhưng nó có thể định hướng cho hành trình trở thành nhiếp ảnh gia của bạn. Bạn nhìn thế giới theo cách khác, và mọi thứ đều khơi dậy sự sáng tạo của bạn. Bạn không biết những gì mình không biết, đó là phần tuyệt vời nhất của giai đoạn này. [H3]

■ Người đam mê thiết bị

Đặc điểm:

- Thiết bị giúp bạn trở thành một nhiếp ảnh gia giỏi hơn
- Càng nhiều đồ đạc, càng tốt
- Sự theo đuổi như bị ám ảnh

Giai đoạn mà một số nhiếp ảnh gia không bao giờ rời khỏi, họ mang nó theo mình mãi mãi! Đây là giai đoạn đầu tiên của tôi. Càng nhiều thiết bị và máy ảnh tốt hơn sẽ giúp tôi trở thành một nhiếp ảnh gia giỏi hơn!

Một ý nghĩ ngây thơ vô cùng! Hầu hết các ngày đi chụp, càng ít thiết bị, càng tốt! Biết rằng mình có một tủ thiết bị gần như là quá sức chịu đựng. Hồi đó, bạn phải mở một danh mục và lật các trang, đánh dấu mọi thứ bạn nghĩ mình cần. Bây giờ, bạn vào một trang web, thêm nó vào giỏ hàng, nhập thẻ tín dụng của bạn và nó sẽ đến tận nhà bạn trong vòng chưa đầy 5 ngày. Bạn thậm chí còn nhận được gợi ý rằng những người đã đặt hàng này cũng đã đặt những mặt hàng khác. Bây giờ bạn nghĩ rằng bạn cần những thứ được đề xuất kia, vì nó đã xúi bạn, vì vậy bạn cần nó. Đúng không? Rất có thể là không. [H4]

■ Người cầu toàn về mặt kỹ thuật

Đặc điểm:

- Người cầu toàn
- Nghĩ quá nhiều
- Lặn sâu
- Nghĩ rằng phim tốt hơn kỹ thuật số (chỉ đùa thôi)
- Có thể từ bỏ sự sáng tạo vì chủ nghĩa hoàn hảo

Đây là giai đoạn khó khăn nhất từ trước đến nay. Điều này là do luôn muốn có một hình ảnh hoàn hảo về mặt kỹ

thuật. Điều này dẫn đến việc mất đi những bức ảnh sáng tạo. Bạn có thể cân bằng được hai điều này không? Chắc chắn rồi! Đây là lúc phá vỡ các quy tắc phát huy tác dụng. Bạn vẫn có thể tạo ra những bức ảnh hoàn hảo về mặt kỹ thuật trong khi vẫn sáng tạo. Bảo đảm rằng bạn không trao đổi sự sáng tạo cho quá trình trở thành người cầu toàn. Tất cả chúng ta cần làm tốt hơn điều này và ngừng dựa vào Lightroom hoặc Photoshop để làm cho mọi thứ trở nên đặc biệt khi chỉ cần thêm vài giây trong máy ảnh cũng có thể làm được điều tương tự! Đi sâu vào một kỹ thuật hoặc chủ thể sẽ chỉ giúp bạn trở thành một nhiếp ảnh gia giỏi hơn trên đường dài. Học cách cân bằng giữa sự sáng tạo và chủ nghĩa cầu toàn. Một cái sẽ luôn vượt trội hơn cái kia; không phải lúc nào cũng có thể là 50/50. [H5]

■ Nghệ sĩ

Đặc điểm:

- Nghệ thuật
- Hình ảnh sâu sắc và ý

- nghĩa hơn
- Phát triển phong cách cá nhân
- Tìm thấy cảm hứng ở hầu hết mọi nơi

Nghệ sĩ có thể tìm thấy cảm hứng trong những chi tiết nhỏ trong môi trường của họ và tạo ra hình ảnh; đây là phần quan trọng nhất của giai đoạn này! Cuối cùng, người ta sẽ giao thoa với sự tự nghi ngờ. Sự tự nghi ngờ là sự sụp đổ lớn nhất của bất kỳ cá nhân sáng tạo nào; nó sẽ ăn mòn bạn và cuối

- án hoặc chuỗi hình ảnh gắn kết
- Đẩy mạnh ranh giới
- Suy nghĩ tự do
- In đậm [H6]

■ Người cố vấn

Đặc điểm:

- Chia sẻ kiến thức
- Không ngại giúp đỡ người khác
- Thích thú với quá trình giúp đỡ người khác

■ Cuối cùng

Hành trình của một nhiếp ảnh gia không bao giờ là một đường thẳng. Bạn có thể đạt được một số, tất cả hoặc rất ít trong số các giai đoạn này. Bạn sẽ thấy rằng bạn quay trở lại các giai đoạn này nhiều lần hoặc không bao giờ ở một vài giai đoạn. Điều này là do bạn đã trưởng thành trong quá trình tạo hình ảnh của mình và phát triển. Bạn sẽ tìm thấy những thách thức và niềm vui trong tất cả các giai đoạn này và học hỏi từ những thất bại trên đường đi. Bạn đã có những niềm vui và/hoặc thách thức nào trong suốt hành trình của mình?

AN

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Tên thật là Edward Kelly là một trong những tên thảo khấu khét tiếng nhất trong lịch sử nước Úc. Ned Kelly sinh tháng 12 năm 1854 tại Beveridge, Victoria. Úc.

(Làng Beveridge, cách Melbourne khoảng 45 km về phía Bắc. Đi xe nhà tù trung tâm Melbourne đến Beveridge mất khoảng 1 giờ.)

Ned Kelly là con thứ ba trong gia đình có 8 người con. Cha của Kelly, người Ireland, là một tù nhân bị đầy đến Úc và qua đời khi Kelly mới 12 tuổi.

Kelly bị bắt lần đầu khi còn niên thiếu vì liên quan đến tên thảo khấu Harry Power. Ned Kelly đã phải ngồi tù 2 lần vì nhiều tội danh khác nhau.

Bị truy nã, sau một cuộc đối đầu bạo lực với cảnh sát tại

nhà vào năm 1878, Kelly và em trai Dan Kelly bỏ trốn vào rừng và thành lập băng đảng Kelly. Cùng với hai đồng bọn khác, Ned Kelly thực hiện nhiều vụ cướp táo bạo tại vùng biên giới giữa hai tiểu bang: Victoria và New South Wales. Bị truy nã ráo riết ở tiểu bang này băng đảng Ned Kelly đào tẩu qua tiểu bang kia

Từ các mảnh kim loại, Ned Kelly chế mũ bảo hiểm, áo giáp ngực và vai, nặng khoảng 44 kg để chống đạn súng trường.

Từ ngày 27 đến 28 tháng 6 năm 1880, Ned Kelly và Dan Kelly, Steve Hart, Joe Byrne buộc dân thị trấn Glenrowan và hành khách trên xe lửa phải vào khách sạn Glenrowan Inn ở phía đông bắc của tiểu bang Victoria, gần dãy núi Warby cách thủ phủ Melbourne của tiểu bang Victoria, Úc

Châu khoảng 236 km về phía đông bắc làm con tin.

Cuộc đối đầu của băng đảng Ned Kelly và cảnh sát kéo dài suốt đêm và đến sáng hôm sau. Joe Byrne bị bắn chết. Dan Kelly và Steve Hart cũng bị giết khi cảnh sát đốt cháy khách sạn. Mặc bộ giáp chống đạn, vẫn bị bắn vào chân và tay, Ned Kelly bị thương nặng và bị bắt.

Ned Kelly bị treo cổ vào ngày 11 tháng 11 năm 1880 tại Nhà tù Melbourne (Melbourne Gaol) nằm ở số 377 Russell Street, trung tâm thành phố Melbourne, thuộc tiểu bang Victoria, Úc.

Cách đây 30 năm, 1995, chùn ước chùn ráo tới Melbourne, nhà tui ở đường De Chene thuộc vùng North Coburg, thuộc 'cáo sỏ' (council, chánh quyền địa phương) Moreland. Chánh phủ tiểu bang Victoria cho 510 giờ để di dân như tui học tiếng Úc. Tiếng Úc khác tiếng Anh; cũng không giống tiếng Mỹ; dù có mấy cuốn "American Streamline" của nhà xuất bản McGraw-Hill dẫn bưng, nghe Úc nói, tui vẫn không hiểu gì ráo. Tui chỉ biết đoán mò và đoán trật lất!

Đi học về, trên Camp Road, tui thường qua Pentridge Prison thấy u ám lắm. Năm 1997, đóng cửa, nơi đây trở thành bảo tàng và là một phần của National Trust

Ned Kelly

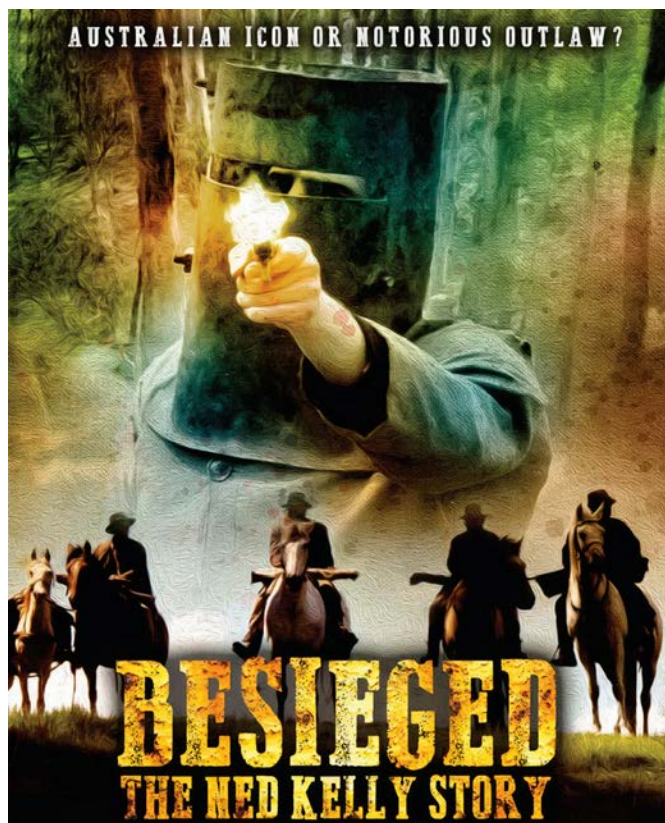
Chi tiết từ một bản khắc gỗ vẽ vụ bắt giữ Ned Kelly. NGUỒN SLATE.COM

của Australia. (một tổ chức phi lợi nhuận bảo vệ các công trình lịch sử, di sản văn hóa nhằm duy trì giá trị lịch sử cho các thế hệ tương lai.)

Sau này ở lâu, tui mới biết Pentridge Prison cất năm 1845 hoạt động đến năm 1924, trong suốt gần 80 năm lại có thằng anh già hơn nữa. Nó là Melbourne Gaol, được xây dựng vào năm 1839, trước 6 năm. Tui đoán rằng: Melbourne bọn tội phạm hơi (bị) nhiều nên nó mới xây cả hai khám đường nhốt tù mới đủ. Cái này cũng dễ hiểu thôi. Vì hồi xưa giống như Pháp đầy tù người Việt ra Côn Đảo; Anh lưu đầy biệt xứ ‘convicts’ người bị án hình sự ở Anh qua Úc.

(Nên có chuyện vui là: “Một người Anh tới Úc du lịch. Nhân viên Hải quan phi trường quốc tế Melbourne hỏi: “Ông có từng bị ở tù không?” Ông du khách ngạc nhiên hỏi lại: “Ủa bây giờ phải có ở tù mới được nhập cảnh vào nước Úc hay sao? Cái ‘joke’ này nó chọc quê ông cố của mấy thằng Úc là tù hình sự, chuyên ăn cắp bánh mì không đó bà con ơi!”)

Trong suốt thời gian hoạt động, Melbourne Gaol đã chứng kiến nhiều vụ hành quyết, bao gồm các tên tội phạm khét tiếng như Ned Kelly. (Bây giờ báo chí trong nước cũng như hải ngoại dùng lẫn

lộn giữa hai tính từ: ‘nổi tiếng’ và ‘khét tiếng’? Xài ẩu đầu có được nè. Nổi tiếng thường mang ý nghĩa tích cực, chỉ những người có những thành tựu, những điều tốt đẹp mà họ đã làm. Ví dụ như một nghệ sĩ nổi tiếng, một nhà khoa học nổi tiếng. Còn ‘khét tiếng’ lại thường mang ý nghĩa tiêu cực, chỉ những xấu, tai tiếng vì những hành vi phạm pháp. Ned Kelly là ăn cướp thì nổi tiếng cái giống gì hè? Ned Kelly là một tên cướp, thì gọi là ‘khét tiếng’ thì chính xác hơn.)

Ned Kelly sinh ra trong một gia đình người Ireland nghèo, Kelly bắt đầu phạm tội từ khi còn

trẻ. Ông bị kết án vì các tội danh như cướp, chống lại cảnh sát và cuối cùng là tội giết người. Ned Kelly trở nên khét tiếng vì cuộc đối đầu với cảnh sát. Ông bị bắt và bị kết án tử hình, và cuối cùng bị hành quyết bằng treo cổ tại Melbourne Gaol vào năm 1880. Cái chết của ông đã trở thành biểu tượng của sự phản kháng và đã gắn liền với hình ảnh của một ‘kẻ anh hùng dân gian’ trong văn hóa Australia.

Hèn chi tui lục trong lịch sử Úc kiếm ai làm anh hùng để tui bắt chước. Nhưng anh hùng của Úc là ăn cướp mấy ông ạ. Làm anh hùng kiểu này con vợ tui nó hồng cho!

Huyền thoại Ned Kelly

Phim về Ned Kelly.
NGUỒN IMDB

đã được chuyển thể thành nhiều bộ phim, sách và tác phẩm nghệ thuật. Bộ phim "Ned Kelly" (2003) đã giúp tái hiện lại cuộc đời và huyền thoại về Ned Kelly, từ khi còn là một cậu bé cho đến khi trở thành một trong những tên thảo khấu nổi tiếng nhất của Úc.

Kịch bản dựa trên tiểu thuyết "Our Sunshine" của Robert Drewe. Trong vai Ned Kelly là tài tử Heath Ledger sinh tại Perth, thủ phủ tiểu bang Tây Úc Australia. Heath Ledger mất ngày 22 tháng 1, 2008 tại New York, Hoa Kỳ lúc mới 28 tuổi vì ngộ độc thuốc (uống thuốc an thần theo toa bác sĩ quá liều)

Ned Kelly tên trộm ngựa, sống một đời sóng gió, chết lúc 25 tuổi. Người đời sau dựng tượng, biến những vùng vớ ngựa ông qua thành nơi du lịch, dụ khi bà con đến để kiếm tiền nhậu chơi. Sống bán Cảnh sát. Chết thành Thần hoàng bốn cảnh. Heath Ledger vào vai Ned Kelly chết lúc 28 tuổi. Toàn là chết trẻ. Chắc có hương quá bà con ơi!

ĐXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Sau 1975, về SG mỗi quan CS một biệt thự! Giờ thì, mỗi quan to đủ ác về hưu sẽ được cấp một hoặc vài ngôi chùa - tuy CSVN luôn tuyên bố vô thần! Thế mới đạt cõi “muôn năm” đĩa đôi!

(Hình: VGP/Nhật Bắc)

- NGUỒN: FACEBOOK PEP PHNT

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học Quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

O-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Oan... doctor

Con người và các loài động vật khác đã bị ung thư từ khi lịch sử bắt đầu được ghi lại. Vì vậy, không có gì ngạc nhiên khi từ buổi bình minh của lịch sử, người ta đã viết về bệnh ung thư (mặc dù từ “ung thư” chưa có và chưa được sử dụng). Có một câu chuyện hay về căn bệnh “sát thủ” này...

John Hunter (1728-1793) là bác sĩ phẫu thuật người Scotland, một trong những nhà khoa học và bác sĩ phẫu thuật nổi tiếng nhất thời đó. Ông làm bác sĩ phẫu thuật cho vua George III từ năm 1776 và góp công lớn trong việc đưa khám, chữa bệnh trở thành bộ môn khoa học. Nhiều người cho rằng bác sĩ Hunter tâm huyết với nghề đến mức tự khiến bản thân nhiễm bệnh lậu để viết sách về các bệnh hoa liễu.

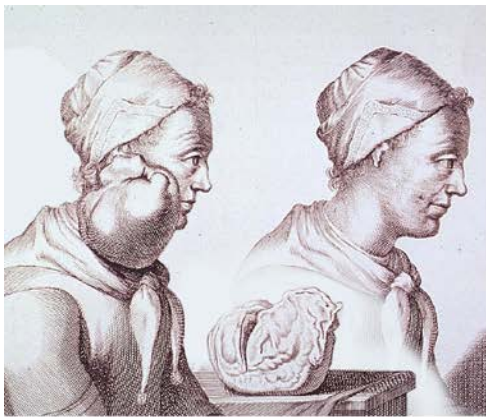
Năm 1786, một người đàn ông tới gặp Hunter tại Bệnh viện St George với phần dưới đùi sưng cứng. “Đường như xương dày lên. Khi khám, tôi phát hiện một loại chất bao quanh xương đùi dưới bệnh nhân, nó giống như khối u sinh ra từ chính xương” - John Hunter mô tả trong mẫu bệnh phẩm của người bệnh được lưu lại đến nay. Khi ấy ông quyết định đoạn chi bệnh nhân. 4 tuần sau, bệnh nhân kia dần dần hồi phục. Tuy nhiên, sau đó bệnh nhân có triệu chứng khó thở với phần thịt hoại tử. 7 tuần sau ca phẫu

thuật, bệnh nhân tử vong. Khám nghiệm tử thi cho thấy khối u từ xương đã lan tới phổi, màng tim và xương sườn.

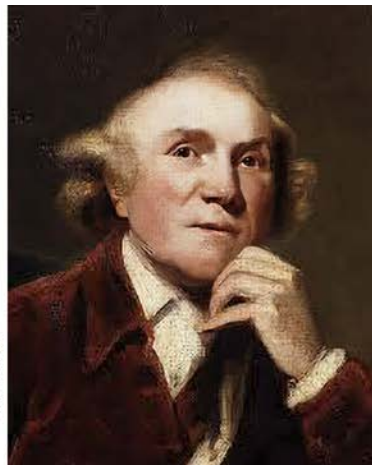
Thời điểm xảy ra câu chuyện trên, nhân loại chưa hề biết đến ung thư. Do đó chẩn đoán của bác sĩ Hunter không được giới chuyên môn tin tưởng và nhanh chóng chìm vào quên lãng. Vị bác sĩ được cho là đã chẩn đoán và điều trị sai bệnh tình của bệnh nhân này.

Năm 2016, bác sĩ Christina Messiou từ Bệnh viện Royal Marsden nghiên cứu lại mẫu bệnh phẩm được bác sĩ John Hunter lưu lại. Cùng với đội ngũ chuyên gia tại Bệnh viện Royal Marsden, bác sĩ Christina sử dụng kỹ thuật tiên tiến quét toàn bộ mẫu vật và công nhận phán đoán của vị thầy thuốc năm xưa hoàn toàn chính xác. Thêm vào đó, cách Hunter chăm sóc bệnh nhân cũng không khác nhiều so với nguyên tắc y học hiện đại.

Sau 2 thế kỷ, chẩn đoán của bác sĩ John Hunter mới được công nhận là hoàn toàn chính xác. Viết trên Tạp chí Y học Anh, nhóm bác sĩ gửi lời xin lỗi vì đã phân tích chậm trễ di sản quan trọng từ 2 thế kỷ trước với lý do cơ sở y tế này đến năm 1851 mới được thành lập.

John Hunter

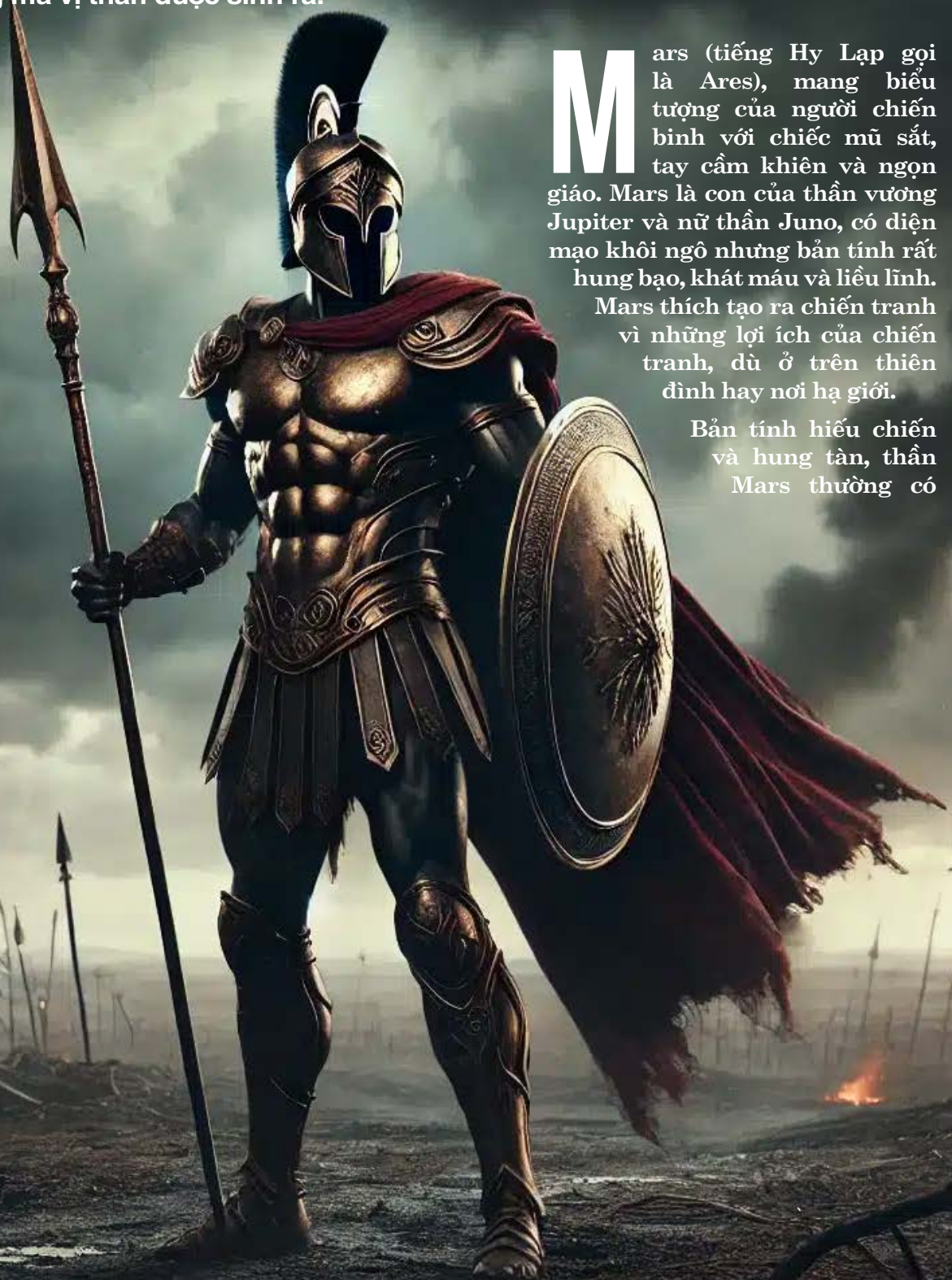

Nam thần 3 tháng

Theo thần thoại La Mã, Tháng 3 - March được đặt theo tên của Mars, thần chiến tranh và cũng là tháng mà vị thần được sinh ra.

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Mars (tiếng Hy Lạp gọi là Ares), mang biểu tượng của người chiến binh với chiếc mũ sắt, tay cầm khiên và ngọn giáo. Mars là con của thần vương Jupiter và nữ thần Juno, có diện mạo khô ngô nhưng bản tính rất hung bạo, khát máu và liêu lĩnh. Mars thích tạo ra chiến tranh vì những lợi ích của chiến tranh, dù ở trên thiên đình hay nơi hạ giới.

Bản tính hiếu chiến và hung tàn, thần Mars thường có

hai người con hộ vệ là Deimos (Terror, kinh hoàng) và Phobos (Fear, Sợ hãi). Kèm theo sát cánh còn có Bellona, nữ thần say máu của chiến trận, nàng luôn thấy vui sướng khi nghe tiếng binh khí va chạm và tiếng rên la thảm thiết của những chiến binh bị trúng thương. Bộ mặt của chiến tranh thì luôn có nữ thần bất hòa Discordia, ngòi châm của các cuộc xung đột, tranh chấp.

Mặc dù Mars đứng hàng thứ 2 (sau cha là thần vương) trong 12 vị thần quyền lực trên đỉnh Olympus, nhưng không ai ưa thích hay sùng bái, ngay cả cha mẹ cũng không chịu đựng được người con có tính khí hung tàn, bạo ác này. Nhưng, với lòng trung thành, tận tụy, sẵn sàng hy sinh vì chính nghĩa để bảo vệ lãnh thổ và chăm lo cho dân chúng trong thời chiến cũng như thời bình, thần Mars được coi là cha đẻ của quân đội La Mã.

Theo một số mẩu chuyện thần thoại, thần chiến tranh là vị thần bất tử nhưng “hữu đồng, vô mưu” nên có lần bị đánh bại thảm hại và là “tù nhân chiến tranh”. Vì bất cẩn và khinh địch, Mars đã bị 2 tên khổng lồ Otus và Ephialtes bắt nhốt, nhờ thần Mercury cứu thoát. Trong trận chiến thành Troy, Mars đã hạ thủ

Thần Chiến Tranh đứng bên cạnh nữ thần tình yêu Aphrodite. NGUỒN WWW.EPOSTRAVEL-TOURS.COM

nhiều dũng sĩ của quân Hy Lạp. Khi đối đầu với dũng tướng Diomedes, thần Mars phóng ngọn lao vào địch thủ nhưng nữ thần Athena đã hóa phép khiến cho ngọn lao đi chệch hướng. Sau đó, Mars đã bị Diomedes phóng lao xuyên qua thất lưng khiến ông đau đớn thét lên làm long trời lở đất, quân lính hãi hùng, khiếp sợ. Mars ôm vết thương, quay về thiên cung nhờ cha cứu chữa, nhưng thần vương giận dữ trách mắng đứa con hung hãn đã “xía”

vào cuộc chiến tranh đẫm máu đánh phá thành Troy.

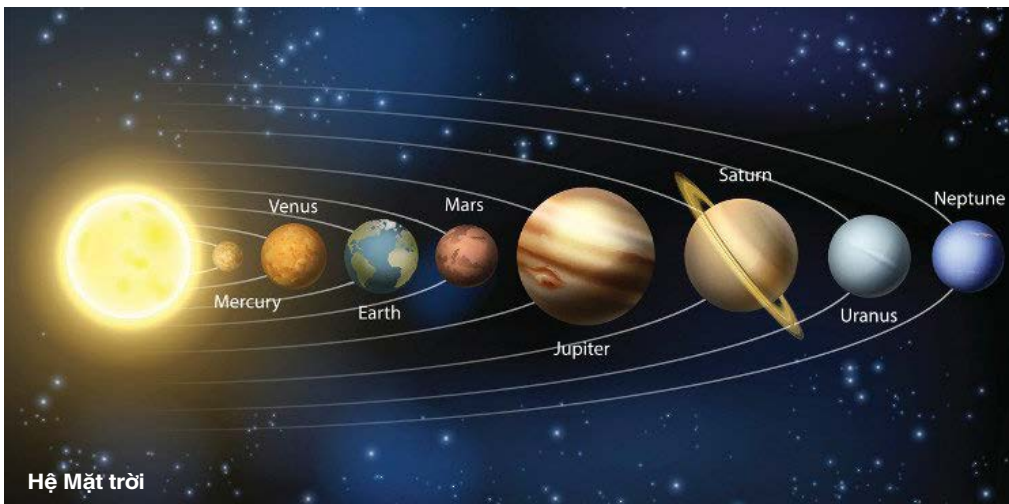
Tuy Mars bị nhiều vị thần và người trần ghét bỏ, sợ hãi, xa lánh, nhưng với nét khôi ngô, tuấn tú, mạnh mẽ, phi thường đã chinh phục bao trái tim của các thần nữ và mỹ nữ.

Mars có mối tình đam mê, tai tiếng, lâu dài nhất với nữ thần tình yêu và sắc đẹp Venus. Mặc dù bản tính trái nghịch nhau, họ đã sinh ra những người con thần

thánh: Cupid (Thần Tình yêu), Deimos (Kinh hoàng), Phobos (Sợ hãi), và Harmonia (Hài hòa).

Nữ thần ban mai Aurora và nữ thần chiến thắng Victoria đã từng là người tình một thuở của Mars. Ngay cả nữ thần Discordia chuyên gây xung đột, bất hòa cũng rơi vào vòng tay của người chiến binh hung bạo và cùng chàng dấn thân vào các trận ác chiến.

Mars đã cưỡng hiếp trinh nữ Rhea Silvia,

sinh ra cặp song sinh Romulus và Remus. Mars hứa với Rhea rằng những đứa con của nàng sinh ra sẽ để lại những di sản tuyệt vời. Cặp song sinh này đã sáng lập ra đế chế La Mã hùng mạnh. Vì thế, Mars không chỉ là một chiến binh mà còn là tổ tiên, cội nguồn của những anh hùng trong huyền thoại.

Là thần chiến tranh, Mars được ban cho một

sức mạnh dũng mãnh, một tầm nhìn chiến lược và một ý chí vững mạnh. Ông được sùng bái, tôn vinh với sứ mạng bảo đảm chiến thắng và bảo vệ La Mã khỏi các mối đe dọa. Ở La Mã thường có “Lễ hội thần Mars” vào tháng 3.

Ngoài tính thao lược quân sự, Mars còn có tài năng phát triển nông nghiệp và dân số. Điều này khiến người dân tin tưởng vào sự thiết thực

của cuộc sống là cân bằng sức mạnh quân sự với nền kinh tế giàu có, sung túc. Đối với người La Mã, thần Mars là “tổ phụ”, không chỉ chiến đấu bảo vệ mà còn dẫn dắt, nuôi dưỡng để tạo một cuộc sống an bình, ấm no, hạnh phúc cho muôn dân.

Trong Hệ Mặt trời, Hỏa tinh tức Sao Hỏa được đặt theo tên của thần Mars, tượng trưng cho sự hung hăng thích

đột phá, tìm tòi, thám hiểm. Trong những tiểu thuyết, thơ văn, phim ảnh, Sao Hỏa hay thần Mars luôn được truyền cảm hứng là một nhân vật anh hùng về sức mạnh, có khả năng lãnh đạo và lòng dũng cảm. Di sản của thần Mars tượng trưng cho tính hăng hái, quyết chí, can đảm, tự tin để đạt chiến thắng, thường được xuất hiện trong các huy hiệu, logo của đội thể thao, quân sự, võ thuật. Ngay cả những thuật ngữ cũng được bắt đầu bằng tên Mars:

- Martial Air (Nhạc điệu quân hành)
- Martial Arts (Võ thuật)
- Martial Court (Tòa án quân sự)
- Martial Law (Thiết Quân Luật)

GVV

✓ DỄ ĐỌC

✓ DỄ THẤY

✓ DỄ CẮT

✓ DỄ TÌM

RAO VẬT

TRÊN BÁO TRÉ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG

TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

TRIỆU MINH

Hạn chế sử dụng màn hình nhỏ

- Thông thường, mắt ngừng phát triển sau tuổi dậy thì, nhưng do kéo dài sự tiếp xúc gần - như đọc sách, sử dụng điện thoại thông minh hoặc máy tính xách tay lâu giờ - nhãn cầu bị kéo dài, cản trở khả năng khúc xạ ánh sáng đúng cách, khiến tầm nhìn xa bị mờ. Ở Mỹ, tỷ lệ cận thị ở thanh niên đã tăng gấp đôi trong 50 năm qua, hiện ảnh hưởng đến hơn 40% dân số.
- Đặc biệt là trẻ em dễ bị ảnh hưởng vì mắt vẫn đang phát triển. Cả Viện Hàn lâm nhãn khoa Hoa Kỳ và Viện Hàn lâm Thị lực Hoa Kỳ đều coi cận thị là một dịch bệnh. Việc căng thẳng mắt do sử dụng màn hình kéo dài khiến tần suất chớp mắt giảm, cơ mắt hoạt động quá mức, và thấu kính bị dịch chuyển, mắt phải thích nghi quá mức và nhãn cầu dài ra. Sự kéo dài của nhãn cầu do cận thị sẽ làm tăng nguy cơ mù lòa. Vong mạc, lớp phủ bên trong mắt, có thể bị kéo căng và mỏng đi, có nguy cơ bị rách, dẫn đến rò rỉ dịch và bong vong mạc là nguyên nhân hàng đầu gây mất thị lực.
- Người lớn cũng đối mặt với nguy cơ từ việc sử dụng màn hình quá mức, dẫn đến cận thị nặng, viễn thị tuổi già và các vấn đề thị lực khác. Tuy nhiên, vẫn có cách phòng ngừa. Kiểm tra mắt thường xuyên, sử dụng kính áp tròng chuyên dụng (specialized contact lenses) và ứng dụng kiểm tra thị lực (vision screening app) giúp phát hiện sớm các vấn đề.
- Đại dịch COVID-19 đã làm vấn đề trầm trọng hơn. Một nghiên cứu năm 2020 tại Trung Quốc cho thấy trẻ từ 6 đến 8 tuổi chỉ cần tăng 2.5 giờ sử dụng màn hình mỗi ngày trong thời gian cách ly đã có tỷ lệ cận thị tăng gấp 3 lần so với những năm trước. Trẻ em ở Mỹ, vốn có thời gian sử dụng màn hình lâu hơn, nên bị ảnh hưởng nhiều hơn. Các chuyên gia cảnh báo rằng kéo dài sự tiếp xúc gần sẽ làm tăng nguy cơ mắc các bệnh về mắt nghiêm trọng như tăng nhãn áp (glaucoma), bong vong mạc (retinal detachment) và đục thủy tinh thể (cataract).

▪ Nên dành ít nhất 2 giờ ngoài trời mỗi ngày vì ánh sáng mặt trời giúp làm chậm tiến trình cận thị. Việc nghỉ ngơi thường xuyên, chớp mắt nhiều hơn và áp dụng quy tắc “20-20-20” (mỗi 20 phút nhìn xa 20 feet trong 20 giây) là những cách hiệu quả để giảm căng thẳng cho mắt. Hạn chế thời gian sử dụng màn hình và ưu tiên các hoạt động ngoài trời là điều quan trọng để bảo vệ sức khỏe mắt lâu dài.

Trung tâm Steinbeck ở Salinas

Dắm chìm vào cuộc sống, những thời kỳ và các tác phẩm của tiểu thuyết gia huyền thoại người Mỹ John Steinbeck qua các kỷ vật, hình ảnh, tạp chí và các bộ phim.

John Steinbeck là một tiểu thuyết gia nổi tiếng người Mỹ từng đạt Giải Nobel Văn học. Trung tâm Steinbeck quốc gia tôn vinh các tác phẩm của ông thông qua các hình ảnh, hiện vật, triển lãm tương tác và đồ dùng cá nhân của tác giả. Nơi đây cũng nghiên cứu lịch sử nông nghiệp của khu vực, vốn gây ảnh hưởng lớn đến các tác phẩm của Steinbeck.

Các căn phòng riêng biệt tại trung tâm được dành riêng cho mỗi tác phẩm chính của Steinbeck. Xem các tạp chí và ghi chép ban đầu của tác giả cho các tiểu thuyết *Phía đông vườn địa đàng* (East of Eden), *Chùm nho uất hận* (The Grapes of Wrath) và *Cửa chuột và người* (Of Mice and Men). Các bộ sưu tập thường trực ở đây cũng bao gồm các đồ vật đã truyền cảm

Ngôi nhà John Steinbeck theo phong cách Nữ hoàng Anne NGUỒN WIKIPEDIA

hứng hoặc đã được giới thiệu trong những cuốn sách của tác giả. Du khách sẽ thấy Rocinante, chiếc xe cắm trại mà Steinbeck đã lái trên khắp đất nước trong suốt 3 tháng vào năm 1960, một chuyến đi đã truyền cảm hứng cho *Du lịch cùng Charley đi tìm nước Mỹ* (Travels with Charley: In Search of America).

Có một bộ sưu tập tinh túy các kỷ

vật của Thế chiến II từ *Bom rơi xuống đất* (Bombs Away) và các hộp đựng từ phòng thí nghiệm sinh học biển ở Monterey được mô tả trong Cannery Row. Xem các phần của nhiều bộ phim Hollywood được làm dựa trên các cuốn sách của Steinbeck. Ngoài ra còn có hình ảnh của các trại di cư địa phương được chụp trong các chuyến thăm của Steinbeck, cũng như tranh của các họa sĩ mô tả những nhân vật và bối cảnh trong một số tiểu thuyết.

Trung tâm Steinbeck quốc gia nằm ở trung tâm thành phố Salinas, quê hương trước đây của Steinbeck, cách trung tâm thành phố Monterey nửa giờ đi xe. Đi dạo một đoạn ngắn là tới ngôi nhà thời thơ ấu của tác giả, Nhà Steinbeck, trong đó có một nhà hàng và cửa hàng quà tặng. Trung tâm mở cửa hàng ngày trừ Lễ Tạ Ơn, Giáng Sinh và Năm Mới.

DH - THEO EXPEDIA

Bên trong Trung tâm Steinbeck quốc gia

Lừa đảo khi chuyển tiền mua nhà

BẢO SƠN

Lừa đảo (Fraud) và lừa bịp (Scam) là hai từ thường được dùng thay thế lẫn nhau mặc dù có chút khác biệt. Trong năm 2023, người Mỹ bị thiệt hại trên 10 tỉ đô la vì bị lừa đảo hoặc lừa bịp. Lừa đảo và lừa bịp đã trở thành một ngành hoạt động có tổ chức và ngày càng tinh vi hơn. Dưới đây là vấn đề lừa đảo xảy ra khi chuyển tiền mua nhà (real estate wire fraud).

Một cặp vợ chồng ở West Virginia mất trắng 255,000 đô la tiền tiết kiệm cả đời trong vụ lừa đảo bất động sản nhắm vào người mua nhà. Vài ngày trước ngày chốt giao dịch (closing) mua một căn nhà vừa ý, bà Bartlo đã nhận được email từ công ty địa ốc của mình hướng dẫn về cách chuyển tiền cho việc closing và bà đã chuyển đi (wire) 255,000 đô la tiền đặt cọc. Vào sáng ngày chốt giao dịch, bà nhận được một email khác nói rằng thời gian chốt giao dịch bị thay đổi. Khi bà gọi cho nhân viên bất động sản của mình để hỏi về sự thay đổi, bà mới biết rằng email trước đó không phải đến từ công ty địa ốc và khoản tiền đặt cọc 255,000 đô la biến mất. Một người khác, ông Tom Cronkright, người sáng lập công ty CertifiED chuyên chống lừa đảo, cũng đã từng bị một cú y hệt vào năm 2015 và mất 180,000 đô la. Hình thức lừa đảo chuyển khoản này lấy đi của người Mỹ khoảng 5 tỉ đô la một năm.

1. Cách kẻ gian tiến hành lừa đảo. Có những tập đoàn tội phạm lớn đứng sau những vụ lừa đảo kiểu này. Chúng hack vào các ngân hàng, công ty bất động sản và công ty luật để lấy thông tin mà chúng có thể dùng để mạo danh một công ty hoặc một người đáng tin cậy. Với thông tin đó trong tay, chúng gửi đi email trông giống thật mà người tiêu dùng không nghi ngờ. Email giả này không xuất hiện đơn lẻ mà

gắn vào một chuỗi email mà họ đã có trong 2, 3 hay 4 tuần trước. Và bây giờ họ chỉ cần nói “thay vì mang séc vào ngày mai để chốt giao dịch, chúng tôi cần bạn gửi chuyển khoản, và đây là lý do....”. Tính cách chính xác về thời gian, địa điểm, tính liên tục, ăn khớp của sự việc... làm cho nạn nhân không hề nghi ngờ và chuyển ngay tiền vào tài khoản họ đưa.

2. Cách tự bảo vệ.

- Nên nhớ rằng chuyển khoản cũng giống như gửi tiền mặt qua bưu điện, mất rồi là không có cách gì tìm lại. Vì vậy phải đặt câu hỏi ngay khi có yêu cầu chuyển khoản, nhất là chuyển khoản vào lúc chốt.

- Thận trọng với email nhận từ công ty địa ốc. Gọi cho công ty địa ốc và title company bằng chính số điện thoại của họ chứ không phải bằng số điện thoại trong email. Kiểm tra xác nhận ít nhất 2 lần trước khi chuyển tiền.

DALLAS BLOOMS 2025

22/2 tới 13/4. Thuởng lãm hoa xuân với trên 500,000 đóa hoa trong đó hơn 300,000 hoa tulip cùng với nhiều loài hoa khác: Azaleas, Cherry tree....Ngoài ra còn có trưng bày tượng, trình diễn nấu ăn, sinh hoạt thể dục, trình diễn nhạc

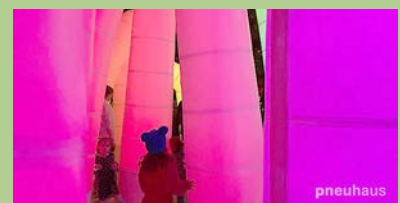
Địa điểm: Dallas Arboretum and Botanical Garden, 8525 Garland Rd, Dallas TX 75218. **Giá vé:** \$22.

PNEUHAUS OPENING DAY

15/3. Trưng bày tác phẩm nghệ thuật của nhóm Pneuhaus chuyên về thiết kế sáng tạo kết hợp không khí, ánh sáng và hàng dệt may. Có 2 tác phẩm: Grove, và The Street Seats tạo ra màu sắc cảnh quan rực rỡ theo phong cách mới

Địa điểm: Garland City Square, 520 W State St, Garland TX 75040. **Giá vé:** miễn phí.

FAMILY MAGIC AND COMEDY SHOW

15/3 (2pm). Trình diễn ảo thuật và hài kịch của Mike Williams, một ảo thuật gia danh tiếng có chương trình trên national television

Địa điểm: Addison Improv Comedy Club, 4980 Belt Line Rd #250, Dallas TX 75254. **Giá vé:** \$10-\$20

Những người bạn già trong làng già

THÚY MESSEGÉE
POTOMAC, MD

Thấm thoát mà tôi đã dọn vào làng già Leisure World ở Maryland được 3 năm. Đời sống có thay đổi nhiều so với ngày còn ở “ngoài kia”! Thời điểm dọn vào làng già cũng là thời điểm về hưu, nên cuộc sống từ tư thế tất tả đi làm mỗi ngày chuyển sang những chuỗi ngày hưu nhàn tản. Môi trường đông đảo náo nhiệt ngoài phố đổi thành làng già êm đềm yên tĩnh.

Bạn bè giao tiếp cũng thay đổi, từ đồng nghiệp chuyên môn đủ mọi lứa tuổi chuyển sang ... bạn già! Nói như vậy cũng không đúng. Đừng tưởng trong làng già chỉ có toàn bô lão. Thật ra những “làng già” dành cho lứa tuổi 55 trở lên vẫn có thành phần trẻ, ở tuổi... 55! Ngày nay tuổi 55 dù đã ngoại ngũ tuần nhưng vẫn còn được xem là trẻ. Họ vẫn leo núi, cắm trại, đạp xe đạp đường dài, chạy marathon, đủ cả. Những người bạn mới tôi quen được khi vào làng

già vẫn sống vui sống khỏe. Điều làm họ khác với “dân bên ngoài” là phần đông họ đã về hưu, nghỉ làm, con cái đã lớn khôn ra đời nên họ trở thành “người trống tổ” (empty nested) chỉ sống hai vợ chồng với nhau, hay sống độc thân một mình.

THẢO VY: “Cô bé” này là em út trong bọn, chưa già mà đã vào làng già (mặc dù trên giấy tờ thì đã đủ tuổi). Nàng kể: “Một hôm trong sở em có ông đồng nghiệp kia đang làm việc thì bỗng gục đầu xuống

chết ngay tại bàn chị ơi. Em hoảng quá nên báo thôi mình về hưu cho rồi. Thế là em về hưu!” Hai chị em Thảo Vy vào làng già này mua một căn nhà. Bà mẹ ở một nơi dành cho người già của chính phủ hỗ trợ gần đó và vẫn “điều quân khiêu tướng” các con răm rắp. Hai cô vẫn đến nhà mẹ, theo lệnh mẹ cắt rau củ, nấu nướng, bày cỗ vào những ngày mồng một, rằm hay giỗ chạp. Từ ngày về hưu Thảo Vy lại hằng hái đi làm thiện nguyện nhiều nơi nên vẫn bận tít tít chẳng khác ngày còn đi làm, nhưng không còn sợ “chết gục trên bàn” nữa. Cô bé cũng tìm tòi những chuyến du lịch tổ chức riêng cho phụ nữ độc thân, những tour do ca sĩ VN tổ chức chuyên phục vụ cho khách hàng Việt, khuyến dụ “các chị” cùng ăn chơi tới bến.

CẨM LOAN: chồng chị mất cũng đã hơn chục năm. Ngày mới chân ướt chân ráo sang Mỹ diện tỵ nạn anh chị mãi lo kiếm sống nên không dám có con. Sau khi anh mất, chị sống một mình trong căn nhà rộng lớn của hai người thêm 7 năm

Vườn hoa đoạt giải nhất của chị Cẩm Loan

nữa rồi mới bán đi dọn vào làng già này được gần 4 năm. Chị làm góa phụ chịu chơi, đi party, dự dạ hội khiêu vũ hằng tuần, đóng tiền học ca hát để chọn tổng giữ nhịp theo tiêu chuẩn chuyên nghiệp. Hàng tuần chị lái xe 1 tiếng đồng hồ từ Maryland sang Virginia học hát có bài bản, và đã bắt đầu lên mic trình diễn trong các dạ vũ gia đình. Nghe mà thêm! Về hưu thì nên sống thoải mái như vậy, muốn làm gì thì làm. Những gì ngày xưa mình không có điều kiện làm thì bây giờ làm cho thỏa thích. Thỉnh thoảng chị lại vắng mặt một thời gian đi theo một chuyến đi cruise với bạn hay về VN họp trường họp lớp. Vậy chứ trong mùa trồng trọt chị luôn có mặt ngoài “ruộng”, chăm sóc cho vườn hoa của mình thật đẹp, có năm đoạt giải vườn hoa đẹp nhất trong khu.

ÁNH NGHI: cô trẻ hơn tôi ít tuổi, ly dị từ lâu, con đã lớn khôn. Bằng đi khá lâu không gặp, một hôm nàng text cho tôi: “Mình đang đi tìm một nơi chốn cho tuổi già và đang dòm ngó mấy nhà trong Leisure World, bạn có biết gì về khu này không?” Tôi bật cười: “Bạn ơi! Tôi mới mua một căn trong đó, đầu tháng này dọn vào!” Thế là không hẹn mà gặp, bây giờ cả hai ở cùng zip code. Ánh Nghi trẻ trung chịu chơi, thích khiêu vũ, hay đi các dạ

vũ tổ chức tại đây. Nàng còn xung phong làm thư ký cho câu lạc bộ khiêu vũ trong làng già, kiểm soát thu tiền bán vé vào cửa mỗi tháng. Nỗi khó khăn của các ông bà cao niên nhưng chưa đến tuổi cụ là nạn ông thiếu bà thừa, mà “múa đôi” thì phải có đôi. Ánh Nghi tả xung hữu đột, vất vả vận động bạn bè xa gần, dụ khị, lo lót, cưỡng ép, để các ông đến dự và mời các bà bước ra sàn nhảy cho vui. Ánh Nghi vẫn còn trẻ trung xinh tươi nên vẫn đang tìm bạn bốn phương trên mạng. Chưa gặp được người như ý, nhưng lời Chúa đã dạy: “Cứ tìm rồi sẽ được”. Tôi phục lối sống mạnh dạn, dám sống, dám làm của các bạn mình. Ngày xưa con gái Việt nam khép nép nhu mì, cứ phải ngồi nhà đợi người tìm đến theo đuổi. Ngày nay phải tự tìm cho mình chứ ngồi đó chờ sung rụng à?

Cún nhà và cún của Dạ Hương đi chơi cùng

DẠ HƯƠNG: sau nhiều năm một thân một mình làm “gà mái nuôi con”, nay con đã khôn lớn, nàng vào làng già này tậu một căn nhà nhỏ, bày biện mỹ thuật ngăn nắp, sạch như lau như li, nuôi một chị cún và cưng như vàng. Hằng ngày Dạ Hương đi bộ những khu thiên nhiên quanh vùng, đưa cún ra chơi dog park, tham gia hội đàn móc tạo sản phẩm cho người vô gia cư v.v. Nàng móc những tấm chăn rất sáng tạo, pha trộn màu sắc trang nhã bắt mắt để mang đến tặng những người cơ nhỡ. Dạ Hương có một gia đình đông anh em rất khấn khít với nhau, thỉnh thoảng cuối tuần họp mặt ăn uống vui đùa ròn ràng, còn ngày thường thì Hương một mình dung dăng dung dẻ làm những điều mình thích. Tôi và Dạ Hương có cùng mối quan tâm bảo vệ môi trường nên rất chịu khó thu tóm đồ đoàn để đưa

đi tái tạo. Mỗi ngày Chủ Nhật hai chúng tôi cùng gom góp thực phẩm dư thừa, vỏ rau củ, trái cây, v.v. mang ra chợ farmers’ market bỏ vào thùng compost của quận. Nhờ việc composting này mà thùng rác nhà tôi giảm đi hẳn một nửa lượng rác thải đi, cũng đỡ làm gánh nặng cho quả đất.

CỤ TONY: cụ là lão làng trong khu xóm của tôi, đã là cư dân từ hơn 20 năm nay. Cụ làm chủ tịch hội đồng quản trị trong khu xóm hơn 100 nóc gia cũng gần gần ấy thời gian. Đầu óc cụ là một máy điện toán giữ tất cả những dữ kiện lịch sử trong khu. Nhà ai thay cửa sổ năm nào, nhà ai bị cống bể ngập nước vào nhà năm nào, quỹ chung đã chi bao nhiêu để sửa chữa, đã sơn phết lại toàn khu năm nào, bao giờ thì lại đến lúc sơn lại, đã lợp lại ngói năm nào, bao giờ thì lợp lại, ngân quỹ có dự trữ đầy đủ chưa v.v. Năm rồi cụ ăn thọ 90 tuổi và rút lui khỏi hội đồng quản trị, nhưng vẫn là “con heo” trong các buổi họp hàng tháng. (Từ gọi tắt là **PIG** – con heo – **Perpetually Invited Guest** – khách danh dự luôn có một chỗ ngồi trong các buổi họp). Ở tuổi ngoài 90 cụ vẫn đi bộ hằng ngày, một tháng 2 lần làng già ra báo thì cụ đảm nhiệm đi bỏ báo cho một phần khu xóm. Cụ độc thân cả đời, ngày xưa ở cùng với mẹ và chị hay em gái, nay họ

đều vấn số nên cụ ở một mình. Buồn cười ai được cụ nổi hứng mời vào nhà là sẽ được cụ cho xem 3 tủ kính to chứa toàn búp bê đủ kiểu đủ loại, đủ màu da sắc tộc. Chắc là gia sản của mẹ và chị hay em ngày xưa để lại. Hôm nào phải đề nghị cụ làm di chúc để lại cho mỗi nhà trong xóm một con búp bê thì mới giải quyết được toàn bộ sưu tập khi cụ trăm tuổi.

BÁC GREG: hai vợ chồng bác Greg & Susie ở đối diện nhà tôi. Ngày tôi mới mua nhà, cùng bà địa ốc hạ bảng “For Sale” và bước vào nhận nhà mới thì bác đã mau mắn bước sang chào hỏi. Sau này biết được bác có chân trong hội đồng quản trị thật tình mình không thoải mái chút nào. Ở gần “chức sắc” lỡ có vi phạm gì lại vướng vào... lao lý! Thật ra thì hai bác rất dễ thương, tận tình giúp đỡ mọi mặt, đã từng mấy lần cùng mình ba chân bốn cẳng rượt đuổi con cún khi nó sống chuồng. Cún của mình thích sống chuồng đi rông lắm, vừa sơ hở chưa đóng kịp cửa lại là chị đã phóng ra đi hoang đành chỉ địa luôn một mạch, nhưng luôn nhớ đường trở về nhà. Bác Greg cũng tìm cách “bao che” cho con cún khi nó tọt rách lai quần một bà hàng xóm trong một lần đi rông của nó. Mommy phải ra hầu “toà án nhân dân”, long trọng hứa hẹn từ nay sẽ canh

giữ nó cẩn thận hơn.

Bác Greg đã ngoài 70 nhưng vẫn chơi trong “đội tuyển” volley dưới nước tại hồ bơi vào mùa hè, và phụ trách xưởng mộc trong làng già một ngày trong tuần. Năm rồi bác xin được gỗ người ta đốn cây ở đầu đống, mang về xưởng cưa xẻ, khắc tên khu xóm, đánh dấu bóng loáng, rồi một mình ra cửa Nam và cửa Bắc của xóm dựng cột, lắp ráp, trưng lên bảng tên của khu xóm bằng gỗ mỹ thuật. Quận nhà tôi có chương trình khuyến khích dân chúng trồng cây cao bóng cả để lấy bóng mát và làm sạch môi trường. Vườn ươm cây của quận hàng năm có hàng trăm cây con mang cho những cộng đồng trong quận. Bác Greg “canh me” xin chúng về trồng quanh xóm, đã được hơn 30 cây. Bác thuê

trồng cây vào mùa thu, đến mùa hè nóng bức lại hì hục dẫn ống tưới ra tưới gốc cho chúng để giữ cho cây con không chết yếu. Nay thì cây đã vững mạnh. Di sản của bác sẽ tồn tại mãi sau khi bác ra đi. Thật là nể những cụ cao niên như vậy.

CHỊ MINE: người gốc Thổ Nhĩ Kỳ, nàng là “nữ hoàng giao tế” trong xóm. Nhà nào trong xóm vừa bán, giá bao nhiêu, là nàng cập nhật ngay cho bà con biết. Người mới dọn đến được nàng ghé đến thăm hỏi và “tìm hiểu” ngay. Hằng năm trong xóm tổ chức tiệc tùng trong nhà hay ngoài trời đều có Mine đảm nhiệm đi chợ búa, lập danh sách, thu tiền v.v. Nàng là người đầu tiên xuất hiện bày biện và cũng là người ở lại sau cùng dọn dẹp và “thanh toán” hàng dư.

Rổ rau quả gặt hái trong vườn chị Mine

Sau một buổi barbecue là có Mine đi đến những nhà trong ban tổ chức “chia cửa”, bịch bánh mì, lọ mayonnaise, hay những bánh hamburger đông lạnh không dùng hết. Mine là tay thợ nướng bánh khéo, từ bánh mì đến bánh cake, cookies, đủ loại. Trong nhà luôn có một bao bột mì to dùng 20 lbs mặc dù sống một mình. Nàng nướng bánh cho con cháu và cho hàng xóm nên tiêu thụ bao bột rất nhanh. Trong 3 cô con gái thì có 2 anh rể người Hàn nên Mine cũng rành rẽ ngày Tết âm lịch hay món bún japchae. Trong mùa trồng trọt ngày nào Mine cũng có mặt ngoài “ruộng” chăm sóc những luống cà, luống ớt, giàn đậu đũa, đậu ve v.v. Nàng từng khoe rằng trong mùa trồng trọt nàng không phải mua rau củ gì ngoài chợ trừ hành tỏi. Ở tuổi ngoài 70 Mine vẫn không quản ngại “cày sấu cuốc bẫm” và sẵn sàng chia sẻ thu hoạch với bạn bè.

CHÀNG AARON: chàng là chủ tịch câu lạc bộ tiếng Pháp trong làng già. Câu lạc bộ có vài chục người. Một thành phần hội viên đến từ thuộc địa Pháp ngày xưa như Tunisie, Mauritius v.v. Họ nói tiếng Pháp như tiếng mẹ đẻ, giọng Pháp điêu luyện, văn phong bay bướm nghe chóng mặt. Cũng có những người Mỹ học tiếng Pháp võ vẽ, phát âm nặng trịch giọng Mỹ,

Những "đồ chơi" do chàng Aaron tự lắp ráp

nói năng ngập ngừng, và hay ăn gian bắt qua tiếng Anh trong khi đáng lẽ phải tập nói tiếng Pháp. Mình là thành phần lưng chừng, học tiếng Pháp là sinh ngữ chính suốt 7 năm trung học ở Sài Gòn ngày xưa, mỗi tuần 5,6 tiếng, mà đến giờ vẫn lúng lúng ba lúng búng, rõ chán! Cách dạy sinh ngữ ngày xưa chú trọng làm bài tập trên vở nhiều hơn là tập nói, nên giờ phải rứt rứt bước vào câu lạc bộ tiếng Pháp luyện lại cho khá hơn.

Aaron xuề xòa vui vẻ, lịch sự, hòa đồng với mọi người. Có lần chàng mời một nhóm nhỏ ghé nhà chơi mới thấy căn nhà nhỏ của chàng là một "kho đồ chơi". Chàng đặt mua những công trình mỹ thuật bằng gỗ khắc tinh vi, về ráp lại thành những hộp nhạc vận chìa khóa lên nghe nhã nhạc réo rắt, những chiếc xe ngựa thời xưa như thời các vua Louis bên Pháp, có bánh xe tròn to, những đồng hồ có quả lắc đưa qua đưa lại, chỉ giờ chính xác v.v. Chàng cũng vừa

bước vào nghề gốm được một năm nay, nặn hay đúc những tượng nhỏ rồi sơn phết, gửi đem nung, mang về bày đầy tủ rất đẹp. Mỗi đây chàng lại khoe cái trống con mới tậu để theo học lớp trống mới mở tại làng già. Đúng là ăn chơi mát mẻ, mà toàn là những thú vui lành mạnh. Tháng rồi thấy chàng lên mặt báo trong làng già, được giới thiệu là tiến sĩ Aaron X. ngành IT, sẽ có buổi nói chuyện về vấn đề IT gì đó. Ủi chà, nể thiệt!

Hồn nhiên vô tư, sống vui sống khỏe

Đọc tờ báo bán nguyệt san trong làng già, ta thấy đủ mọi rao vặt tìm bạn ăn chơi. Có mục kêu gọi những ai thích đánh bài bridge hãy tụ lại một nhà nào đó vào tối thứ Năm. Nhóm chơi mạt chược, chơi Scrabble, chơi Canastas v.v. cũng réo gọi người tham gia vào sáng thứ Tư, chiều thứ Ba v.v. đủ cả. Những ai thích cùng xem phim Pháp và sau đó cùng chia sẻ thức ăn toàn cầu hãy liên lạc

với XYZ tại email.... với điều kiện: không dị ứng với mèo! Người khiếm thị có xe đạp tìm bạn đồng hành để đi xe đôi với nhau. Nhóm pickleball chơi trong nhà lẫn... ngoài ngõ, đang kiếm thêm thành viên. Một nhóm người Phi Luật Tân đang muốn thành lập câu lạc bộ Phi, xin liên lạc với ABC v.v.

Người Mỹ xem tuổi già là trách nhiệm của mình, không phải của con cháu

Người già trong làng già này sống vui sống khỏe một cách độc lập chứ không bám vào con cháu. Họ "vô tư" ăn chơi! Và cũng không thấy ai đảm nhiệm chuyện "vá dũ" cho con cháu như nhiều người Việt. Họ vẫn có liên hệ mật thiết với gia đình, ngày lễ cũng đến nhà con cháu ăn tiệc, có khi cùng đi nghỉ hè với con cháu. Khi bệnh hoạn con cháu họ cũng chạy đến giúp đỡ hay thu xếp đưa đi bác sĩ, bệnh viện, giúp thuê người trông nom. Có người tuy lớn tuổi mà vẫn

còn cưu mang cha mẹ già anh hay chị lớn tuổi hơn. Tình cảm và sự chăm sóc người thân trong gia đình Mỹ vẫn thấy được, không thấy cảnh con cháu tệ bạc bỏ rơi như người Việt chúng ta thường "nghe đồn" hay khẳng định qua thành kiến. Tuy nhiên, người Mỹ cao tuổi xem tuổi già là trách nhiệm của họ chứ không phải của các con. Họ không trông mong quá nhiều ở con cái. Họ độc lập về tài chính và sẵn sàng chi trả để tự lo thân, không làm gánh nặng cho con. Người Việt dường như đa số cố gắng "bảo toàn tài sản" để truyền lại cho con cái sau này, hay bán nhà giao tiền cho con rồi về ở với chúng. Có lần tôi làm một con toán nhanh cho hai anh chị đến tuổi già yếu không tự lo được nữa. Tôi khuyên anh chị nên bán nhà rồi tìm vào dưỡng lão hạng tốt. Nếu anh chị bán nhà được 800k, vào nhà dưỡng lão mỗi tháng trả 8k, thì cũng chỉ được 100 tháng, hơn 9 năm nữa. (Tính nhanh, chưa trừ tổn phí, thuế má thì chắc là free v.v.) Ở tuổi U90 và U100, biết Trời còn cho sống bao năm nữa? Để cái nhà mình dày công gây dựng bao năm "nuôi" mình ở tuổi già thay vì để con cháu nuôi. Chỉ bàn thế thôi. Mỗi người phải tự tính lấy chương trình cho mình, hay là ... để Trời tính cho!

Bài và hình TM

Bàn uống trà

Bàn uống trà (coffee table) là một món đồ nội thất tiện dụng. Nhiều thiết kế bàn uống trà còn được tích hợp các tính năng như không gian lưu trữ ẩn, chỗ ngồi bổ sung và tủ lạnh mini. Những gợi ý dưới đây sẽ giúp bạn chọn một bàn uống trà phù hợp.

■ **Lựa kiểu dáng.** Mặc dù hầu hết các bàn uống trà tiêu chuẩn đều có hình tròn, hình bầu dục, hình chữ nhật hoặc hình vuông nhưng cũng có những kiểu dáng cong, mềm mại khác. Những chiếc bàn này mang đến sự tự nhiên và thoải mái mà những chiếc bàn uống trà góc cạnh tiêu chuẩn không thể có. NGUỒN: LIVINGECT.

■ **Chọn bàn uống trà thể hiện phong cách và cá tính của bạn.** Một số câu hỏi sẽ giúp bạn tìm ra mẫu bàn uống trà phù hợp như: Bạn thích những màu sắc và hoa văn nào? Bạn muốn có vẻ ngoài truyền thống hay hiện đại? Bạn muốn cảm giác trang trọng hay thoải mái? Chiếc bàn đó có phù hợp với các đồ nội thất khác trong nhà hay không? NGUỒN: RENOGUIDE.

■ **Đo đạc kỹ trước khi mua.** Kích thước tiêu chuẩn của bàn uống trà là cao khoảng 17 đến 19 in, sâu 24 in và rộng 36 đến 48 in. Nhưng điều này có thể thay đổi. Để bảo đảm chọn được bàn uống trà vừa vặn, cần đo đạc không gian và nội thất xung quanh trước khi mua. NGUỒN: PINTEREST.

■ **Chọn vật liệu phù hợp.** Nên ưu tiên độ bền và sự an toàn khi chọn vật liệu làm bàn uống trà. Kiểm tra kết cấu của đồ dùng cả về mặt xúc giác và thị giác. Xem xét các yêu cầu bảo trì của bàn uống trà để bạn có thể chọn loại vật liệu dễ sử dụng và phù hợp với lối sống của mình. NGUỒN: AMAZON.COM.

■ **Chọn vị trí thích hợp.** Bàn uống trà thường được đặt ở phòng khách hoặc phòng gia đình. Vì family room thường có nhiều hoạt động hàng ngày nên bạn sẽ muốn dùng những món đồ nội thất có chức năng kép. Những chiếc bàn uống trà thiết kế tinh xảo, bắt mắt phù hợp với không gian phòng khách trang trọng. NGUỒN: LUXURY FURNITURE COMPANY.

■ **Lập ngân sách.** Cấu tạo, vật liệu, mức độ lắp ráp, độ bền dự kiến và chính sách bảo hành sẽ quyết định giá cả của một bàn uống trà. Quyết định dành bao nhiêu tiền để sắm một bàn uống trà tùy thuộc vào nhu cầu và mục tiêu thiết kế của bạn.

NGUỒN: PINTEREST.

Điện thoại đa dụng

Công ty Oukitel mới đây đã giới thiệu một loại điện thoại đa dụng dùng khi đi cắm trại hay đi thám hiểm. Điện thoại có tên WP100 Titan có kích thước 7 x 3.3 x 1.4 in (17.8 x 8.4 x 3.5 cm) và nặng tới 1.9 pounds (876 gam), nhưng nếu xét công dụng của nó thì trọng lượng lớn này có thể bỏ qua. Trước hết WP100 Titan có pin chứa lượng điện rất cao, đủ dùng để gọi điện thoại 289 giờ liên tục hoặc xem video 49 giờ liên tục. Điện thoại 2 sim này đồng thời cũng là đèn rọi có độ sáng 1,200 lumen, camera độ phân giải cao với cảm biến hình ảnh, camera nhìn đêm, loa phát âm 130 dB và đồng thời là máy chiếu phim lên màn ảnh lớn. Nếu chỉ dùng cho một mục đích, pin cung cấp đủ điện cho đèn rọi 150 giờ liên tục hoặc chiếu được 6 phim dài.

Máy có thể bị chìm trong nước 30 phút mà không bị thấm, hoàn toàn ngăn trở được khói bụi, chịu được va chạm mạnh và hoạt động bình thường trong môi trường từ -4 độ F tới 131 độ F. Máy sẽ được bán vào tháng 4 với giá \$599.

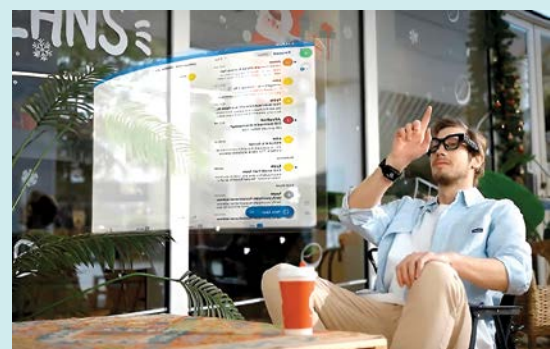

Dụng cụ điều khiển từ xa

Nếu bạn đã chán việc sử dụng remote control để điều khiển thiết bị như TV, tủ lạnh, lò nướng, bạn có thể dùng một dụng cụ điều khiển từ xa mới có tên là CenWatch.

CenWatch có hình dạng như một đồng hồ đeo tay có lắp đặt hệ thống quét LiDAR (phát hiện ánh sáng và đo khoảng cách). Nằm dưới cổ tay người đeo, hệ thống sử dụng tia laser hồng ngoại để đo vị trí không gian 3 chiều của các ngón tay so với cổ tay và vị trí của cổ tay so với cơ thể khi chúng cử động với độ chính xác 1mm. Chỉ cần giơ cánh tay ra phía trước (giống như đang xem giờ trên đồng hồ), hệ thống sẽ được kích hoạt và xử lý dữ liệu để xác định lệnh nào muốn được thực hiện. Lệnh đó sẽ được truyền tới hệ điều hành Android, iOS, Windows, Mac... của thiết bị được sử dụng như TV, máy tính hay thiết bị khác, kể cả dụng cụ như kính thực tế ảo (VR) hay thực tế gia tăng (AR). Người dùng có thể thực hiện tất cả các tác vụ như chạm (tapping), nhấp (clicking), vuốt (swiping), cuộn (scrolling), vẽ và viết lên màn hình hay gõ chữ trên bàn phím ảo.

CenWatch có trọng lượng 92gam với pin điện hoạt động 10 tiếng cho mỗi lần sạc. Dụng cụ sẽ được bán với giá \$499.

"Xì hơi" cũng sống khỏe

Thời mạng xã hội lên ngôi, nhiều người làm ra khối tiền khi từ một người bình thường trở thành nổi tiếng trên mạng xã hội. Nath Wyld, từng là một thợ mộc, bỗng một ngày trở thành thợ ... đánh rắm trên mạng TikTok, có vô số người theo và xem cách Nath "xì hơi". Nath bảo không ngờ "nhu cầu" xem đánh rắm của thiên hạ lại cao vậy. Nhờ vậy mà chỉ riêng việc đánh rắm này mà Nath Wyld kiếm mỗi tháng được khoảng 3,000 đô Úc.

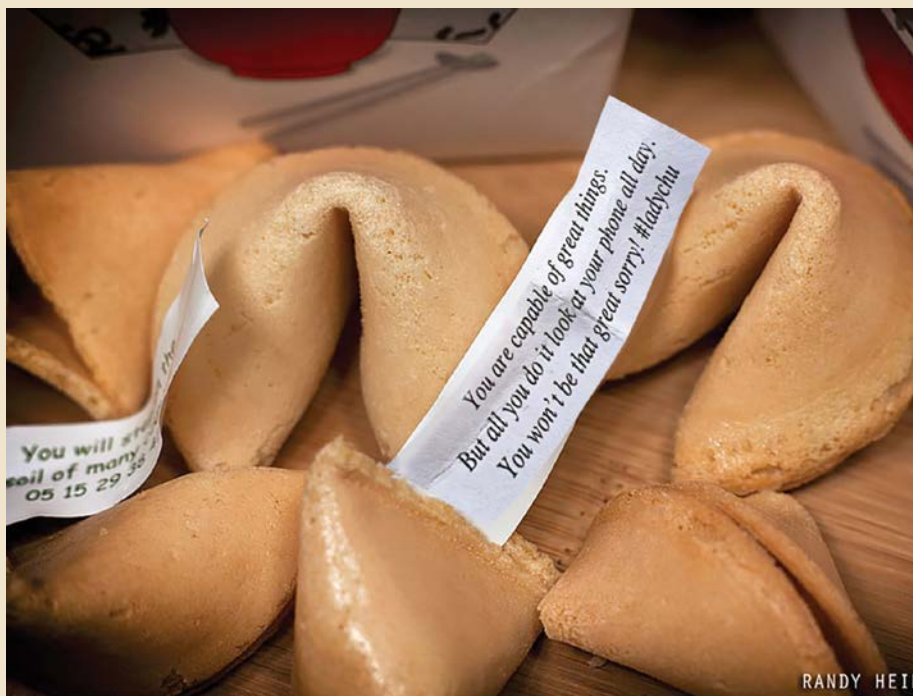
Súng, tùy cách dùng

Một chủ nhà hàng tại Quảng Ngãi bị bồ nhí né mặt bèn xách súng đi tìm người yêu. Tìm đến tiệm tóc của cô gái, người đàn ông này đã chĩa súng vào đầu mình để yêu cầu cô gái ra nói chuyện. Có lẽ cô gái rề rà sao đó, mà công an Quảng Ngãi có mặt tại tiệm hớt tóc T.T (số 150 đường Bùi Thị Xuân, phường Nghĩa Lộ, TP Quảng Ngãi) để xem súng thật hay giả. Thì ra súng thật! Anh chàng về đồn vì tội sử dụng súng bất hợp pháp trước khi kịp tâm sự cùng người đẹp.

Đổi mới không tới

Một nhà hàng Tàu tại Sydney (Úc) muốn tạo một "lối đi riêng", bèn đặt nhà sản xuất bánh cookie có in một câu gì đó trong chiếc bánh với nội dung mới lạ cho mình. Thay vì những câu vô thưởng vô phạt đại loại như "Vận may của bạn đang đến" hay "Tình yêu sẽ mỉm cười cùng bạn", nhà hàng này sáng tác những câu như "Nếu bạn cứ dán mắt vào điện thoại thì sẽ không ra cái ô n gì" hay "Năm Tỵ đang đến với thay đổi lớn với bạn, bạn sẽ ly dị". Nếu hài hước thì hơi lố, mà thiệt thì...

Vũ Khắc Khoan & Thần Tháp Rùa

Vũ Khắc Khoan sinh ngày 27/02/1917 tại Hà-Nội, là học trò trường Bưởi. Ông học y khoa 2 năm, trước khi vào trường Cao đẳng Canh Nông. Tốt nghiệp, làm kỹ sư canh nông được một năm rồi chuyển hẳn sang nghề dạy học, dạy tại 2 trường Nguyễn Trãi và Chu Văn An, Hà-Nội. Đồng thời ông hoạt động kịch nghệ, viết văn, thành lập nhóm Quan Điểm với Nghiêm Xuân Hồng. Năm 1954 di cư vào Nam, Vũ Khắc Khoan cộng tác với nhật báo Tự Do, dựng lại nhóm Quan Điểm (với Nghiêm Xuân Hồng và Mặc Đỗ). Ngoài ra ông còn dạy học tại các trường Nguyễn Trãi, Chu Văn An ở Sài-Gòn. Từ 1962 ông lên dạy đại học. Chủ trương nguyệt san Vấn Đề cùng với Mai Thảo, ông dạy và làm giám đốc Kịch nghệ tại trường Quốc Gia Âm Nhạc ở Sài-Gòn.

Di tản sang Hoa Kỳ năm 1975, ông dạy Pháp văn tại đại học Minnesota trong 2 năm, cộng tác với tờ Đất Mới (của Thanh Nam) và tờ Văn của Mai Thảo. Cuối đời ông sáng tác Đọc Kinh (1990), Đoàn văn Xa nước (1995). Vũ Khắc Khoan mất tại Minnesota ngày 12/9/1986.

Tác phẩm của Vũ Khắc Khoan gồm:

- *Thằng Cuội Ngồi Gốc Cây Đa* (Lộng ngôn 1948)
- *Giao Thừa* (Kịch 1949)
- *Hậu Trường* (Kịch 1949)
- *Thần Tháp Rùa* (Truyện 1957)
- *Thành Cát Tư Hãn* (Kịch 1961)
- *Ngộ Nhận* (Lộng ngôn 1969)
- *Mơ Hương Cảng* (Tuỳ bút 1971)
- *Những Người Không Chịu Chết* (Kịch 1972)
- *Tìm Hiểu Sân Khấu Chèo* (Khảo luận 1974)
- *Vở Chèo Quan Âm Thị Kính* (Khảo luận 1974)
- *Đọc Kinh* (Tuỳ bút 1990)
- *Đoàn Văn Xa Nước* (Tuỳ bút 1995)

Sau đây Trang Tài Liệu Văn Học xin giới thiệu bài viết của Du Tử Lê.

NGUYỄN & BẠN HỮU

DU TỬ LÊ

Với cá nhân tôi, tác giả tập truyện “Thần Tháp Rùa,” nhà văn Vũ Khắc Khoan là một trong những nhà văn lớn của 20 năm Văn học miền Nam; dù cho họ Vũ viết không nhiều (1). Nhưng mỗi tác phẩm của ông là một kết tinh của tài năng, trí tuệ và thông điệp.

Thời Saigon trước 1975, những bài viết về ông không nhiều. Ông là người ít tham dự vào những sinh hoạt văn học, nghệ thuật của miền Nam. Ông chỉ giao du với một số bằng hữu chọn lọc; không kết nạp đệ tử mà chỉ có những sinh viên với khoảng cách kính trọng một bậc thầy. Một thần tượng.

Hầu hết thì giờ của họ Vũ được dùng vào việc dạy học tại một số trường trung học, rồi đại học. Đồng thời, ông cũng dạy kịch ở trường Quốc Gia Âm Nhạc và Kịch Nghệ Saigon. Có một thời gian họ Vũ được mời vào vai trò Giám Đốc Trường Kịch Nghệ, thuộc hệ thống trường Quốc Gia Âm Nhạc và Kịch Nghệ Saigon.

Tuy thận trọng trong việc giao tiếp với văn giới, nhưng tác giả “Thần Tháp Rùa” lại cho thấy, ông rất chí tình, keo sơn trong tình bằng hữu chọn lọc của mình.

Ở khía cạnh này, trong một bài viết của nhà văn Mai Thảo, nhan đề “Thế Giới Vũ Khắc Khoan,” do nhà An Tiêm Hải Ngoại xuất bản năm 1990, có đoạn như sau:

“...Chúng tôi cùng vào Nam. Và với Vũ là tờ Tự Do, diễn đàn đầu tiên của Bắc Hà mới tới, với Như Phong, Mặc Thu, bây giờ mới bị cầm tù ở quê nhà. Đình Hùng đã mất. Là nhóm Quan Điểm thành hình trên đất đứng của trí thức giai tầng ở giữa, bích chương dính đầy các thân cây quận Nhất: tờ báo dám nói sự thật, số ra mất quá khích đòi mỗi tuần chặt một đầu người. Chúng tôi chia thành hai nhóm. Sáng Tạo giễu Quan Điểm dám con quan đòi làm cách mạng

đổi thay thế giới. Quan Điểm cột Sáng Tạo, lũ trẻ ngồng cuồng, mỗi thằng một đôi giày da đen. Thời kỳ đó là ‘những ngày vui’ như một tựa đề truyện Khái Hưng, hai tòa soạn này chạy qua chạy lại trên cùng một khúc đường Phạm Ngũ Lão, tuyển tập thơ văn Đất Đứng đầu tiên do Mặc Đỗ thực hiện và người đạo diễn Vũ Khắc Khoan, áo lạnh vắt vai, những đêm tập duyệt Thành Cát Tư Hãn trên sân khấu trường Quốc Gia Âm Nhạc. Trời Saigon đầy sao, dưới đó văn nghệ sống. Đêm Saigon dịu dàng với nó văn nghệ thức, một ông sáng sao hai ông sao sáng, những bữa ăn trưa ở nhà Thanh Nam, chúng tôi bắt chước Thâm Tâm đập hết ly tách trên tường, những bữa ăn đêm trước rạp hát Kim Chung gây sự với cảnh sát, những khuya say kéo về Gác Mây Vũ Hoàng Chương, quây quần ở Gác Khói Đình Hùng, ký bông thắm ở nhà hàng Hải Biên, chờ ‘bắt’ tiền trước bàn giấy Khai Trí.

“Vũ với chúng tôi có thật nhiều thời kỳ. Mỗi thời kỳ một hình thái sinh hoạt chủ nghĩa, bằng ấy thời kỳ nối liền bằng những hợp mặt say. Tờ Văn Đê, hần ‘cho’ Thanh Tâm Tuyền, Thái Tuấn rồi tôi thay phiên chủ bút, những buổi trưa trong Đại Học Vạn Hạnh, nơi tá túc của hai đáng thiên tài kinh chống Phạm Công Thiện và Bùi Giáng, bấy giờ Phạm Thiên Thư mới là một chú tiểu quê mùa rụt rè tới xin đăng bài tùy bút đầu tay. Thời kỳ Vũ mỗi tuần đi máy bay lên dạy học ở Đại Học Đà Lạt, cứ khăn quàng cổ đỏ phơ phất ở phi trường Liên Khương, ngôi nhà nhỏ trên đồi nhìn xuống mặt nước hồ Xuân Hương, đêm hần dựng trên một sân khấu lộ thiên rét cóng vỏ Quan Âm Thị Kính, Thanh Tâm Tuyền bấm tôi kéo nhau lĩnh ra phố chợ uống rượu, sáng hôm

Nhà văn Vũ Khắc Khoan

sau nhà soạn kịch cho mỗi thằng chúng tôi một trận nên thân...”

Mặc dù bị một số người kết án là “khinh bạc,” nhưng tài năng, tên tuổi của họ Vũ lại được giới trí thức, sinh viên trân trọng như một ông... “thần.” Ngay văn giới, cũng không ít người đã gọi ông một cách kính trọng pha lẫn thân thiết “Ông Thần Thập Rùa” – Tên một trong những truyện ngắn được dùng làm nhan đề chung cho tập truyện “Thần Thập Rùa” của ông. Cũng có người gọi ông là “Đại Hãn,” một chỉ danh ngắn gọn dành cho Thành Cát Tư Hãn, được họ Vũ dùng trong vở kịch nổi tiếng “Thành Cát Tư Hãn” của ông, xuất bản tại Saigon, 1961.

Có người cho rằng vì tự thân nhan đề tác phẩm của Vũ Khắc Khoan, thích hợp để một số người có thể dùng nó, như một thứ tên gọi thứ hai dành cho tác giả. Nhưng, những người này quên rằng, trước đây, nhà văn Tchya/Đái Đức Tuấn cũng từng viết một tiểu thuyết truyền kỳ, nhan đề “Thần Hồ,” rất phổ cập, được nhiều người ưa thích. Nhưng không vì thế mà quần chúng hay văn giới gọi ông là “Ông... Thần Hồ.”

Lại nữa, hai chữ “Đại Hãn” vốn

chỉ là tên nhân vật chính trong vở kịch “Thành Cát Tư Hãn” của Vũ Khắc Khoan, chứ không phải là tên tác phẩm – Vậy mà một số người, đôi khi vẫn dùng tên nhân vật đó, để gọi họ Vũ.

Ngoài thí dụ về trường hợp của nhà văn Tchya/Đái Đức Tuấn, tôi không biết có nhà văn nào khác hơn Vũ Khắc Khoan, được đám đông dùng ngay nhan đề tác phẩm, hoặc tên nhân vật của mình, làm thành một tên gọi khác, để chỉ chính họ?

Nếu có, tôi tin, con số đó cũng cực hiếm. Tôi trộm nghĩ, tài năng cũng như nhân cách Vũ Khắc Khoan, ông xứng đáng được hưởng vinh dự hãn hữu ấy.

Phải chăng cũng vì thế, trong một bài viết mở vào tập “Độc Kinh” của họ Vũ, nhà văn Nghiêm Xuân Hồng, một trong những thành viên nhóm Quan Điểm, sau này trở thành một học giả, thiên sư uyên thâm về đạo Phật, kể rằng trong một chuyến du ngoạn trên một hồ nước lớn ở tỉnh Quảng Châu, Trung Hoa, đứng trên thuyền, ông chợt nghĩ tới những vị quỷ thần an cư lâu năm trong biển hồ này, có lẽ đã lâu không được nghe ai tụng đọc thần chú Thủ Lăng Nghiêm! Nên ông đã khởi tâm lớn tiếng tụng đọc 3 thần chú Thủ Lăng Nghiêm, rải xuống mặt hồ.

Sau đấy, Nghiêm Xuân Hồng cho biết, không hiểu do duyên khởi nào, ông bỗng nảy sinh lòng nhớ bạn, dù bình thường rất ít nhớ nhung. Ông viết:

“Trên đường về, tôi chạnh lòng nghĩ rằng có thể là họ Vũ đã thọ sanh làm một vị thần nơi hồ này... Vì cái vụ đó có thể hợp với duyên nghiệp cùng tâm tính của anh ta...”

DTL

BẢO HUÂN

Việt kiều hồi hương

NG. T. THANH DƯƠNG
ARLINGTON, TX

Ông Mạnh vừa tới tuổi về hưu đã dẫn đo suy nghĩ mấy tháng mới quyết định sẽ hồi hương về Việt Nam, một làng quê nhỏ tỉnh Bến Tre nơi ông được sinh ra, để sống an hưởng tuổi xế chiều bên đại gia đình, ông còn bà mẹ già sống với gia đình đưa em gái và nhiều họ hàng nội ngoại xung quanh.

Ông Sang bạn thân thiết, biết ông Mạnh về Việt Nam vì sống ở Mỹ cô đơn thiếu tình cảm gia đình, nhưng ông Sang vẫn lung lạc bạn:

- Tôi coi youtube một ông Việt Kiều Mỹ hí hỏn mang mấy thùng hành lý hồi hương về Việt Nam hưởng thú điền viên tuổi già. Ông ta khoe 2 thùng hành lý to chứa toàn đồ mới mua ở Costco, nào thuốc tây, thuốc bổ và bao nhiêu thứ vật dụng khác. Ủa, về Việt Nam sống mà vẫn tiếc rẻ mang theo đồ Mỹ? Chắc khi nào xài hết 2 thùng đồ Costco ông ta lại... hồi hương trở lại Mỹ quá.

Có người đồng tình với ông Mạnh, trở về là vì những tình thân ruột thịt, vì quê hương yêu dấu, khi chết

được gởi nấm xương tàn trên quê cha đất tổ, gần mồ mả tổ tiên.

Ý kiến bạn bè làm ông phân vân, nhưng khi ông Mạnh hỏi ý kiến thằng con trai duy nhất Ryan coi như nó đã quyết định cuối cùng giúp ông, nó trả lời ba phải:

- Tùy ba, miễn là ba thích.

Ryan lớn lên ở Mỹ, lấy vợ Mỹ nên nó suy nghĩ kiểu Mỹ, luôn tôn trọng quyền riêng tư của người khác.

Ông Mạnh vượt biên cuối mùa, 3, 4 năm trong trại tị nạn Thái Lan đợi chờ

thanh lọc ông đã yêu và kết hôn với một cô gái. Hai vợ chồng và thằng con nhỏ chưa tròn một tuổi may mắn đậu thanh lọc, đến Mỹ năm 1991.

Ông Mạnh góa vợ đã 3 năm nay. Ông buồn và hụt hẫng bơ vơ. Gia đình con trai ở cùng thành phố nhưng con dâu Mỹ, cháu nội Mỹ là thế giới khác với ông, may ra còn thằng Ryan nhưng nó cũng chẳng rảnh mà quan tâm gần gũi cha được.

Ông siêng về Việt Nam thăm gia đình hơn thời vợ còn sống, ông Mạnh đã chi tiêu hào phóng với thân nhân ở Việt Nam. Mẹ ông và gia đình cô Mai em gái luôn hôn hờ vui đón ông về thăm và bày tỏ bao niềm thương nỗi nhớ khiến ông cảm thấy ấm lòng.

o O o

Mẹ và vợ chồng cô Mai hoan hỉ đón ông Mạnh hồi hương mà họ hàng gần xa, hàng xóm láng giềng cũng chào đón ông hoan hỉ không kém. Trước khi ông về, mẹ và em gái ông đã hãnh diện khoe với vài người thân quen rằng mấy chục năm ở Mỹ ông có vốn liếng to và lương hưu hàng tháng của ông 1 ngàn rưỡi đô la Mỹ tính ra gần 40 triệu tiền Việt, cỡ mức lương của trí thức Việt Nam làm cho công ty nước ngoài. Cái tin

này lan ra khắp xóm ai cũng ngạc nhiên và trầm trồ chờ đợi ông Việt kiều hồi hương.

Ôi những bữa tiệc tùng chào đón sao mà vui, sao mà nghĩa tình thế, ngoài ruột thịt nhà mình, còn có ông bác ông chú, bà chị họ, ông anh họ xa lạ xa lắc cũng nhất quyết mời đưa cháu đưa em xa quê bao năm, đến nhà ăn mừng ngày đoàn tụ. Thậm chí một bà hàng xóm gặp ông Mạnh đã nửa đùa nửa thật mời mọc:

- Nè, ông Việt kiều, bữa nào ghé nhà chơi, con gái út tôi mới 40 tuổi chưa lập gia đình lần nào. Chịu hôn, tôi gả cho.

Những ngày sau đó ông Mạnh mới hoàn hồn, thanh thoi đi quanh xóm làng, ngắm cảnh đồng ruộng bao la, vườn cây trái xanh um, hàng dừa cao soi bóng nước. Quê hương đẹp quá, nơi đây ông sẽ vui sống tuổi xế chiều.

Ngôi nhà của cha mẹ ông Mạnh trước kia là căn nhà cấp 4, từ khi ông Mạnh về thăm quê, mẹ ông đã nói căn nhà này đáng ra là của con, nhưng con ở Mỹ nên gia đình em gái con về ở chung với mẹ, giúp mẹ cúng giỗ ông bà tổ tiên, con có tiền thì giúp mẹ xây lại nhà cho đàng hoàng.

Ông Mạnh đã gọi tiền về

xây căn nhà thành một trệt và hai tầng lầu, uy nghi lộng lẫy nhất nhì trong xóm, mỗi tầng 3 phòng rộng rãi.

Mẹ ông ở tầng trệt, lầu hai vợ chồng cô Mai, lầu ba vợ chồng con trai cô Mai ở. Ông Mạnh ở một phòng tầng trệt cùng với mẹ, ông thấy thoải mái. Ăn nhiều chứ ở bao nhiêu.

Những ngày đầu là những bữa cơm chung cả nhà vui vẻ, đại gia đình gồm ông Mạnh, bà mẹ, vợ chồng em gái, cùng con trai con dâu và 2 đứa cháu nội của họ, tổng cộng là 8 người. Cô Mai còn có đứa con gái lấy chồng ở Sài Gòn chưa tính, nó mà về quê ở chung chắc phải xây thêm từng lầu nữa.

Sau đó vì giờ giấc công việc của vợ chồng cô Mai bận rộn, để không làm phiền vợ chồng em phải cơm nước phục vụ mình và chính ông Mạnh cũng muốn sinh hoạt, cuộc sống tự túc cho khỏe người. Ông đề nghị sẽ nấu ăn riêng với bà mẹ, thích gì ăn nấy, bao nhiêu món ăn quê hương đang chờ đợi ông.

Mỗi sáng ông Mạnh tà tà đi bộ ra quán nơi đầu chợ gần nhà ăn tô hủ tấu, uống ly cà phê dân dã, giá tiền Việt tính ra tiền Mỹ rẻ rề. Rồi ông đi chợ, cái chợ quê này nhiều người biết ông là

Việt Kiều hồi hương, vì nghe đồn, vì nhìn thấy tướng tá bảnh bao của ông và vì cách ăn nói của ông. Khi ông mua miếng thịt, con cá, bó rau họ tính tiền bao nhiêu ông cũng nói OK trả tiền và cảm ơn đàng hoàng. Thế nên mấy bà ngoài chợ rất thích bán hàng cho ông, đã mau mắn lại bán được giá cao hơn. Chưa hết, mấy bà, mấy cháu nhỏ bán vé số cũng đánh hơi ông Việt Kiều dễ tính đã mời chào ông mua vé số, ông mua vài tấm họ năn nỉ bám riết ông phải mua thêm. Ngày nào ông cũng có một mớ vé số trong túi.

Đời là những ngày vui.

Đã vài tháng trôi qua, ông Mạnh tạm quen dần nếp sống mới, phong cảnh làng quê, chợ búa đã trở nên quen thuộc. Một hôm cô Mai đã hỏi khéo ông:

- Anh Hai về Việt Nam đã hơn 6 tháng rồi mà em chưa thấy anh Hai động đậy chi ...

Mẹ ông sốt ruột vô đề luôn:

- Chuyện nhà của đó con.

Ông Mạnh ngạc nhiên:

- Ủa, ý má và Mai là sao?

Má và Mai muốn biết khi nào con sẽ mua nhà để lo liệu tìm kiếm cho.

Ông Mạnh càng ngạc nhiên:

- Ủa... Ủa... má và Mai

đã sắp xếp cho con ở một phòng tầng trệt này là đủ rồi, con muốn ở chung với má với em và các cháu cho ấm tình đầu cần mua nhà riêng nữa.

- Con ơi, căn nhà này má đã sang tên cho vợ chồng con Mai rồi, con trai Việt Kiều của má phải mua nhà khác đẹp hơn to hơn cho hàng xóm nể nang chứ con.

Cô Mai thêm vào:

- Anh mua nhà coi như đầu tư luôn, nhà đất luôn luôn có lời mà, để tiền không cũng uống, rồi anh nghe bà con họ hàng than thở cho họ vay mượn hao hụt đi. Bác Tư đã mượn anh 20 triệu sửa nhà, anh Bảnh đã mượn 30 triệu đào ao nuôi cá. Em xót ruột giùm anh mà cản không kịp ...

Ông Mạnh ngỡ ngàng chưa biết trả lời sao thì ngoài sân có tiếng người, ông Mạnh tưởng là anh công an xã ghé nhà chơi và rủ ông đi uống cà phê như thường lệ, thì hai bà cán bộ hội phụ nữ xã bước vào, hớn hờ:

- May quá có chú Mạnh ở nhà.

- Chào hai cô đến nhà chơi.

- Dạ... dạ... từ ngày chú về quê tươi khỏe ra hen. Trước là chúng tôi đến thăm chú sau là xin chú ủng hộ tài chánh cho hội phụ nữ giúp các chị em

có 'sự cố' và neo đơn.

Lần trước hội phụ nữ đã đến quyền tiền vụ gì rồi, nay lại vụ này nữa. Chỉ riêng hội phụ nữ đã mấy lần, còn mấy hội khác nữa ông Mạnh không nhớ hết, nào ủy ban mặt trận quyền góp cho bảo lụt ở mãi đâu, nào "Hội khuyến học" của xã, giúp các cháu con nhà nghèo mua sách vở dụng cụ học đường v.v.

Họ đã đến tận nhà thăm hỏi tử tế và quyền góp, lần nào ông Mạnh cũng chi tiền hậu hĩ.

o O o

Thế là đã hơn một năm ở làng quê, ở Việt Nam, sau những ngày đầu vui thích háo hức, mọi cảm xúc xẹp xuống, cuộc sống đời thường dần dần hiện ra. Ngoài xã hội ông thấy lại những ký ức xưa, những cán bộ, những anh công an phường xã, ông làm giấy tờ gì cũng cực khổ "lên bờ xuống ruộng", cũng biếu tiền tặng quà. Rồi trong gia đình mẹ và em gái hối thúc ông mua nhà, dòm ngó vào túi tiền của ông. Ông Mạnh đã bị một cú "sốc" lớn, ông buồn lòng, căn nhà ông đã bỏ bao nhiêu tiền để xây dựng đẹp đẽ khang trang, ông chỉ ở một phòng cũng không xong. Mẹ ông thì sĩ diện khoe khoang tưởng ông nhiều tiền lắm của, em gái ông thì tham lam, họ muốn ông mua

nhà riêng để ở và sau này ông qua đời, căn nhà ấy lại thuộc về cô em gái và con cháu cô. Người thân ruột thịt còn tính toán lợi dụng thế nói chi bác Tư, anh Bảnh họ hàng bà con đã mượn tiền ông, nói chi đến chính quyền địa phương đã moi ruột ông đóng góp đủ thứ tiền mà ông chẳng biết những đồng tiền ấy sẽ đi về đâu. Ông cảm thấy mình bị lợi dụng, bị "trần lộn" vì "nghĩa tình".

Ông Mạnh đã suy nghĩ khó khăn bao nhiêu khi quyết định hồi hương về Việt Nam sống với người thân. Hôm nay ông đã quyết định dễ dàng và mau chóng bấy nhiêu để... hồi hương về Mỹ.

o O o

Ông Mạnh trở về Mỹ nhẹ tênh với chiếc túi xách tay. Ông Sang ra phi trường đón bạn:

- Tôi biết ngay mà, thế nào ông cũng về lại Mỹ, nhưng không ngờ ông về sớm thế.

Ông Mạnh mỉm cười:

- Rồi nước Mỹ đi xa, đi lâu, tôi mới thấy mình đã quyết định sai. Mấy tháng đầu ở Việt Nam tôi phải học lại cách sống, cách ứng xử với mọi thứ xung quanh mà dần dần vẫn không tìm được những gì tốt đẹp như mình nghĩ.

Ông Mạnh nhớ ra:

- Biết đâu ông Việt Kiều hồi hương với 2 thùng đồ Costco trên youtube mà ông đã kể tôi nghe cũng đã trở về Mỹ. Không biết ông ta có quay video chuyển trở về Mỹ cho mình xem không nhỉ ..

Ông Sang vừa lái xe vừa nhận xét:

- Ngoại trừ Việt kiều hồi hương vì lý do gia cảnh hoặc vì lý do gì đó họ không thích hợp cuộc sống ở Mỹ, còn những người từng sống chết vượt biên, những người từng khao khát đợi chờ được xuất cảnh tị nạn hay đoàn tụ gia đình đến một đất nước tự do dân chủ để làm lại cuộc đời nơi vùng đất hứa, sau nhiều năm làm việc dành dụm lại ôm tiền về Việt Nam sống khỏe khoắn ta đây Việt kiều thì tôi mắc cỡ giùm..

Ông Sang kết luận:

- Nước Mỹ tự do chẳng cấm cản công dân Mỹ ra đi và cũng không hoạnh hợ khi công dân ấy trở lại Mỹ, nên một số các ông bà Việt Kiều mới "le lói" hồi hương cho tới khi bầm giập hết tình hết nghĩa, hết tiền hết bạc hay ốm đau thập tử nhất sinh thì quay trở về Mỹ hưởng tiếp quyền lợi. Nếu nước Mỹ mà chơi ác ra luật "Bước chân đi cấm kỳ trở lại" đó ông bà Việt Kiều nào dám hồi hương Việt Nam.

NTTD (JAN. 22- 2025)

Một khách hàng đã được đông lạnh

Đông lạnh cơ thể để hồi sinh!

Yêu cầu tối cao đối với một người lựa chọn phương pháp đông lạnh, sau khi chết, là gì? Người ký hợp đồng đông lạnh cơ thể dựa vào tiền bảo hiểm nhân thọ để chi trả hợp đồng! Trên thực tế, đây là một trong những phương cách được đề xuất để có khả năng quay trở lại từ cõi chết, nếu một ngày nào đó khoa học thực sự có thể cứu chữa căn bệnh của họ. Thật ra, không có gì là chắc chắn cả, nhưng để thoát khỏi tình thế hiện nay, một số người chọn đông lạnh cơ thể, còn gọi là “Mister Freeze” (Ông Đông lạnh)...

ĐÀO DUY HÒA
SYDNEY, AUSTRALIA

Ở tuổi 24, Becca Zeigler đã lên kế hoạch cho “kiếp sau” của mình: cô đã ký hợp đồng với một phòng thí nghiệm ở Berlin nhằm đông lạnh cơ thể với hy vọng được hồi sinh trong kiếp sống mới. Becca Zeigler sống và làm việc tại thủ đô nước Đức, đã ký hợp đồng với công ty

Các chuyên gia đang tiến hành đông lạnh khách hàng

khởi nghiệp Tomorrow Biostasis, chuyên bảo quản cơ thể những người quá cố ở nhiệt độ rất thấp để hồi sinh họ nếu một ngày nào đó tiến bộ khoa học cho phép.

Khi thời điểm bước qua bên kia thế giới của cô đến, một nhóm bác sĩ sẽ dim Becca Ziegler vào thùng chứa đầy dung dịch azote, ở nhiệt độ -196°C , sau đó sẽ chuyển khối đông này đến một trung tâm đặt tại Thụy Sĩ. Cô Becca Ziegler, giám đốc sản phẩm của một công ty công nghệ ở California, giải thích với AFP: “Nói chung, tôi yêu cuộc sống và tò mò muốn biết thế giới của chúng ta sẽ như thế nào trong tương lai”.

Xuất hiện vào những

Đông lạnh bộ não

năm 1960, phương pháp đông lạnh không còn dành riêng cho những người tử phú lập dị hay trong chuyện viễn tưởng. Trong phim The Empire Strikes Back, tài tử Han

Solo được đông lạnh và trong phim *Hibernatus*, tài tử hài Louis de Funès cũng được đông lạnh, sau đó trở lại cuộc sống của một người đàn ông được giải thoát khỏi

băng tuyết vùng cực. Một số công ty ở Hoa Kỳ đã thực hiện quy trình đông lạnh cơ thể để hồi sinh và ước tính có khoảng 500 người đã giao phó xác của mình cho cái lạnh lâu dài.

Mua bảo hiểm nhân thọ để tài trợ cho đông lạnh cơ thể!

Được thành lập vào năm 2020 tại Berlin, Tomorrow Biostasis là công ty đông lạnh cơ thể đầu tiên ở Châu Âu. Mục tiêu của họ “là giảm chi phí đông lạnh để mọi người có thể tiếp cận được dịch vụ này”, một trong những người sáng lập, Emil Kendziorra, nói với AFP. Với khoản 50 euro mà khách hàng phải đóng mỗi tháng trong suốt cuộc đời của mình,

công ty khởi nghiệp của chúng tôi sẽ đông lạnh cơ thể khách hàng sau khi họ qua đời.

Ngoài số tiền 50 euro đóng hàng tháng, khách hàng phải đóng thêm khoản tiền 200,000 euro được trả một lần sau khi chết. Nếu chỉ đông lạnh não, số tiền đóng sẽ là 75,000 euro. Số tiền này có thể được tài trợ thông qua hệ thống bảo hiểm nhân thọ.

38 tuổi và đến từ Darmstadt, miền Tây nước Đức, Emil Kendziorra học y khoa và chuyên nghiên cứu về ung thư, trước khi từ bỏ vì thất vọng trước sự tiến bộ chậm chạp trong lĩnh vực này. Ông nhận xét: “Một trong những ưu thế của phương pháp đông

lạnh là nó có thể được thực hiện ngay bây giờ.”

Tomorrow Biostasis cho biết họ có khoảng 700 khách hàng đã ký hợp đồng bảo quản bằng phương pháp đông lạnh và họ đã thực hiện đông lạnh cho 4 người vào cuối năm 2023. Theo Emil Kendziorra, hầu hết khách hàng có tuổi từ 30 đến 40 tuổi, làm việc trong lĩnh vực công nghệ và đa số là nam giới. Khi một khách hàng qua đời, Tomorrow Biostasis cam kết gửi xe cứu thương được trang bị đặc biệt để giữ lạnh cơ thể người quá cố bằng nước đá và nước. Sau đó, thi thể được truyền “chất giữ lạnh” và vận chuyển đến cơ sở chuyên bảo quản bằng đông lạnh ở Thụy Sĩ.

Đông lạnh không bảo đảm kết quả

Vào năm 2016, một nhóm các nhà khoa học đã thành công trong việc đông lạnh bộ não của thỏ trong điều kiện đông lạnh hoàn hảo. Vào tháng 5 năm nay, các nhà nghiên cứu Trung Quốc từ Đại học Phúc Đán đã sử dụng một kỹ thuật mới để đông lạnh mô não người và được xem là vẫn hoạt động bình thường sau 18 tháng đông lạnh.

Nhưng đối với Holger Reinsch, nhà nghiên cứu tại viện nghiên cứu ILK ở Dresden, Đức, hy vọng có thể khiến một người bị đông cứng sống lại trong tương lai gần là rất mong manh. “Chúng

tôi đang hoài nghi. Cá nhân tôi khuyên bạn không nên sử dụng quy trình như vậy”, ông nói với AFP.

Emil Kendziorra thừa nhận không có gì bảo đảm: “Chúng tôi không biết liệu điều này có khả thi hay không. Tôi nghĩ đây là một cơ hội tốt, nhưng liệu có chắc chắn không? Tôi nghĩ là không”. Bất kể điều gì xảy ra trong tương lai, Becca Ziegler nói rằng cô chắc chắn mình sẽ không hối hận về quyết định của mình. “Nó có vẻ kỳ lạ”, cô thừa nhận. “Nhưng nếu không chọn cách này, xác chết sẽ được cho vào quan tài để cho đàn gòi bọ gặm nhấm”.

Bài và hình ĐDH

Công ty Tomorrow Biostasis

TRUYỆN MIỀN ĐÔNG TUYẾT

Mẻ sớ của Dim

NGUYỄN MẠNH TUÂN phóng tác

Lớp tuyết bắt đầu cứng mặt, đôi chỗ trở thành băng mỏng, trơn như mỡ, giá không có núm đinh sắt dưới đế giày hay đôi vợt đặc biệt để di chuyển, chắc ít người muốn ra ngoài. Đã vậy, còn thêm thứ gió Bắc cực lạnh như cắt vào thịt; xuyên qua từng lớp áo da thú dày dặn, thấm vào tủy xương ...

Thời tiết băng giá tới độ làm tê cóng cặp vó uyển chuyển, nhẹ như không

chạm đất của giống nai sừng dâng, là cơ hội thú vị của lũ chó sói. Chúng kéo đi từng đàn, ngay ban ngày, như những chấm nâu đậm trên làn tuyết trắng xóa, giữa cánh rừng thông bát ngát trong khoảng thung lũng chạy dài theo triền sông vùng cực bắc Gia Nã Đại.

Đây cũng là dịp may cho Dim nữa: anh có thể rời đất săn quen thuộc, mà chẳng sợ gặp ai. Cỗ xe của Dim khá tốt, gỗ nhẹ, đánh quánh như thứ sắt

trui kỹ, lướt băng băng... Phía trước là đàn chó lực lưỡng, 8 con cả thầy, đang gò lưng, vươn cổ, sát bụng xuống mặt tuyết. Dim có tiếng khéo nuôi chó, sự chăm chút sức vật của anh được đền đáp xứng đáng; mỗi khi cần vượt chặng đường khó khăn, anh có thể tin tưởng vào đàn chó thuần thực của mình.

Thực ra, xe cũng chẳng chở gì nặng, toàn những thứ tay bầy thú nào cũng đem theo: bánh khô, thịt

sấy, đồ hộp, rồi súng đạn, chăn lều... Có điều lần này Dim tính đi xa, nên những hành trang linh kinh này choán hết chỗ ngồi, khiến anh phải đứng phía sau xe.

Khuôn mặt gân guốc xưa nay của Dim lúc này giấu kín dưới vành mũ lông, chỉ hé lộ đôi mắt đen láy, sắc bén, đôi phía xa một cách lo ngại.

Không phải bây giờ Dim mới có vẻ tự lự: anh mất ăn mất ngủ từ 5 bữa rồi; ý nghĩ độc nhất trong đầu anh là: làm sao thoát khỏi tay nhóm trinh sát đặc biệt trong vùng, có vậy thôi!

Dim cũng chẳng có cách nào hơn là đi sâu mãi vào cánh đồng tuyết, mênh mông bát ngát, vắng vẻ như một thú sa mạc băng giá.

Câu chuyện xảy ra trong tuần trước, nhanh chóng, bất ngờ như cơn ác mộng. Bữa đó, Dim xách nắm da thú vừa lột vào trong quán rượu... Trời lạnh dữ dội, Dim phải có chút gì cho ấm bụng. Anh lỡ tay xô phải một gã thợ săn khác đang say nhè... Gã chồm vào anh như con thú điên, lưỡi dao sắc sáng loáng hoa lên như làn chớp dưới ánh đèn...

Dim chẳng thể nào làm khác được... Anh cũng chẳng có thứ khí giới gì trong tay. Tránh được nhất dao thứ ba của gã say, anh trả lại cho gã trái đấm như trời giáng vào cằm. Không may cho

Dim, gã say rượu không còn sức đứng vững, gã ngã vật xuống, đầu đập vào cánh cửa!...

Lão chủ quán cố gắng nâng gã dậy... Lão nhìn Dim, lắc đầu:

- Cú đâm của chú mình tai hại quá!

Tai hại thực, vì gã say rượu tắt thở ngay khi đó.

Lão rót cho Dim ly rượu mạnh rồi chỉ ra cửa:

- Cạn ly rồi “chuồn” ngay đi, nếu chú không muốn rũ xương trong tù!

Đó là điều chẳng bao giờ Dim muốn: xa cánh đồng tuyết bao la với đàn chó, chiếc xe, hàng bày cùng những tấm da chồn, da sói mượt như nhung, Dim sẽ héo hắt chết mất!

Ngoài kia, anh chưa kịp tháo hành trang, tất cả đều sẵn sàng cho chuyến khởi hành vội vã. Chỉ nửa phút sau, Dim đã bám vào thành xe, vung chiếc roi da làm thành tiếng quát khô, gọn, ròn tan, thúc giục đàn chó băng mình vào màn tuyết.

Trời u ám thêm, có vẻ bớt lạnh đôi chút: đó mới là điều đáng ngại. Kinh nghiệm đã dạy cho Dim như vậy, cái ẩm dịu của không khí lúc này chỉ là diêm báo trước cơn bão tuyết ghê gớm sắp tới.

Tiếng roi da dồn dập hơn, đàn chó cũng chạy nhanh hơn: anh cần đến cánh rừng thông trước khi trời nổi gió. Khu rừng bát ngát, làm thành một vệt

xanh thắm tít đàng xa. Trước đó là dải lụa bạch, trắng màu bạc, uốn lượn giữa cánh đồng mênh mông. Dim nhận ra dòng sông quen thuộc lúc này đã đóng băng, lấp lánh như mảng gương dưới chút ánh sáng thoi thóp.

Chẳng mấy tay thợ săn vượt sông khéo léo như Dim: anh có cặp mắt nhận xét tinh tế để chọn lựa nước bước của đàn chó trên mặt băng; một chút màu sắc, vài đường rạn nứt đủ để anh nhận ra chỗ nào nên tránh, nên đi. Lũ chó hào hển, dài cổ, chúi mũi về trước, dò dẫm đặt từng bước giữa lớp đá mỏng, đôi chỗ sắc nhọn như thú gai của cây rừng.

Dim vất vả chẳng kém: anh vừa đẩy, vừa kéo, lúc bên phải, lúc bên trái, nẩy vài viên đá, gõ vài sợi dây, hò hét như quát tháo với đàn chó thấm mệt.

Chiếc xe qua sông bình yên... Trời đổ tối thực mau, một phần vì mây đen ở đầu đôn tối, nặng trĩu nền trời. Gió bão bắt đầu... Từng mảng tuyết bốc tung, tơi tả trong cơn lốc... Nhưng rừng thông đây rồi, những thân cây lớn, thẳng tắp với lớp cành vươn thấp và tàn lá dày đặc, là nơi trú ẩn chắc chắn nhất giữa cơn giông tố.

Trận bão tuyết dịu đi vào khoảng nửa đêm. Lớp văng trên mặt sông có thêm lượt tuyết dày. Cánh đồng trắng xóa, bát

ngát, trở lại vẻ bình thản thường nhật.

Dim dậy sớm lắm, anh còn chặng đường dài phải vượt để kịp tới biên giới trước khi trời tối. Ra tới ven rừng, Dim ngược nhìn phía chân trời một cách lo ngại: khí hậu mùa này thay đổi bất ngờ, thêm trận bão tuyết nữa là không khéo phải nằm đường!

Chợt anh nhú mày, hồi hộp lạ lùng: tít đàng xa, bên kia sông, có một đốm đen di chuyển thực nhanh lại phía anh. Có vẻ chiếc xe thì phải, nhưng xe ai đây?... Thợ săn hay trinh sát?

Dim chẳng lạ gì cái dẻo dai của nhóm cảnh-bị đặc biệt miền này; đôi khi họ theo phạm nhân cả tuần, cả tháng, như con sói đói rượt mồi, cho tới khi đắc thắng mới nghe... Mưa gió, bão tuyết... Mặc! Họ chỉ biết có nhiệm vụ phải hoàn tất.

Nếu là trinh sát thì đáng ngại cho Dim lắm: anh không còn đủ thì giờ thu xếp hành trang; chiếc lều vải với đồng chăn chưa kịp gấp, đàn chó còn chúi dưới đồng tuyết, bình cà-phê còn sôi bồng trên đồng than hồng...

Dim dán mắt vào cổ xe... Đúng hai xe kền càng của người quen đi xa với đàn chó đông đảo, 12 con... Như vậy hơn Dim tới 4 con!... Dù cho anh có chạy trước cũng khó thoát lắm!...

Con người quen sống

cuộc đời tự do với gió núi, mây ngàn, chợt cảm thấy cái tù túng ngột ngạt của nhà giam...

Dim thở dài... Chẳng lẽ số kiếp anh vậy sao?... Bao giờ cũng bị dồn vào bước đường cùng... Anh nào muốn đâm chết gã say rượu để sống cuộc đời lẩn lút, lúc nào cũng thấp thỏm như cá nằm trên thớt thế này!... Và bây giờ... nếu anh muốn thoát được tới biên giới, chắc hẳn phải có kẻ bỏ mạng!

Đôi mắt Dim bốc lửa, anh lảng lạng nép mình sau thân cây, hai tay sắt thép ghì chắc khẩu súng, sẵn sàng nhả đạn ...

Cỗ xe lạ lúc này bắt đầu vượt sông. Lớp tuyết dày hàng thước, che kín mặt băng làm chuyển sang ngang trở nên khó khăn. Đàn chó ngập trong tuyết tới cổ, nhúc nhích một

cách vất vả, đôi lúc Dim có cảm tưởng chúng ngụp lặn giữa làn tuyết. Anh nhún vai:

- Ngu quá!... Ai đời chọn khúc sông rộng nhất mà vượt bao giờ!

Người dong xe, hết chạy trước, chạy sau, lại lom khom đẩy xe hay hò hét lũ chó, thấy cũng tội!

Chợt có tiếng rạn nứt của khối băng trên mặt sông... Dim chẳng lạ gì thứ tiếng ghê rợn này, nghe không khan như tiếng súng, nhưng tai hại hơn nhiều: nó làm mặt đá vỡ đôi, và kéo xuống sông vật gì đại dột đi ngang đó... Anh đoán không sai: cỗ xe khựng lại rồi nghiêng về một phía... Gã lạ mặt nhoai người ra đỡ... Y hất chân khụy xuống đó, bị chiếc xe đè lên... Trong nháy mắt, cả người lẫn một phần xe chìm dưới nước...

Dim lao mình về phía sông, quăng lại cây súng lúc này trở thành vô dụng ... Mỗi vài phút trước đây, ý định giết người còn cháy trong lòng, nhưng bây giờ, phải cứu người gặp nạn trước đã!... Dim nghĩ vậy. Bao năm sống ở miền đồng tuyết, anh thấm nhuần hồi nào thứ luật được mặc nhiên công nhận của người miền này... Trong hoạn nạn, coi nhau như ruột thịt!... Có như vậy mới sống nổi!

Cỗ xe đã ngập quá nửa dưới nước.

Dim chạy như bay... Anh rút vội lưỡi dao sẵn bên sườn ... Choàng nhanh lấy vai người đánh xe giật mạnh về phía sau... Một tay lia dao cắt đứt những sợi dây da cột thân xe với người, với đàn chó... Dim cử động như chiếc máy... Anh có khoảng nửa phút để làm

công việc này... Người lạ mặt ngất đi hồi nào, có lẽ vì đập vào đá, cũng có thể bị xe đè lên hay bị lạnh quá... Thân hình cứng đờ của y chẳng còn chút sức lực nào. Chiếc áo lông trẻ sang một bên, để lộ mảnh áo đỏ chói bên trong, thứ áo của cảnh sát đặc biệt miền đồng tuyết!

Khám phá bất ngờ này làm Dim bối rối lạ lùng...

Lưỡi dao sắc như nước ngừng lại trên khoảng không. Anh có nên cứu sống tay sai của pháp luật đang tróc nã mình chăng?... Có nên giúp đỡ người mà lát nữa đây sẽ trả ơn bằng cách điệu anh vào tù chăng?

Đối với Dim, cách giải quyết thực dễ dàng: Anh chỉ việc dừng cắt nốt mớ dây da lòng thòng dưới tay, cả cỗ xe, cả đàn chó, lẫn người theo xe sẽ kéo nhau chìm xuống đáy

sông... Làn băng khép lại... Thế là chẳng ai còn nghe nói tới kẻ xấu số này nữa!

Nhưng để chết một người gặp nạn, lạnh lùng như vậy được chăng?...

Trước đây, vì tự vệ Dim mới phải ra tay, anh nào muốn giết người!... Nhưng lúc này bỏ mặc gã trinh sát chết chìm là một hành động sát nhân thực sự, chẳng sao chối cãi được!

Không, Dim không thể làm như vậy!

Anh vung dao một cách quả quyết, chặt đứt hai sợi dây chót, rồi hết sức lôi gã đánh xe khỏi hồ nước. Đàn chó vọt về đằng trước... Cỗ xe chìm lỉm trong nháy mắt ...

Lúc này nạn nhân đã nằm dài trong lều vải, bên cạnh chiếc bếp cồn tỏa làn hơi ấm áp. Dim thông thả cởi áo choàng, nấn khấp người y...

Chẳng có vết thương nào, cũng chẳng chân tay nào bị gãy, thực may!

Anh lấy bình rượu mạnh rót một chút vào kẻ răng nghiêng chặt dưới vành môi thâm tím... Một lát sau, người lạ mặt rên rỉ rồi mở được mắt ...

Dim ghé sát mặt y:

- Sao!... Dễ chịu chứ?

Gã ngơ ngác nhìn quanh... Khi nhận được Dim, gã nhoeo cười, mệch nhọc:

- Dim đó hả? Anh cứu tôi phải không?

Dim gật đầu, mặt buồn thiu:

- Anh thụt trong hố băng... Cỗ xe còn dưới đáy sông... Tôi chỉ kịp kéo anh lên và thả được đàn chó, thế thôi!

Có tiếng thở dài của gã trinh sát:

- Cha!... Vất vả thực... Dim à!... Từ 5 bữa nay, tôi kiếm anh, biết không?

Dim nhần nhó:

- Biết... Sao không!... Biết anh bắt tôi vào khám chỗ gì!

Đến lượt gã trinh sát ngạc nhiên:

- Bắt anh vào tù?... Bộ anh điên hả?

Gã nhồm dậy, toét miệng cười một cách thích thú:

- Tôi tìm anh để giao lại phần thưởng của cảnh sát đặc biệt... Anh không biết sao?

Dim như người ngủ mê... Hình như có lớp sương mù dày đặc bao trùm mọi chuyện xảy ra... Hay là gã nói rồn để trêu anh?

Dim vỗ mạnh vào vai gã:

- Phần thưởng!... Mà thưởng chuyện gì chứ?

- Chuyện Ba Dao đó!... Gã say rượu anh đâm chết bữa nọ là Ba Dao, tay anh chị khét tiếng miền Đông... Cảnh sát treo giải thưởng 5 ngàn đô cho ai hạ được từ 2 năm nay rồi

đó, cha nội ạ!

Rồi y phá lên cười trước vẻ ngơ ngác của Dim:

- May ơi là may... Cú đâm của anh đáng giá 5 ngàn đô, ghê chưa!

Gã móc trong túi ra xấp bạc:

- Đây, ký giấy rồi nhận tiền đi, cha!

Dim như chẳng nghe thấy anh nói gì ... Đôi má anh nóng bừng, Dim có cảm giác đang đứng gần đồng lửa ... Gã trinh sát tưởng chừng anh đỏ mặt vì sung sướng, nhưng trong thâm tâm Dim biết rõ anh đang xấu hổ ghê gớm vì đã suýt phạm vào thứ tội lỗi kinh tởm nhất đời... Anh đã toan giết oan người đem no ấm cho cuộc sống thất thường của mình!...

Nhưng bây giờ, cơn ác mộng đã qua!...

NMT Phóng tác
(THEO S. THOMAS)

Trần Vũ đánh máy lại tháng 1 -2025 từ bản in của Nxb Sống Mới trước 75

tre

✓ DỄ ĐỌC ✓ DỄ THẤY ✓ DỄ CẮT ✓ DỄ TÌM

RAO VẶT
TRÊN BÁO TRÉ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

Lăng Minh Mạng còn gọi là Hiếu Lăng, cách trung tâm thành phố Huế khoảng 15 km. Nhìn trên bản đồ, lăng nằm gần ngã ba Bằng Lăng, nơi hai con sông Hữu Trạch và Tả Trạch hợp dòng thành sông Hương.

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN
SÀI GÒN, VN

Lăng Minh Mạng Huế

Nhà bia

Lăng Minh Mạng do vua Thiệu Trị cho xây dựng trên núi Cẩm Kê từ năm 1840 đến 1843. Trước đó, vua Minh Mạng phải mất đến 14 năm cân nhắc, chọn lựa việc tìm đất xây lăng mộ cho mình. Ông cho đổi tên núi Cẩm Kê (thuộc ấp An Bằng, huyện Hương Trà) thành Hiếu Sơn và gọi tên lăng là Hiếu lăng.

Tháng 4 năm 1840 lăng bắt đầu xây dựng, nhưng vua Minh Mạng lâm bệnh qua đời vào ngày 28 tháng Chạp năm Canh Tý (20-01-1841).

Vua Thiệu Trị nối ngôi, tiếp tục công trình với 10,000 lính và thợ theo đúng họa đồ của vua cha để lại.

Tháng 8 năm 1841, thi hài vua Minh Mạng được đưa vào an táng ở Bửu Thành, việc xây dựng lăng tiếp tục đến năm 1843.

Vua Minh Mạng

Vua Minh Mạng hay Minh Mệnh (1791-1841), tên húy là Nguyễn Phúc Đảm, vị vua thứ hai của Vương triều Nguyễn trong lịch sử Việt Nam, ông là con trai thứ tư của vua Gia Long. Ông trị vì từ ngày 14 tháng 2 năm 1820 đến khi qua đời.

Theo sử sách, Minh Mạng được đánh giá

là vị vua anh minh tài giỏi nhất trong 13 vua triều Nguyễn. 21 năm trị vì, ông đưa đất nước thành hùng mạnh nhất Đông Nam Á. Ông xây dựng một quân đội vững mạnh, dẹp được các cuộc nổi dậy trong nước và chiếm những vùng đất xứ Chân Lạp và một phần Vạn Tượng. Ông cải tổ, bãi bỏ những chức vụ không cần thiết, phân chia địa lý cả nước

thành 31 tỉnh, đổi tên nước Việt Nam thành Đại Nam... Ông đã cho xuất bản cuốn Đại Nam Thống Nhất toàn đồ năm 1838. Bản đồ Việt Nam khi ấy thể hiện lãnh thổ có diện tích lớn hơn 1.7 lần hiện nay.

Theo thống kê từ sử sách và thế phả dòng họ Nguyễn, vua Minh Mạng có rất nhiều vợ, trong số đó có 43 người vợ từng sinh nở; 142 người con gồm 78 hoàng tử, 64 hoàng nữ.

Lăng Minh Mạng

Tôi đến lăng Minh Mạng hai lần, cách nhau 10 năm. Lần thứ hai sau khi lăng được trùng tu năm 2023. Theo ý tôi, đây là lăng đẹp nhất trong số các lăng ở Huế xét theo quy mô, hài hòa giữa thiên nhiên và kiến trúc, có ý nghĩa triết lý nhân sinh rất hay.

Cảnh quan lăng Minh Mạng

Lối lên Bửu Thành

Qua cổng vào soát vé có tên gọi là Tả Hồng Môn là đến sân hình vuông rất rộng gọi là sân châu hay Bái Đình. Đứng ở đây nhìn thấy Đại Hồng Môn là cổng chính cao 9 mét. Cổng này chỉ mở một lần duy nhất khi đưa quan tài vua Minh Mạng vào lăng. Hai bên có Tả Hồng Môn và Hữu Hồng Môn

Trên sân châu có hai hàng tượng. Tượng voi ngoài cùng đến ngựa, tượng quan võ (có cầm thanh kiếm), quan văn (cầm án bài). Tiếp đến có tượng hai con nghê bằng đồng.

Bước lên khoảng 15 bậc cấp cao đến Bi Đình, có tấm bia “Thánh đức thần công” bằng đá, vua Thiệu Trị viết về công đức của cha mình (1842). Gạch lát nền màu cam đen xen kẽ. Đứng ở Bi Đình nhìn

thấy bức tường bao quanh khoanh vùng lăng tẩm, hồ nước, đồi thông, hoa cỏ rất đẹp...

Tiếp đến là một khoảng sân rộng lớn có 4 cấp lên thoải dài làm thành các sân châu có cao độ khác nhau.

Đặc biệt ở lăng Minh

Mạng, khách đi lên cao rồi xuống thấp liên tục. Các công trình cao thấp theo kiểu kiến trúc xưa âm dương xen kẽ, tạo nên nét đẹp riêng, đặc biệt của lăng tẩm.

Lăng và tẩm nằm trên trục chính gọi là trục Thần Đạo dẫn từ Đại

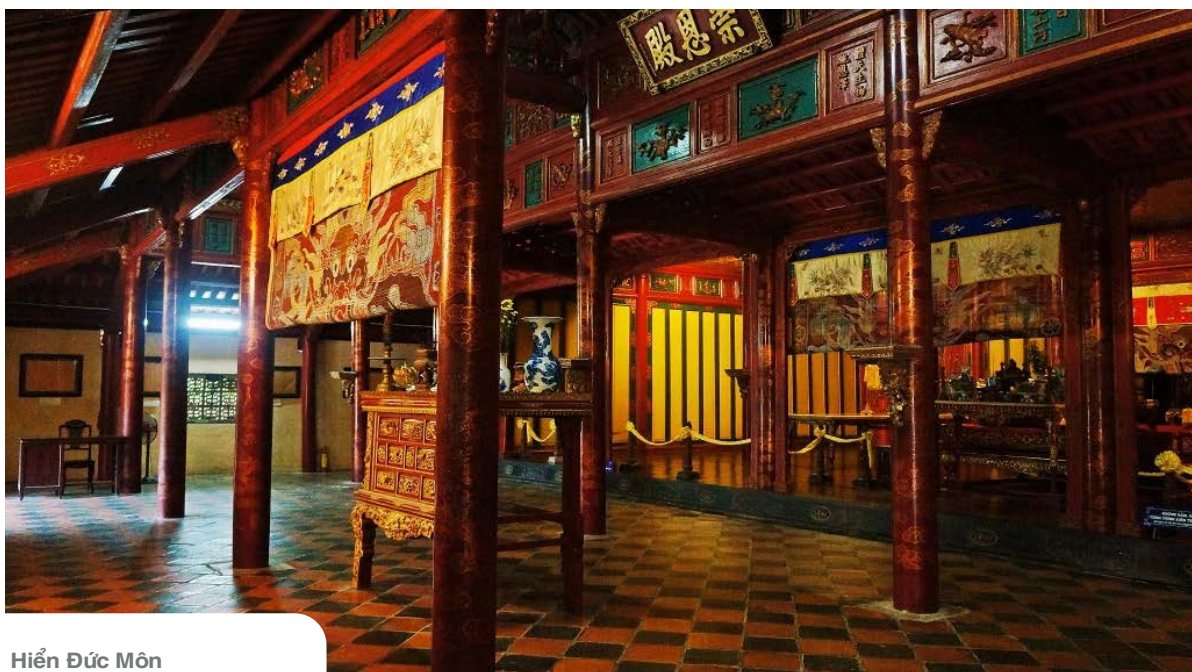
Hồng Môn đến Bửu Thành phía sau cùng.

Khu tẩm thờ nằm trong vòng tường thành khép kín hình vuông, trở cửa 4 mặt. Cổng tam quan chính của khu tẩm là Hiển Đức Môn bằng gỗ, có cổ lâu.

Qua Hiển Đức Môn đến điện Sùng Ân, có nhà tả hữu hai bên (Hữu Tòng Viện và Tả Tòng Viện), nơi thờ những vị đại thần có công, chuẩn bị đồ lễ cúng bái ...

Điện Sùng Ân mang nét kiến trúc cung đình Huế, trên mái trang trí pháp lam kiểu “nhất thi nhất họa”, một bài thơ rồi đến một bức tranh, có hai con rồng châu bình hồ lô thể hiện sự ấm no hạnh phúc

Trong điện Sùng Ân có bài vị của vua và bà Tá Thiên Nhân Hoàng Hậu. Kết cấu nhà bằng

Hiển Đức Môn

gỗ, cột gỗ sơn son thếp vàng. Lưu trữ những di vật của triều Nguyễn... Hai cửa hai bên dẫn ra phía sau. Có hai công trình bổ trợ khác là nhà hai bên.

Đến Hoàng Trạch Môn, kiểu cửa vòm xây gạch, kết thúc phần tẩm để bước vào phần lăng. Tất cả những công trình mang tính hiện thực dường như dừng lại ở khu vực tẩm điện để bắt đầu một thế giới mới thư nhàn, siêu thoát và vô biên.

Hoàng Trạch Môn là nơi du khách thường dừng lại lâu nhất để ngắm toàn cảnh lăng vì rất đẹp, nhất là vào mùa hoa sứ.

Từ đây nhìn xuống hồ Trùng Minh, có 3 cây cầu đá bắc qua. Chính giữa là cầu Trung Đạo nằm trên trục chính Thần Đạo, hai bên là cầu Tả Phù và Hữu Bật. Xung quanh là đồi thông, hoa lá, cỏ cây xen giữa những công trình kiến trúc làm nên một phong cảnh hữu tình, ngoạn mục.

Qua cầu Trung Đạo, bước lên các bậc cao đến Minh Lâu, nơi nhà vua suy tư vào những đêm hè trăng thanh gió mát, là nơi đi về của linh hồn tiên đế, là dấu chấm cuối kết thúc một thế giới hữu hạn, được coi là chỗ dừng chân cho nhà vua trước khi vào cõi vĩnh hằng

Từ Hoàng Trạch Môn nhìn sang Minh Lâu

Tiếp đến là hồ Tân Nguyệt hình trăng non ôm lấy Bửu Thành. Hình trăng non ví như yếu tố "Âm" bao bọc, che chở cho yếu tố "Dương" là Bửu Thành - biểu

tượng của mặt trời. Lối kiến trúc này thể hiện quan niệm của cổ nhân về sự biến hóa ra muôn vật, nhân tố tác thành vũ trụ.

Cầu Thông Minh Chính Trực bắc ngang hồ Tân Nguyệt và tiếp đến là 33 bậc tầng cấp dẫn lên nơi yên nghỉ của nhà vua gọi là Bửu Thành và Huyền Cung.

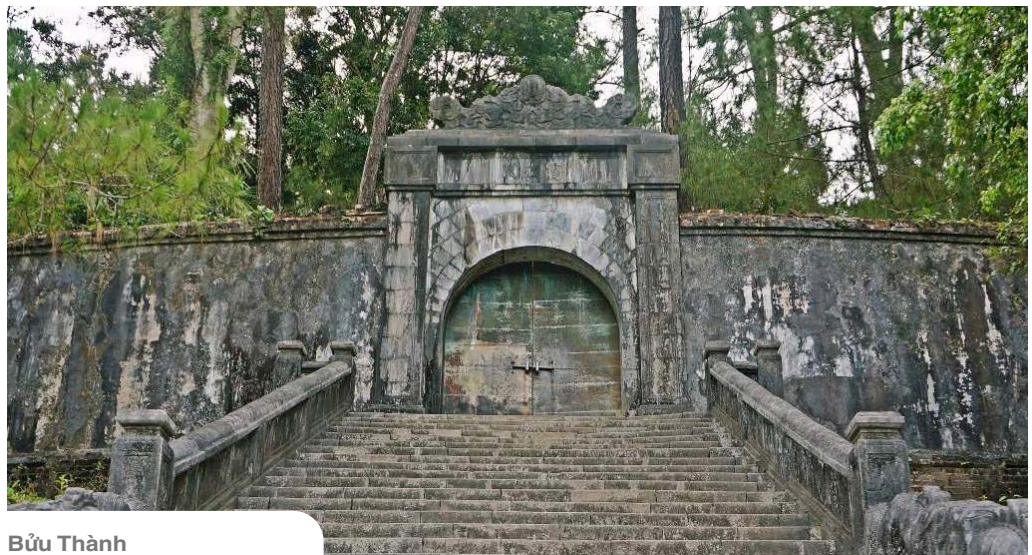
Cầu Thông Minh Chính Trực

Bửu Thành là một đồi thông nhân tạo, rừng thông xanh tạo cảnh quan khá yên ắng, vẻ u tịch. Cổng vào Bửu Thành chỉ được mở mỗi năm một lần vào ngày giỗ của nhà vua.

Bửu Thành có vòng tường thành hình tròn bảo vệ mộ phần nhà vua nằm giữa tâm đồi có tên là Khải Trạch Sơn. Huyền Cung là cung điện xây ngầm trong lòng đất, nơi đặt thi hài của nhà vua.

Sau khi vua Minh Mạng băng hà, quan tài của ông được đưa vào Huyền Cung qua đường hầm (Toại Đạo) và lấp lại vĩnh viễn, không ai biết vị trí chính xác ở đâu.

Chuyện kể rằng, thời các di tích chưa được quan tâm, giới trộm mộ đã từng đào kiếm mộ vua nhưng không thấy được đường đi, họ phải bỏ cuộc vì sợ sập bẫy.

Bửu Thành

Giở lại lịch sử, người ta cho rằng, nhà Nguyễn rất sợ việc đào trộm mộ vì lo ngại bị trả thù bởi con cháu nhà Tây Sơn. Do vậy các vua triều Nguyễn coi trọng việc giấu hài cốt, họ trả nhiều tiền cho người thiết kế đường hầm, sau khi xây xong người thiết kế bị giết để giấu mối, trừ tai họa về sau.

Dù đã đến lăng Minh Mạng hai lần nhưng

có dịp tôi sẽ đến nữa vì cảnh quan quá đẹp, đầy chất nhạc và thơ, nghĩ về triết lý: chết không phải là hết mà bước sang một thế giới mới với nhiều điều tốt đẹp.

Về phong thủy, người ta cho rằng từ trên nhìn xuống, lăng Minh Mạng như dáng người nằm an nghỉ, đầu gối vào núi, chân duỗi ra hai con sông Tả Trạch và Hữu Trạch, hai nửa hồ

Trùng Minh tạo thành hai cánh tay người đang nằm.

Lại cũng có người cho rằng, do việc xây dựng lăng Minh Mạng quá tốn kém sức người, của cải... nên đến vua Thiệu Trị, ông di chúc cho đời sau cần làm lăng đơn giản, không tốn kém nhiều, do đó về quy mô lăng Thiệu Trị không bằng.

Bài và hình ĐTTT

Sân châu lớn có cao độ khác nhau

Quê Hương Việt Nam qua lời kể của Mẹ. Ký ức vụn vặt của hơn 40 năm. Chuyển gỏi quê hương Việt Nam cho Việt Khôi, Việt Khải, Việt Khuê, các cháu trong tương lai của Mẹ Diệp cũng như con cháu trong gia đình ở Việt Nam.

Nông dân gánh lúa
(NGUỒN: INTERNET)

Quang gánh Việt Nam

NGỌC DIỆP
AUSTIN, TX

Các con, các cháu thương!

Thỉnh thoảng đi ăn nhà hàng Việt Nam ở Mỹ nói riêng hay tại hải ngoại nói chung, chúng ta bắt gặp những nhà hàng hay trưng bày quang gánh. Hội chợ Tết của những cộng đồng người Việt tại hải ngoại cũng vậy. Cứ mỗi lần nhìn thấy là mỗi lần nó gợi lên cho Mẹ không biết bao nhiêu là kỷ niệm và niềm cảm xúc. Hôm nay, Mẹ sẽ kể về quang gánh cho các con, các cháu nghe.

Quang gánh là hình ảnh gợi bao nhiêu thương nhớ của tuổi thơ ở miền quê. Nó gắn liền với không chỉ

tuổi thơ của tôi mà còn của rất nhiều người Việt Nam. Nó gánh gồng bao lo toan, nhọc nhằn. Nó trang trải cho cả gia đình, chạy miếng ăn cho bao cuộc đời với số phận trôi nổi. Nó gắn liền với buôn gánh bán bưng, đi đôi với nỗi truân chuyên, gian khổ, nghèo khó, trải dài qua hàng thế hệ của bao người Việt Nam mà nhứt là sự tảo tần, một sương hai nắng của người phụ nữ Việt Nam.

Quang gánh đầy đủ gồm có một đòn gánh, hai cái thúng mắc trong một cặp gióng. Đơn sơ đến thế nhưng sao nó gợi lại biết bao nhiêu là kỷ niệm và hình ảnh của bao người thân thương!

Thật xa xưa, hơn 70 năm,

qua lời kể của Mẹ và Dì tôi là hình ảnh của Bà Cố (bà Nội của Mẹ tôi) gánh Mẹ và Dì Tư, từ Long Trì về Cầu Đình (sanh quán của Cố) ăn giỗ. Cố đi trên một tấm ván hẹp, hai cái thúng treo lưng lửng ở hai đầu, dưới kia là sông sâu thăm thẳm. Mẹ và Dì sợ điếng hồn luôn nhưng đâu có nói Cố! Tới giờ Mẹ vẫn còn bị ám ảnh.

48 năm về trước là hình ảnh Bà Ngoại tôi rước Mẹ và em bé sơ sanh tôi từ nhà thương Tâm Vu về Long Trì. Tôi nằm một đầu gánh, đầu kia là đồ đạc. Bà Ngoại bước nhanh thoăn thoắt, đi như chạy, băng ngang qua những rặng thanh long nặng trĩu trái xanh xanh, đỏ đỏ, bông trắng trắng làm

Bà Nội tôi ráng chạy theo sau nhưng vẫn theo không kịp bà Ngoại.

Cũng là hình ảnh Dì Hai tôi những ngày sa cơ thất thế, về Ngoại ở rồi gánh tàu hủ non đem bán dạo tận trong đồng sâu của xã Long Trì. Mẹ kể Dì Hai học rất giỏi, giỏi nhất nhà, phải nói là xuất sắc, cuối năm lớp đệ tam, dì tôi lãnh phần thưởng danh dự toàn trường Trung Học Tân An... sau khi đậu tú tài, Dì vào sư phạm và trở thành cô giáo nhưng cuộc sống của Dì cứ luôn lao đao, lận đận cho tới cuối đời.

Hình ảnh đôi quang gánh đó cũng theo tôi về tận quê Nội, Phước Tân Hưng. Xóm bánh, chợ Thâm Nhiên có thím Sáu Giáp, cô Ba Loan, bác Sáu Đề, mỗi sáng sớm tinh sương dậy lục đục làm bánh bò, nào là da lợn, xôi bắp, bánh ít trần, đủ các loại bánh. Xong, họ gánh xuống chợ Ngã Tư trong phiên chợ sáng, bán cho bà con ăn điểm tâm. Bà Nội tôi cũng bán bánh như họ. Cứ mỗi xế trưa là nhà nhà xay bột để chuẩn bị cho ngày hôm sau. Tiếng nghiền nghệt, ùng đục, đều đều của cối xay bột bằng đá có thể ru người ta vào giấc ngủ êm đêm.

Xong, con nít cả xóm xúm lại, phụ se bánh sùng hoặc đổ bánh bèo. Tôi thường lân la qua nhà thím Sáu Giáp hay cô Ba Loan, cùng với

Bà Nội tôi vào thập niên 60.

Cối xay bột (chụp ở Tu viện Phước Đức (Houston)
Tết Ất Tỵ 2025

mấy chị em Lành, Mi con cô Ba hay chị Dung, Hiền, Chi con thím Sáu. Mỗi đứa con nít tụi tôi khoái se bánh sùng lắm vì nó như con trùn ngủc ngoắc, ngủc ngoắc. Thím Sáu bắt bột sẵn, bọn tôi lấy mỗi đứa một cái thớt me, ngắt ít bột, lấy chút bột áo, se se, nặn nặn. Lúc cao hứng, tôi nặn thành con vịt, con gà (tôi vẫn còn nhớ cách nặn ấy chớ). Vui lắm đa! Mỗi bữa, cỡ 3, 4 giờ khuya, Ba Mẹ và Út tôi dậy phụ Nội làm bánh xong, Ba gánh phụ Nội lên chợ Thâm Nhiên bán mỗi buổi sáng vì nó gần hơn chợ Ngã Tư.

Một ngày kia, có ông Ba Xe (con ông Sáu B.) là một người bị tâm thần nặng, mỗi sáng sớm tinh sương đã uống rượu say mềm. Ông ta lấy một chai rượu không đập vào đầu Nội tôi khiến Bà đổ máu, phải đi nhà thương may mấy mũi. Ông này gắn liền với tuổi thơ tôi vì cả làng trên xóm dưới ai cũng chạy dãi! Ông hay chấp tay sau đít, đi từ làng trên xuống xóm dưới, vừa đi vừa lầm bầm, ca hát nghêu ngao. Chả ai hiểu ổng hát cái gì hay nói cái gì cả! Người thì cao to, đen thui, đen thui như cục than, cặp mắt đỏ ngầu và lúc nào cũng nồng nặc mùi rượu; quần áo thì lòi thối, bê bết, nút áo gài so le, vớ chiếc quần tà lòn dài không ra dài, ngắn không ra ngắn.

Tác giả và quang gánh
tại hội chợ Tết, Hoa Kỳ,
tháng 8 năm 2024.

PHOTO CREDIT: LUY ĐOÀN

Mỗi khi ông ta xuống gần xóm bánh là nhà ai có cửa rào thì lo mà đóng cho thật chặt. Tôi cùng Chị Oanh, chị Trang nhà cô ba Nét và bà Cô lo đóng cửa cho lẹ, vì đã nhiều lần đóng không kịp bị ổng vô quậy phá khiếp hồn!

Kia là hình ảnh Cô Ba Mành hay chị Phúc đi chợ Ngã Tư ngang nhà. Họ mua đồ từ chợ Ngã Tư về

bán lẻ tại tiệm چاپ pho và đồ ăn sáng trên xóm chợ. Nội hay sai tôi lên mua đồ hàng bông, dăm ba bó hành, vài củ tỏi, mấy trái ớt sừng trâu trong tiệm nhà họ...

Chừng 10, 11 giờ sáng thì những gánh bánh nặng trĩu của Nội, thím Sáu, bác Sáu và cô Ba trở về từ hai hướng với gánh không hoặc với một ít đồ hàng bông để

nấu ăn và chuẩn bị làm bánh cho ngày hôm sau.

Xế trưa, có bà Phục An gánh thịt heo ghé mời Nội tôi mua “thím Bảy mua giùm tôi ít thịt nhe, nay thịt ngon lắm! Nè, thím coi...” Bà Mười Ôn xóm chợ (lâu quá tôi không biết nhớ tên bà đúng không nữa) hay gánh tàu hủ non và bánh lọt. Với một đứa trẻ quê, cơm ngày ba bữa như tôi thì đó là món ăn vặt thường hay mơ ước.

Mùa cá linh, có những cô gái gánh cá đi dò từ bên Đức Tân qua, rao ó: “Cá linhhhhhh hongggggg!” Bà con lo mà xách rổ chạy theo mua vài ký cá linh nhảy, búng sôi sôi, béo ngậy, về nấu canh chua bông so đũa hay lá me, kho hay chiên giòn ăn nước mắm, thả chút dưa leo cắt lát thật mỏng ăn là hết sảy! Nói như dân quê tôi từng nghe là ăn ngon “bá chấy bù chết”!

Bà Tám Quăn ở trên cầu Eo Đéc cũng hay gánh đồ xuống bán trước cổng trường tiểu học xã. Tôi nhớ nhứt món xôi đậu đen.

Thủa xa xưa, thời còn chinh chiến, bà con gánh gánh gồng gồng chạy giặc. Một đầu là trẻ con, đầu kia có thể là nồi niêu soong chảo, gạo. Bấy nhiêu đó cũng có thể là tất cả tài sản mà họ có!

Thế nó còn gánh được những gì nữa? Chỉ nội cái đòn gánh làm từ cây tầm vông thôi có thể dùng để gánh rất nhiều thứ:

Xa xa là hình dáng của một người đàn ông tháo vát,

vạm vỡ, chánh hiệu một nông dân miệt vườn của Ông Ngoại tôi hay các cậu: cậu Năm, cậu Tám, cậu Chín, cậu Mười, gánh lúa bằng đòn gánh tầm vòng. Hai đầu là hai bó lúa vàng nặng trĩu hạt đã được cắt sẵn, so lại cho ngay ngắn, cột ở giữa và dây thòng để mắc vô đầu đòn gánh. Họ đi thật tài, len lỏi qua những bờ đê hẹp tí teo. Vào mùa khô, có những thửa ruộng gặt rồi rơm được đốt, thơm phức mùi rạ, thơm nức cả mũi. Khói lam chiều xám xịt cả một vùng trời. Ông Ngoại gánh lúa về nhà cho trâu bò đạp tại sân trước nhà. Mỗi khi chúng ngừng lại, vánh đuôi lên là ông kêu tôi lấy cái ky, chạy lại hứng cho lệ...

Cũng là hình ảnh ông Ngoại hay các cậu gánh cỏ về nhà cho trâu bò ăn. Trời mưa lâm râm, tôi với em Vững hay ngồi lan can trước nhà Ngoại coi trâu bò nhai cỏ, nhai đi nhai lại, đuôi chúng quất quất bù măt trên người mà râu thúi ruột tôi đây vì nhớ Mẹ và nhớ nhà (Nội).

Sau này, Trà Mi, con cô Ba Loan, nổi nghiệp cô Ba Loan bán bánh nhưng không còn gánh như xưa mà giao hoặc chở bánh bằng xe Honda. Mi có một quầy hàng bánh ngay trước nhà. Mỗi lần tôi về thăm người thân là bà con chòm xóm quý lắm. Họ

vẫn luôn nể trọng Nội tôi, một quả phụ suốt đời đảm đang, đức độ, tốt bụng, thương người, hay làm phước nhưng cuộc đời hình như đối với Nội tôi không được tốt cho lắm.

Quang gánh còn là hình ảnh của những người tù cải tạo gánh gỗ khi đi lao động trong khắp các trại tù tập trung, trải dài từ Bắc chí Nam sau 30 tháng 4 năm 1975. Có những người đã vĩnh viễn nằm lại tại đất Bắc giống như Dương Tư tôi...

Quang gánh ngày nay được Honda hay những phương tiện hiện đại hơn thay thế. Thỉnh thoảng, chúng ta vẫn bắt gặp những bà cụ lưng còng, tóc bạc, gánh cuộc đời còn lại trên đôi vai xương xẩu và hốc hác của mình. Vẫn còn đó những nhà gánh hàng rong, chạy còm từng bữa...

Bất chợt, tôi ngậm ngùi nhớ những hình ảnh xa khuất của bao người thân thuộc, chỉ còn tồn tại trong ký ức mà nghe đặng đặng, nghèn nghẹn, đặc quánh trong cổ. Những giọt nước mắt bất chợt lăn dài trên má... Nhớ những hình ảnh của bao người mà tôi đã vĩnh viễn mất từ lúc đi Mỹ.

Ôi, nhớ Việt Nam... Nhớ lắm! Nhớ lắm!

Bài và hình ND

Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...

Tre Magazine

BÁO TRẺ
DỄ CẮT
DỄ ĐỌC
DỄ THẤY
DỄ TÌM

RAO VẶT
TRÊN BÁO TRẺ

TIẾT KIỆM
THỜI GIAN & TÀI CHÁNH

ĐIỆN THOẠI
972.675.4383

Thắc mắc đời thường

Tại sao không phải mọi cây đều rụng lá vào mùa đông?

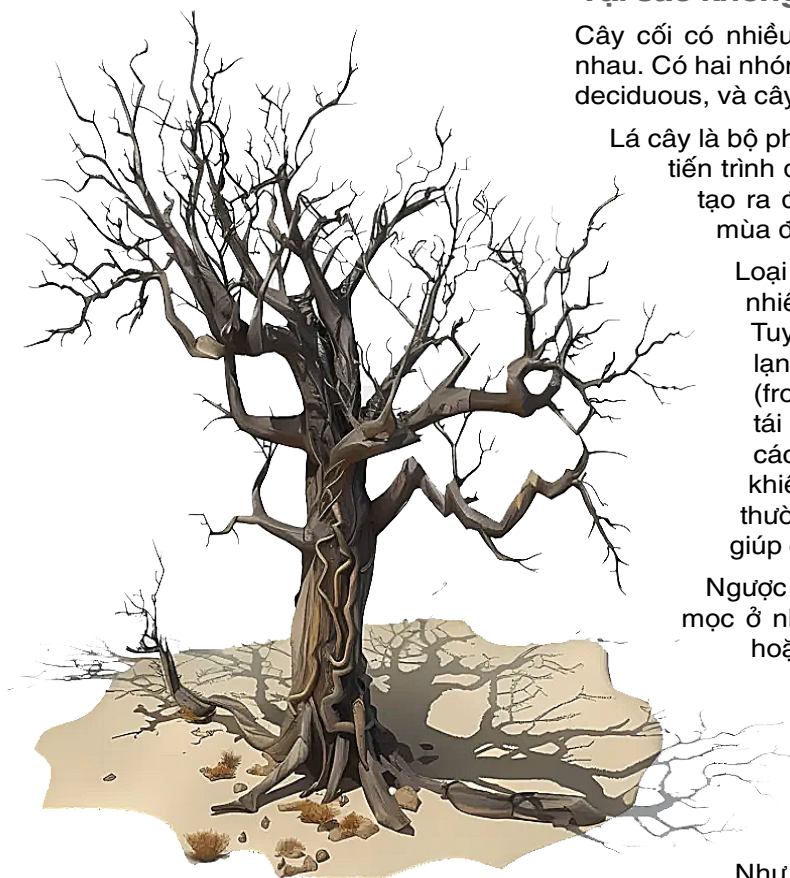
Cây cối có nhiều cách thích nghi để sinh tồn trong môi trường khác nhau. Có hai nhóm chính: cây rụng lá vào mùa thu hay mùa đông, gọi là deciduous, và cây giữ lá quanh năm, gọi là evergreen.

Lá cây là bộ phận quan trọng giúp cây tổng hợp chất dinh dưỡng qua tiến trình quang hợp, trong đó cây hấp thụ ánh sáng mặt trời để tạo ra đường và oxy. Vậy tại sao một số cây lại rụng lá vào mùa đông?

Loại cây deciduous thường có lá rộng và mỏng, hấp thụ nhiều ánh sáng và tạo ra nhiều năng lượng trong mùa hè. Tuy nhiên, loại lá này quá mỏng manh để chống chọi cái lạnh khắc nghiệt của mùa đông. Nếu giữ lại lá, sương giá (frost) sẽ làm chúng héo úa và chết, khiến cây không thể tái sử dụng lá vào năm sau. Vì vậy, cây deciduous chọn cách “tử bỏ” lá để bảo vệ mình. Tuy nhiên, việc này cũng khiến cây mất đi một số dưỡng chất. May mắn là chúng thường mọc ở những vùng đất màu mỡ, giàu dinh dưỡng, giúp cây dễ dàng lấy lại những gì đã mất khi mùa xuân đến.

Ngược lại, cây evergreen như thông hoặc tùng bách thường mọc ở những môi trường khắc nghiệt hơn, như các sườn núi hoặc rừng phương bắc lạnh giá. Lá của chúng có dạng kim nhỏ, được phủ một lớp sáp dày giúp bảo vệ chống sương giá. Thay vì rụng lá, chúng giữ nguyên để tận dụng tối đa mùa sinh trưởng ngắn ngủi. Do đất nơi chúng mọc thường nghèo chất dinh dưỡng, việc giữ lá giúp cây tiết kiệm năng lượng và không phải tốn công sức tạo lá mới mỗi năm.

Như vậy, mỗi loại cây có một chiến lược riêng để thích nghi với điều kiện môi trường, giúp chúng tồn tại và phát triển theo cách tối ưu.

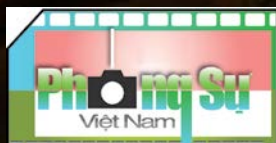
Bên trong hạt có gì giúp cây phát triển?

Hạt là phương thức sinh sản quan trọng của nhiều loài thực vật. Chúng có thể được phát tán theo nhiều cách khác nhau, chẳng hạn như nhờ gió, nước hoặc động vật. Để chắc chắn có thể nảy mầm khi gặp điều kiện thích hợp, hạt được bảo vệ bởi một lớp vỏ cứng gọi là “vỏ hạt” (seedcoat), giúp chúng chống chọi với môi trường khắc nghiệt và duy trì sự sống cho đến khi có đủ độ ẩm và chất dinh dưỡng cần thiết để phát triển.

Bên trong hạt có hai thành phần chính hỗ trợ sự phát triển của cây non: nguồn thức ăn dự trữ và phôi cây (embryo). Phần lớn không gian bên trong hạt được dành cho nguồn dinh dưỡng tích trữ. Lượng thức ăn này giúp cây con duy trì sự sống cho đến khi nảy mầm.

Tục ngủ thăm của
người dân tộc Thái

Tục “ngủ thăm” của người Thái

Người Thái ở Việt Nam thường tự gọi mình là Tày (hoặc Thày). Họ còn có nhiều tên gọi khác tùy mỗi vùng miền như Thái Đen (Tày Đăm), Thái Trắng (Tày Khao), Thái Đỏ (Tày Đeng), Tày Thanh (Man Thanh), Tày Muời, Tày Mường, Tày Kháng ... Đây là tộc người có dân số lớn thứ ba trong 53 dân tộc thiểu số tại Việt Nam gồm gần 2 triệu người (kết quả điều tra dân số 2019) với tỷ lệ nam -nữ là 49.5% và 50.5%. Người dân tộc Thái sinh sống tập trung ở các tỉnh phía Bắc như Lào Cai, Sơn La, Điện Biên, Lai Châu, Yên Bái, Thanh Hóa, Nghệ An, Phú Thọ, Hòa Bình và phía Nam có Đắk Lắk, Gia Lai, Kontum.

Phong tục kỳ thú lâu đời

Giong như một số tộc người thiểu số tại Việt Nam như Mông, Dao, Mường, Jrai, Êđê, S’tiêng, M’nông, Bana, Chu Ru, K’ho, Cil, Jẻ Triêng ... người Thái cũng có tục “ngủ thăm” khá lý thú tồn tại từ rất xa xưa. Theo đó “ngủ thăm” có nghĩa là những cô gái đến tuổi trưởng thành sẽ được phép bố mẹ để cho người con trai (chưa có gia đình) ban đêm tìm đến

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

cạy cửa vào rồi xin “ngủ nhờ” tại nhà mình! Theo đó, cô gái ban ngày vẫn lên nương làm ruộng bình thường, tối về nhà trước khi ngủ sẽ đốt sẵn một ngọn đèn, buông màn nằm trong đó như một cách “phát tín hiệu”. Chàng trai muốn đến tìm hiểu người con gái mình thích có thể vào

“ngủ thăm” với cô gái mà không bị gia đình phản đối. Nếu đứng bên ngoài nhìn thấy đèn trong buồng cô gái còn sáng, tức là chưa ai đến “ngủ thăm”, chàng trai sẽ tự cạy then cửa vào nhà rồi lên giường nằm bên cạnh. Lúc đó cô gái sẽ tắt hoặc vặn thật nhỏ ngọn đèn, hai người chỉ trò chuyện, tâm sự mà không được phép đụng chạm vào người nhau.

Vẫn theo phong tục, khi cạy cửa vào nhà, việc đầu tiên chàng trai cần kiểm tra là quan sát những người thân của cô gái đang có mặt ở nhà hay không. Nếu không thấy ai khác phải quay ra ngay vì “luật” không cho phép “ngủ thăm” mà thiếu sự chứng kiến của người bên nhà gái (tức nhà gái). Sau 10 ngày ở bên nhà gái, 20 ngày tiếp theo nhà trai sẽ được đón cô gái về nhà mình tiếp tục “ngủ thăm” với

Các cô gái dân tộc Thái

hình thức tương tự.

Sau thời gian hai người đã “ngủ thăm”, lúc này cô gái sẽ quyết định cho chàng trai “ngủ thật” hay không. Tuy nhiên trước khi “ngủ thật” cả hai phải thưa chuyện với gia đình hai bên, nếu gia đình đồng ý đôi bạn trẻ

mới được phép. Sau khi được cho “ngủ thật”, từ lúc này trở đi chàng trai không được về nhà mình nữa, nếu muốn phải xin phép gia đình nhà gái và chỉ được về khi họ chấp nhận. Hàng ngày chàng trai phải làm mọi công việc cho gia đình cô gái. Sau một thời gian “ngủ

thật” (từ 1-2 tuần lễ), nếu cô gái thấy không hợp với chàng trai sẽ gom hết áo quần của anh ta cùng một nắm cơm cho vào địu mang treo ở ngách cửa, nghĩa là cô gái từ chối, hay làm cách khác là buổi sáng cho rắc muối trắng ra đầy ngoài sân. Trường hợp cô gái đồng ý làm vợ chàng trai, anh này sẽ về nhà cùng bố mẹ mang sính lễ gồm tiền mặt, 5 vò rượu ngon, 1 con lợn béo (hoặc đôi gà trống) sang hỏi cưới cô gái.

Và những biến tướng

Nhìn chung “ngủ thăm” là tập tục của một số người dân tộc, thể hiện sự tự do tìm hiểu lứa đôi của trai gái thời xưa. Theo tập tục này, người con gái được xác nhận sắp lấy chồng sẽ được

Phụ nữ dân tộc Thái

bố mẹ sắp xếp cho chỗ ngủ riêng, thường là chiếc giường kê sát gần cửa. Cánh cửa không cài then chắc chắn, chỉ để hở cho “đôi phương” dễ cạy ra. Theo lời các vị cao tuổi, trong những lần “ngủ thăm”, nam nữ chỉ nói chuyện tình cảm và tuyệt đối cấm không được quan hệ tình dục. Nếu anh nào phạm vào “vùng cấm” sẽ bị cô gái tố cáo và bị xử phạt rất nặng theo luật tục. Hiện vật bị phạt vạ là trâu, bò, heo, gà ... số lượng bao nhiêu tùy ở sự phân xử của cộng đồng. Tương tự, cô gái nào dễ dãi cho chàng trai “ăn trái cấm” trước cưới hỏi cũng bị Giàng (Trời) nguyên rủa, bị cộng đồng lên án và cũng nộp phạt tương tự. Từ những điều cấm kị khắt khe này cho

Đôi trai gái được phép gia đình cho kết hôn

thấy nhân cách, đạo đức của các chàng trai, cô gái được đánh giá không chỉ bằng tài năng, trí tuệ, sức lao động mà còn được nhìn nhận qua những lần thử thách trong tình yêu đôi lứa.

Ngày nay, cuộc sống xã hội ngày càng phát triển, các bản làng hầu hết có đường tráng nhựa, có điện đóm, xe máy, xe hơi, có phương tiện nghe nhìn, máy tính, smartphone ... Từ

đó chuyện “ngủ thăm” cũng bị ảnh hưởng và có thêm những sắc thái mới. Chẳng hạn đã có không ít thanh niên hàng ngày cố ý quan sát dòm ngó nhà này nhà kia với mục đích “tìm bông hoa đẹp” trên người. Hoặc một số thanh niên dưới miến xuôi lên đây làm ăn, công tác cố gắng kết thân với các chàng trai bản địa để được họ bày cách đi “ngủ thăm”. Tương tự, không ít các cô “sơn nữ” cũng “thoảng” chẳng kém gì bọn con trai, dễ xiêu lòng trước những anh chàng miệng mồm dẻo quẹo, sau vài câu tán dóc liền sẵn sàng cho “ngủ thăm”, khác biệt hẳn với tục “cạy cửa ngủ thăm” lưu truyền của ông bà ngày xưa. Thế là đã xảy ra không ít những kết cục buồn trong các cuộc “ngủ thăm” không còn giới hạn. Một chị cán bộ địa phương nói: “Tục ngủ thăm là một nét đẹp văn hóa lâu đời của người dân tộc Thái, nhưng giờ đây nó có thể biến tướng trở thành tệ nạn khi chẳng may một cô gái phải sinh con ra mà không có bố. Đã có nhiều các trường hợp các cô gái buộc phải đi “giải quyết hậu quả” ở trạm y tế xã hoặc tự tìm về các bệnh viện dưới xuôi ...”

Bài và hình NS

Cô gái Thái chuẩn bị lấy chồng

Có người cần dùng nhiều loại thuốc vào những thời điểm khác nhau trong ngày. Việc quên không uống thuốc, hoặc dùng gấp đôi (uống rồi, nhưng quên, nên uống thêm liều nữa) là điều dễ xảy ra và có thể gây hậu quả nghiêm trọng. Hiệp hội Tim mạch Hoa Kỳ (American Heart Association) ước tính rằng những trường hợp như thế đã dẫn đến 125,000 ca tử vong mỗi năm. Vì vậy, điều quan trọng là phải có một hệ thống giúp bạn theo dõi việc uống thuốc. Những công cụ thông minh sau đây giúp bạn uống thuốc đúng giờ dễ dàng hơn ngay cả khi bạn xa nhà.

Không quên uống thuốc

THUỐC 2 LIỀU MỘT NGÀY

**Safety 1st
Medicine
Reminder**

\$5 / 2 cái

Dụng cụ này thật đơn giản và hiệu quả, được thiết kế để móc vào chai thuốc, có hai hàng chấm tròn mềm để bấm vào, cho biết khi nào liều lượng sáng và chiều đã uống.

NHẮC NHỞ BẰNG KỸ THUẬT

MyTherapy
miễn phí trên app
stores

Đặt alarms cho tất cả các loại thuốc của bạn có nghĩa là bạn sẽ ít khi bỏ lỡ một viên thuốc vào những ngày bận rộn. Ứng dụng (app) này cho bạn đặt lời nhắc để điện thoại của bạn rung vào đúng thời điểm cần uống thuốc.

TRONG LÚC DI CHUYỂN

**e-Pill Smart
Stainless Water
Bottle and
Medicine Reminder**

\$50

Đáy của chiếc cup dùng đựng nước uống này có 3 ngăn đựng thuốc và cho bạn đặt 3 alarms trên màn hình LED của nó. Rất thuận tiện vì thiết kế kín đáo và có thể mang theo đây đó.

THUỐC MỘT LIỀU MỖI NGÀY

**Take-n-Slide Pill
Tracker**

\$20 gói 5 cái

Tracker (dụng cụ theo dõi) này có thể tái sử dụng, được gắn vào thành chai thuốc, đánh dấu rõ ràng xem bạn có uống thuốc hàng ngày hay không. Khi uống thuốc rồi, chỉ cần chuyển thanh trượt (slider) ngày đó để lộ ra cửa sổ màu đỏ.

vài chuyện vui vui...

ELITA ANH NGUYET (JACKSONVILLE - FL)
Ba và ông xã em câu được 2 con snook, làm gỏi ngon quá trời luôn anh Don:), em định tặng anh một con, tại nghe anh nói anh “mê” cá này, nhưng anh tặng em tôm khô nha. Tôm khô bên em không ngon như biển LA, cũng giống như anh đâu kiếm được snook đâu nè!

- Ha ha. Nghĩ tới là quý rồi. Anh có thể tặng em tôm khô mà không cần trao đổi con “snook” đâu! (ghi chú của Don: snook là loại cá sống ở vùng biển lợ, có nhiều ở Parismina Ranch, Costa Rica. hay vùng Fort Myers, Florida hoặc Gatun Spillway Canal Zone, Panama. Cá này thịt chắc, không tanh, có thể chế biến nhiều món ngon. Luật Florida chỉ cho mỗi người được bắt 1 con trong ngày).

DIEM MY NGUYEN (ST PAUL - MN) Lâu nay em đặt tôm khô anh, lúc nào cũng nhận được rất sớm. Nhưng mấy tuần trước, giao trễ đến 3 ngày lận. Có phải càng ngày càng đông khách rồi anh Don đâm ra “chảnh chợ” không vậy?

- Càng đông khách, càng phải chu đáo và quý mến khách hơn chứ! Có nghĩa là mình đang được khách “mến chuộng”, đánh mất sự tín nhiệm đó là tự đào thải mình.

Anh Don luôn tâm niệm điều này. Anh có xem lại lịch đặt hàng của em, vào đúng ngày tiểu bang anh bị đợt lạnh kỷ lục, hôm đó -10° C (không phải độ F nha). Trời mưa nên đường bị đóng băng (icy road) và toàn bộ các xe pick-up hàng ngưng hoạt động, nếu họ có nhận hàng cũng đành chịu thua vì các hãng bay cargo cũng cancel hết. Thành thật xin lỗi em và tất cả khách hàng đặt hàng trong đợt lạnh đột biến trong năm này.

DUNG NGUYEN (CUMMING - GA) Nhờ cháu mà bây giờ cả xóm, rồi mấy bạn trong hăng Delta ai cũng “ghiền” Tôm khô của chú Don! Chú Don biết cháu vui nhất là gì không, ai ăn ngon cũng khen cháu chứ chẳng ai nói đến chú Don hết á. Thím Hài (khó tính nhất trong mấy bà Thím) còn nói: “Muốn nấu cho ngon - món bún riêu - thì hỏi mua tôm khô con Dung nè, tao xài đủ loại tôm, chỉ có chỗ con Dung đặt là được nhất...”

Bây giờ bỗng dưng cháu có biệt danh là “Dung tôm khô”. Hu hu...

- Biệt hiệu đó cũng đẹp mà cháu, nhất là nó mang lại cho người khác niềm vui và hạnh phúc! Chúc mừng cháu :)

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!!

MADE IN LA, USA

Quý khách có thể đặt mua tại :
WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gởi về tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

CÓ 3 LOẠI: NHỎ (S), VỪA (M) VÀ LỚN (L)

NGOÀI RA CÓ MỘT SỐ LƯỢNG RẤT ÍT LOẠI TÔM RẤT NHỎ (GIÁ RẺ HƠN) VÀ JUMPO

**SỨC KHỎE
LÀ VANG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**
5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : ĐƠN

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

30

ngàn nhà hàng tại 150 quốc gia, hệ thống gà chiên KFC vừa quyết định dời tổng hành dinh của mình từ tiểu bang nguyên quán là Kentucky để về khu vực Dallas của Texas.

140

triệu hồ sơ thuế ước tính sẽ được Sở Thuế Vụ IRS giải quyết cho đến giữa tháng Tư trong mùa thuế năm nay. Khoảng 6,700 nhân viên thuế vụ vừa bị sa thải trong mục tiêu cắt giảm nhân viên liên bang từ chính phủ.

8

tuần tăng giá liên tiếp, vàng đang lên giá kỷ lục ở mức dao động cột mốc \$3,000/ounce khi người đầu tư chuyển vốn sang nguồn đầu tư an toàn hơn thị trường chứng khoán đang bị xem là bất ổn.

88

tuổi, Giáo hoàng Francis, người đứng đầu công giáo La Mã với 1.4 tỉ tín hữu từ năm 2013 đã nhập viện trong tuần qua và sức khỏe đang bị suy giảm nhiều. Vatican cho biết đang chuẩn bị mọi tình huống có thể xảy ra.

147.3

triệu ounces vàng của Mỹ đang được cất giữ tại căn cứ quân sự Fort Knox thuộc tiểu bang Kentucky. Đây là hầm bê tông kiên cố chứa khoảng một nửa số vàng của Bộ Ngân Khố Hoa Kỳ từ năm 1937 đến nay.

93

quốc gia được miễn visa nhập cảnh vào Thái Lan, trước kia là 57 quốc gia. Thái Lan tiếp tục là một trong những quốc gia thu hút du khách ngoại quốc đến đông đảo vì điều kiện du lịch dễ dàng và giá cả phải chăng.

30,000

đô la là giá tiền hãng hàng không Delta Airlines sẽ bồi thường cho tất cả hành khách trên chuyến bay bị lật tại phi trường Toronto, Canada. Có tổng cộng 76 hành khách và 4 nhân viên phi hành đoàn nhưng may mắn là không có ai bị thiệt mạng.

49,000

người đã được tham gia vào một cuộc thử nghiệm kéo dài 2 năm tại Anh và các nhà nghiên cứu đã rút ra kết luận là tinh thần và thể chất của con người được sáng khoái và hài lòng vào buổi sáng hơn là chiều tối và tệ hại nhất vào nửa đêm.

6.1

tỉ đô la là giá tiền mà Amazon đã mua hãng phim MGM để thành lập hãng phim Amazon MGM. Amazon MGM vừa liên doanh với sở hữu chủ phim điệp viên 007 và được giao quyền dàn dựng các phim 007 trong tương lai.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Ksor Ruk

Sinh năm 1975

Bị bắt: 30-10-2018

Án tù: 10 năm.

Thao A Vang

Sinh năm 1962

Bị bắt: không rõ

Án tù: 18 năm.

Vang A De

Sinh năm 1990

Bị bắt: không rõ

Án tù: 20 năm.

Tô Lâm

Ông H.N. (62 tuổi), chủ tài khoản N.H. bị xử phạt hành chính 7.5 triệu VND vì chia sẻ bài viết có nội dung: “Nhà nước dưới sự lãnh đạo của đảng, Đảng dưới sự lãnh đạo của Tô Lâm cướp của dân đen”. Phía dưới trạng thái này là một đoạn bình luận (comment) đại ý phê phán lãnh đạo không biết dân khổ thế nào trước những thiên tai, lũ lụt, mất mùa...

Một người dân khác ông T. (69 tuổi) ở Cần Thơ cũng phạt hành chính 7.5 triệu VND vì đăng thông tin chỉ trích chủ trương tinh gọn, sắp xếp bộ máy tổ chức ở các cơ quan Trung ương CSVN.

Trong khi công an CSVN siết chặt tư tưởng của người dân qua những bài viết, bình luận trên mạng xã hội, thì một số trang dư luận viên lại cay đắng phản bác một phát ngôn của ông Tô Lâm mà không bị phạt. Ví dụ như trang Facebook “Tifosi” - có hơn 300,000 lượt theo dõi và chuyên tuyên truyền theo định hướng nhà nước CSVN, đã đăng bài viết dài có ý trách ông Tô Lâm, bởi ông Tô Lâm

từng nói rằng: “Khoảng 50, 60 năm trước, người Singapore mở ước sang bệnh viện Chợ Rẫy ở Sài Gòn để chữa bệnh.”

BÌNH LUẬN MAI TRUNG HIEU: Chỉ có rắc hành vô tở bún thôi mà còn bị đi tù mà! Cứ ngỡ trở về năm 1945.

BÌNH LUẬN CNGUYỄN QUANG TIẾP: Không biết nói là “Cướp của dân nầu” có bị phạt không?

BÌNH LUẬN VŨ NGỌC QUANG: Cái này tìm ra nhanh thế lừa đảo trên mạng méo chịu tìm toàn thấy cảnh báo dân

Lời nói của ông Tô Lâm về Sài Gòn trước 1975 khiến đội ngũ dư luận viên CSVN rú lên đau đớn như bầy linh cẩu (ẢNH: FACEBOOK)

Vô-số tài sản

Đại diện Bộ Nội vụ CSVN cho biết, trong lần sắp xếp tinh gọn bộ máy nhà nước này, người làm việc kém hiệu quả thì không phải khuyến khích mà phải xác định “thuộc đối tượng phải nghỉ”. Tiền thuế dân đóng vào sẽ được dùng để “bồi thường” thất nghiệp cho “những người làm việc kém hiệu quả” này.

Theo tính toán của Ủy ban TP.HCM, số lượng cán bộ, công chức, viên chức thuộc CSVN được nhận hỗ trợ thêm khi tinh gọn bộ máy khoảng 7,159 người, tổng kinh phí hỗ trợ gần 17,000 tỷ VND. Ước tính mỗi cán bộ, công chức, viên chức được chi trả tối đa gần 2.7 tỷ VND/người.

Trong 2.7 tỷ cho mỗi người đó, 1.6 tỷ VND được chi trả theo chế độ nghỉ hưu sớm quy định tại Nghị định 178 và hơn 1.1 tỷ VND được hỗ trợ thêm. Ngoài ra, TP.HCM cũng dự kiến chi hơn 186 tỷ VND cho 418 người phụ trách công tác đảng tại doanh nghiệp nhà nước và gần 37 tỷ VND cho 450 trường hợp không đủ điều kiện tái cử.

Bình luận của độc giả Nguyễn Văn Dân: Theo

thông lệ, người ta phải đi làm mới có tiền. Nhưng ở Việt Nam có kiểu kiếm tiền bằng cách nghỉ việc. Còn khi xin việc lại tốn tiền!

BÌNH LUẬN VIET WINNER: Tiền thuế dân nuôi bầy kền kền này cũng mệt.

BÌNH LUẬN LÂM LỘC: Đảng viên như con em Bát Kì Mãn Thanh ngày xưa vậy. Phải ưu tiên chăm chút, tạo ra giai cấp quý tộc mới. Không là chúng nó kể ra hết bí mật của chánh quyền...

Lấp lại rồi đào lên

Năm 1999, TP.HCM đã chi 1,000 tỷ VND lấp đoạn kênh Hàng Bàng dài 1.7 km (nối giữa quận 6 qua quận 5) để đặt cống hộp.

Vì bị lấp, khu vực này bị ngập úng trầm trọng do không thể thoát nước. Cho nên tới năm 2016, nơi đây lại được CSVN quyết định đào lên để "Cải tạo hệ thống thoát nước" với tổng kinh phí hơn 4,000 tỷ VND, sử dụng nguồn vốn vay ODA JICA Nhật Bản và vốn đối ứng từ ngân sách thành phố.

Tuy nhiên, đến năm 2019, chỉ mới có một đoạn 220 mét ở 2 đầu kênh mới được trùng tu. Vì vậy, dự án này được chia làm 3 giai đoạn.

Tới tháng 1-2025, đoạn kênh dài 750 mét tiếp theo mới được khai trương. Tuy nhiên, tiến độ của giai đoạn 2 (2019-2025) của dự án tu sửa lại kênh Hàng Bàng vẫn chưa hoàn thành do còn chưa giải tỏa xong khu vực quận 6. Tiến trong dự án đã thâm hụt quá lỗ.

730 mét còn lại được hứa hoàn thành khi đến năm 2028, với điều kiện khi đó còn tiền hoặc có thể mượn thêm tiền...

BÌNH LUẬN CATBUI HILLS: Có làm mới có ăn, thế mới gọi là Làm-Ăn

BÌNH LUẬN THANH NGUYEN: Tôi nhớ lại câu chuyện của cái vòng xoay nơi tôi cứ mỗi lần thấy đổi đời 1 bí thư huyện lại bị đập phá ra xây mới, tốn rất nhiều tiền của nhân dân mà cái bùng binh mới đôi lúc còn xấu và tệ hơn cái trước!

BÌNH LUẬN HOÀNG TRUNG: Năm 1999 mà dám bỏ hẳn 1,000 tỷ VND, chứng tỏ các ông "cần" hơi nhanh gọn đấy!

Đoạn kênh 1.7 km nhưng bị lấp đi, đào lại với hơn 5,000 tỷ VND (ẢNH: CAFE.F.VN)

Sau 3 năm - 2019, mới chỉ có một đoạn dài 220 mét ở hai đầu đoạn kênh 1.7 km được trùng tu xong (ẢNH: MINH THỨA/VTCNEWS.VN)

Quyết không nhận sai!

Việc lắp đặt bảng báo "cấm đậu xe ngày chẵn" do Phòng Kinh tế và Hạ tầng huyện Đơn Dương (Lâm Đồng) làm chủ đầu tư. Tuy nhiên, cán bộ phòng này rất cẩn thận, chỉ khoảng 1km đường được cấm tới 23 bảng báo cấm đậu xe ngày chẵn. Và mỗi bảng cách nhau chỉ từ 20-30m.

Theo chính quyền huyện Đơn Dương, trước khi khai triển lắp đặt bảng báo, huyện ủy đã tổ chức buổi làm việc và khảo sát thực tế cùng với các đơn vị liên quan gồm: Văn phòng Quản lý Đường bộ IV.1 (đơn vị quản lý tuyến Quốc lộ 27), Ban An toàn giao thông tỉnh Lâm Đồng và Phòng Cảnh sát Giao thông, Công an tỉnh Lâm Đồng... Sau đó các đơn vị đã thống nhất khai triển lắp đặt bảng báo cấm đậu xe theo ngày chẵn, lẻ tại các vị trí trên.

"Việc cấm bảng báo trên thực tế không sai nhưng khá máy móc. Sở sẽ có văn bản yêu cầu điều chỉnh lại cho hợp lý" - ông Nguyễn Văn Gia - Giám đốc Sở Giao thông vận tải tỉnh Lâm Đồng. Sau đó, vì áp lực dư luận, các bảng cấm đã được gỡ bớt.

BÌNH LUẬN TRAN CHIEN: Phải gắn luôn 2 bên đường cho đều.

BÌNH LUẬN NAM BINH VUONG: Bảng cấm nhiều thì thu nhập nhiều. Mỗi bảng cấm có khi hoa hồng cả tỷ đấy!

BÌNH LUẬN THAINGANDINH: Tháo là xong, huê cả làng. Tiền đã chi rồi, "no" gì?

(ẢNH: VTC NEWS, TUOITRE.VN)

"Nâng bi" theo chỉ đạo

Học sinh trường Trung học Phổ thông Huỳnh Thúc Kháng ở thị xã Buôn Hồ, tỉnh Đắk Lắk bị yêu cầu dùng tài khoản Facebook cá nhân để chia sẻ và thả tim, ấn nút Like (Thích), bình luận tung hô cho bài viết mang tựa đề "Kiên quyết bác bỏ luận điệu xuyên tạc về kỷ nguyên mới của dân tộc" trên Facebook Hùng Thiêng Sông Núi - mục đích là để bảo vệ phát biểu của

HÙNG THIÊNG TÂY NGUYÊN

Chỉ đạo ngày
18/2/2025

DIỄN TẬP: 19H00 - 21H00

Bước 1 - Truy cập link bài viết (click vào nội dung bài viết bên dưới):

KHIẾN QUYẾT BÁC BỎ LUẬN ĐIỀU XUYÊN TẠC VỀ KỶ NGUYÊN MỚI CỦA DÂN TỘC

Tổng bí thư CSVN Tô Lâm. Mặc dù, các em học sinh không hào hứng, nhưng vì "đây là hoạt động thi đua của lớp" nên các học sinh phải cố gắng làm theo yêu cầu.

Trong hướng dẫn cũng có sẵn 36 câu bình luận gợi ý với nội dung ca ngợi đường lối, chính sách của Tổng Bí thư CSVN Tô Lâm, trang Hùng thiêng Tây Nguyên cũng nói các bình luận này để tham khảo và đề nghị "các đơn vị điều chỉnh thêm trước khi chỉ đạo."

BÌNH LUẬN HAO TRAN: Kỷ nguyên mới là kỷ nguyên của bộ Công an CSVN?

BÌNH LUẬN HOANG TRONG: Cộng sản vốn thế, giáo viên kiêm luôn tuyên giáo.

BÌNH LUẬN ANH QUAN LE: Sao không kêu học sinh chia sẻ phát biểu của ông về Singapore và Sài Gòn trước 1975?

Chỉ đạo về việc chia sẻ, thả tim và bình luận trên bài viết của Hùng thiêng Tây Nguyên trên trang 263.org.vn của cán bộ Đoàn (CHỤP MÀN HÌNH/ RFA EDITED)

Đánh tư sản...

Bà Nguyễn Thị Thanh Triều (33 tuổi, ở tỉnh Tiền Giang) và chồng là Bùi Văn Hoàng Phong (31 tuổi) đang bán gạo ven đường (với khoảng 30 bao tải loại 50kg/bao) thì bị Công an thị trấn Phước Mỹ Trung (huyện Mỏ Cày Bắc, Bến Tre) phối hợp với Đội Quản lý thị trường số 2 vây quanh, đòi kiểm tra giấy tờ.

Theo bà Triều, do toàn bộ gạo được lấy trực tiếp từ một nhà máy xay xát tại thị xã Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang về để bán lẻ cho người dân, do là nông sản địa phương giá trị thấp nên không có hóa đơn. Khi lực lượng quản lý thị trường tỉnh Bến Tre kiểm tra, vợ chồng bà Triều đã nhờ phía nhà máy xay xát bổ sung hóa đơn qua tin nhắn điện thoại, đồng thời phía nhà máy chấp nhận xác nhận qua điện thoại với lực lượng quản lý thị trường nhưng không được đồng ý, họ nhất quyết đòi chở số gạo của dân về đồn công an.

Vợ chồng bà Triều sợ phía công an tráo hoặc làm mất gạo nên yêu cầu lực lượng quản lý thị trường phải niêm phong và lập biên bản số gạo nói trên trước khi đưa về đồn, nhưng họ không đồng ý.

5 người dân ngăn cản đều bị đám công quyền quật xuống đất, xịt hơi cay và đánh đập đến bị thương nặng. "Trong đó, ông Bùi Văn Bé Tư bị gãy sống mũi đang điều trị tại một bệnh viện ở Bến Tre. Còn ông Lê Văn Tài bị nặng hơn, tràn dịch màng phổi, gãy bệ sườn phải chuyển lên Bệnh viện Chợ Rẫy để cấp cứu, hiện tình trạng sức khỏe đang rất xấu", bà Triều nói.

Cuối cùng, sau khi đánh tàn bạo người dân, công an đưa hết gạo lẫn 5 người dân về phường và truy tố tội "chống người thi hành công vụ và gây rối trật tự công cộng".

BÌNH LUẬN NGUYEN VU: Nhìn các đồng chí xài "nghịệp vụ" cứ tưởng bắt tội phạm giết người hoặc bán ma túy có vũ khí, té ra chỉ là một người dân bán gạo

BÌNH LUẬN NGOC TRAN: Cái này là bị cướp cạn vì không đút lót trước khi bán. Rồi lúc bọn bán xăng giả, xăng lậu, thực phẩm bẩn, hóa chất độc hại... quấy phá khắp nơi thì các Quản lý thị trường ở đâu?

Người dân
bán gạo
nhưng bị
đánh tàn
bạo (ẢNH: MÀU
TRƯỜNG/TUOITRE.
VN)

**Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ**

Tre Magazine

**nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...**

TPB NGUYỄN VĂN HIỀN

Sinh năm 1950

Số quân 50/386.072. Trung Sĩ 1

ĐƠN VỊ: Đại đội 4/342 Địa Phương Quân Biệt lập thuộc TK An Giang. Bị thương cột sống liệt 2 chân ngày 21/1/1975.

HOÀN CẢNH: Sau ngày 30/4/1975 vợ bỏ đi, hiện sống một mình ở nhà trọ, sống nhờ tình thương lối xóm, cuộc sống rất khó khăn vì nhiều thứ bệnh già.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Nguyễn Văn Hiền

ĐỊA CHỈ: 841/6, khóm Đông Thịnh 4, phường Mỹ Phước, thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang.

ĐIỆN THOẠI: 079 685 4960

TPB TRƯƠNG VĂN TRUNG

Sinh năm 1955

Số quân N00.965.

ĐƠN VỊ: Nghĩa quân Chi khu Châu Thành, TK Định Tường. Bị thương cột 2 chân ngày 13/3/1973.

HOÀN CẢNH: Không vợ sống với em gái không chồng làm thuê mướn, công việc khi có khi không. Hiện ông bị ung thư gan giai đoạn cuối, cần được giúp đỡ.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Trương Văn Trung

ĐỊA CHỈ: 692 tổ 21, ấp Tân Thuận, xã Bình Đức, huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang.

ĐIỆN THOẠI: em gái: 086 558 0349

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- ĐĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

đoán

Bà nọ vừa được chồng mua cho một chiếc xe đời mới. Xe vọt, bà đâm sầm vào một xe tải. Đầu xe xẹp lép. Tài xế xe tải bước ra nhìn, hỏi:

- Bà có chồng chưa?
- Có rồi. Vô duyên!
- Giờ thì tôi hiểu tại sao chồng bà giao xe cho bà lái.
- Liên quan gì?
- Tôi tin là ông có mua bảo hiểm nhân thọ cho bà.

LINH PHẠM (Bê Salon - email)

BẢO HUÂN

sang hơn

Dave nằn nì mượn xe của bố:

- Ba cho con mượn chiếc xe chạy một bữa nha. Để con khoe với tụi bạn con đang trên một chiếc xe \$80,000!

Ông bố chậm rãi móc túi:

- Đây là vé xe buýt. Con có thể khoe với bạn con đang trên một chiếc xe \$500,000.

HẢI DƯƠNG PHAN (email)

phép màu

Nick đi tàu lửa với bố, cậu bé cứ chồm ra cửa sổ nhìn. Ông bố nhắc:

- Đừng thò đầu ra ngoài.

Cậu bé giả vờ như không nghe thấy. Ông bố bèn giật chiếc mũ của Nick giấu sau lưng và nói:

- Gió bay mũ rồi thấy chưa?

Cậu bé khóc thét. Ông bố huýt sáo và chìa cái mũ ra:

- Bố huýt sáo là chiếc mũ bay trở lại liền!

Đứa bé vỗ tay thích thú. Nó ném cái cặp của bố ra cửa sổ và nói:

- Huýt sáo đi bố!

FONNY CHÍ PHỤNG (sưu tầm - email)

BẢO HUÂN